ꝑtri lauaſſʒ· ⁊ eccīaʒ h̄ idem docuiſſʒ
niſi qm̄ quotidiana eſt offenſio· opō
tet vt quotidiana ſit remiſſio· Cur
docuiſſet orantes dicere· Dimitte
nobis debita nr̄a· niſi ipe nobis mi-
ſericors pſeueraret qui nos ab hac
peticōe non vult deficere· ¶ Item
augustinus ad macedonium·
Intantū hoīm iniquitas aliqn̄
progreditur vt etiā poſt actā peni-
tentiaʒ poſt altaris reconciliationeʒ
vel ſimilia vel ḡuiora ɔmittant· ⁊ tn̄
facit deꝰ ſuper tales oriri ſolem ſuuʒ
nec minus tribuit q̄ꝫ antea tribue-
rat largiſſima munera vite ac ſalu-
tis· ⁊ q̄uis eis in eccīa locus humili
me pn̄ie nō concedatur deꝰ tn̄ ſuper
eos ſue pacientie non obliuiſcitur ex
quoꝝ numero quis nobis dicat Di
cite michi vtꝝ aliq̄d ꝓſit ad vitam
futurā· ſi in iſta vita illecebroſiſſime
voluptatis blandimēta ɔtempſero·
ſi me penitēdo vehementius q̄ꝫ prius
excruciauero· ſi miſerabilius in ge-
muero· ſi fleuero vberius· ſi vixero
melius· ſi pauperes ſuſtentauero lar
gius· ſi caritate que operit multitu-
dinem peccatorum flagrauero ardē
tius Quis nr̄m ita deſipit vt huic ho
mini dicat nichil tibi iſta in poſteꝝ
proderunt· vade ſalteʒ vite huiꝰ ſua
uitate fruere· auertat deus tam ina
nem ſacrilegāq ſententiā· ¶ Siue
aūt quis dicat primā tn̄ penitentiā

poſt baptiſmū vtilē eſſe nō ſequen-
tem· ſiue q̄s ɔtendat vltime tn̄ veni
am dari nō precedēti· ſemper tn̄ auc
toritati adūſat̄ q̄ ſepiſſime penitēti
repromittit veniā· q̄ aūt ſit vera pe-
nitentia cui nunq̄ꝫ venia negatur· et
que ſit falſa cui nunq̄ꝫ indulgentia
promittitur· ¶ Adamantius ⁊ eſi
cius ſup leuiticum teſtantur·
Inter hoc hircum qui oblatus
fuerat ⁊c̄· Adamantius· Nō pecca-
re ſolius dei ē emēdare ſapientis· ſʒ
raro inuenies qui ſe corrigat· ⁊ ra-
ra ɔfeſſio pcī rara pn̄ia repugnat
naturaʒ ⁊ verecūdia· q: obnoxia ē cul
pe om̄is caro· ⁊ quiſq ērubeſcit cōfi
teri pc̄m dū magis pn̄cia cogitat
q̄ꝫ futura· Vult etiam moyſes pecca
ti animam repire vacuā vt exuuias
erroris deponat ⁊ culpe nuda ſine pu
dore ſui diſcedat· ſed vbi irrationa-
bilis impetꝰ ꝓuenit ⁊ flamma celer-
rimi motus animaʒ depaſcit exurit
eiꝰ innocentiā· ꝑponderant em̄ futu
ris preſētia· ſeueris iocunda· ⁊ leta
triſtibꝰ ⁊ prepropa tardioribꝰ· ve-
lox ē enim iniq̄tas que ad nocendū
occaſionē ſuggerit· lenta virtus et
cunctatrix ante iudicat q̄ꝫ incipiat·
quid decoꝝ q̄d honeſtum iniquitas
om̄ia ꝑcipitat· Pigra ergo ⁊ vere-
cunda eſt pn̄ia q: pn̄tium pudore ꝑ-
mitur· Solū em̄ intēdit futuris quo
rū ſpes ſera tardior fructus interim

Intantuʒ oriri· in ſplendore gr̄e ſue· b ¶ Eis· i· taliter peccantibꝰ· c ¶ In eccīa· vbi ē talis ɔſuetudo vt ſolemnis pn̄ia nō iteretꝛ· d ¶ Humilime· i· ſolēnis· e ¶ Paciētie· i· ſue miſericordie· lʒ ſemel iā ſuſcepta fuerit· f ¶ Siue aūt· Ad- /huc reprobat ſn̄iaʒ dicentiū· poſt baptiſmuʒ ſemel ɔtn̄ pn̄iaʒ eē vtilē· ſiue dicant de ꝑa ſiue d̄ vltia· Sic em̄ et ipi hētici diuerſi ſūt inter ſe· q̄daʒ eni illoꝝ dicūt· poſt bap tiſmum nullā eſſe penitētiā vtilē· niſi ꝑmā· Alij nullā eſſe vtilē niſi vlti mam· quoꝝ vtiq obuiat auctoitas q̄ ſepiſſime veniā petēti ꝓmittit· ⁊ inde ſumpta occa/ ſione oſtendit auc toritatibus ada/ mācij ⁊ eſicij· que ſit v̄a pn̄ia· ⁊ que g ¶ Ada/ ſīa· p mancius· i· origenes· erat em̄ ei et h̄ nomē· vt ī eccīaſtica hiſtoria repi h ¶ Sup le- tur uiticū· Legitur in leuitico q̄ꝫ aaron ꝓ pc̄is ꝑpl̄i offerēs· mactauī hir-cū· et pteʒ dn̄i poſuit ſup altare· et ecce ignis egreſ-ſus a dn̄o deuorauit holocauſtum et adipes q̄ erant ſup altare· arreptis auteʒ nadab ⁊ abiuth filijs aa-ron turibulis ſuis poſuerīt ignem· et incenſū deſup of/ ferentes coraʒ domino ignem alie-nū q̄d eis ꝑceptuʒ n̄ eāt· egreſſuſq a dn̄o deuorauit eos et mortui ſunt corā dn̄o· iuſſitq moyſes miſael et helſaphā filios e/ zechiel patrui aaron portare cada/ uera eoꝝ extra caſtra et ɔgruo ho-nore ſepelire· Dixitq etiā moyſes ad aarō ⁊ filijs eiꝰ vt tollerent ptes ſuas de hoſtijs ſalutaribꝰ et oblatis ꝓ pc̄o quoꝝ ſanguis non erat allatus in tabernaculum et ɔmederent eas· et cum quereret hircum oblatū ꝓ pc̄o ꝑncipis· inuentus eſt exuſtus· cumq ſuper hoc iratus moyſes increpauit aaron ⁊ filios eiꝰ· excuſauit ſe aaron dicens michi accidit q̄d vides quaſi ex perturbatione animi factum eſt hoc· locutus eſt autem moiſes ad aaron et eleazar et ithamar filios eius qui reſi-dui erant· tollite ſacrificiū quod remanſit de oblatione dn̄i et ɔmede-tis illud abſq fermento ſcilicet extranee doctrine q̄ ſancta ſc̄oꝝ ē co/ medetis eum in loco ſancto q̄d datū eſt tibi et filijs tuis de oblationi-bus dn̄i ſicut eſt preceptū michi· inter h̄ hircum q̄ oblatꝰ fuerat pro peccato principis· cum quereret moyſes exuſtū repit· iratuſq ɔtra e-leazar ⁊ ythamar filios aaron qui remanſerunt ait· Cur non comedi-ſtis hoſtiam pro peccato in loco ſancto que ſancta ſanctorum eſt· ⁊ da ta vobis· quaſi diceret· cur non feciſtis celebrem pn̄iam peccati com-miſſi in loco ſancto· i· in eccīa vt portaretis multitudineʒ iniquitatum et rogaretis ꝓ ea in conſpectu domini· preſertim cū de ſanguine illiꝰ non ſit illatū intra ſancta ſanctoꝝ· ⁊ ɔmedē debetis ea in ſanctuario ſi cut ꝑceptū ē michi· Reſpōdit aarō· Oblata ē hodie victima ꝓ pecca to· et holocauſtum coram domino· michi autem accidit quod vides q̄ſi ex turbatione animi factum eſt hoc· quomodo potui cōmedere coram dn̄o menti lugubri in cerimonijs· q̄d cū audiſſet moyſes recepit

Inter hoc hircū· C· in h̄· c· miſticat adamantius ſatiſfactioneʒ· et eſicius· in ſequenti caplō hiſtoriam illam leuitici de hirco oblato· q̄a ꝑ moiſen intellige xp̄m· et ꝑ aaron et filios eius ſacerdotes· ꝑ hircū penitentiā ſiue animā· per ignē alienū vicia· ꝑ non alienū virtutes· vel gr̄am ſpūs ſancti· Primo ḡ ponit materiā loquendi de penitentia ſcʒ v̄ba leuitici· Sc̄do oſtēdit q̄ꝫ raro penitet q̄s digne q̄a obſtat vere-cundia et amor reꝝ pn̄tium et q: natura ꝓna ē ad malū· ſic impetus peccandi ſuperat rationē· Tercio al ludēdo hiſtorie di cit· q̄ꝫ ſacerdotes peccata ꝑ peniten tiaʒ debent d̄lere· que tn̄ ficte penitē ti nō ē iniungēda Quarto dicit· q̄ꝫ q̄ offert ignē alienū· i· vitia exuri-tur ab illo· qui au tē mundari deſiderat· offerat igneʒ ſpūs ſancti·
i ¶ Inter h̄ hir-cū· i· dū deferuntꝛ extra caſtra ſepeli enda· ſ· nadab· et abyuth quos pre cepat moyſes honore ɔgruo ſepe
k ¶ Hircū· liri · i· pc̄tor ē· vel ob lacōnē penitētie·
l ¶ Exuſtuʒ· vi-cijs· q: nō bn̄ penituit· i· non vere·
m ¶ Fueāt· qn̄ penitētia fuit iniūcta
n ¶ Fuerat· moyſes exuſtuʒ repit ſupple· alij habēt hircꝰ et tūc ſup-ple exuſtꝰ reptus eſt a moyſe·
o ¶ Nō peccare· v̄e exuſtio h̄ci ſuf focacōneʒ penitē tie ꝑ aduenienteʒ culpaʒ ſignat· nā nō peccare ⁊c̄· et ſic ɔtinuat·
p ¶ Natura· i· vi ciuʒ q̄d ꝓ natura inoleuit vl' natura ipa· ꝫ· c· ſācti· alias ē· v̄· c· ille rex· · s· xij· q· i· c· i·
b ¶ Futura· om̄e futuruʒ deſpicitꝛ· ⁊c̄· vt dixi· xl vij· di· omnes·
r ¶ Moyſes· i· xp̄s· alludit ad id q̄d cum moyſes quereret hircū oblatū inuenit eū exuſtū· i· animā pc̄o ſuffocatā· vel penitenciā
s ¶ Vacuam· a peccato· t ¶ Exuuias· i· indumēta· v ¶ Nuda· id eſt denudata ꝑ confeſſionem alias nūda· x ¶ Diſcedat· de hac vita·
y ¶ Impetꝰ vitiorum· deſignatus ꝑ ignem impetuoſe miſſum·
z ¶ Innocentiam· s· di· l· ponderet·
a ¶ Velox· vtpote ſine diſcretione agens·
b ¶ Suggerit ei· ſcʒ q̄ cū diſcretione vult agere·
c ¶ Iudicat· i· deliberat· d ¶ Pigra· quaſi diceret piger ē hō ⁊ vere cūdus ad penitendum· e ¶ Pudore quia pudor ē ea amittere·
f ¶ Premitur· i· reprimitur
g ¶ Intēdit· i· intēdē debet· vel intendit q̄ſi ɔferens ſecum q̄ꝫ ea que ꝓmittunꝛ incerta ſunt· et ita ſpes illorum ſera· aut nulla· xl vij· di· oēs
h ¶ Interim· dū ſic ē pig· et dū cogitat de futuris·
i ¶ Itē ſuper leuiticū· die octaua erecti tabernaculi ceperunt offerre aaron et filij eius· moyſes enim ſeptem diebꝰ ɔtinuis officium ſacerdotis ɔpleuerat· et tunc ceſſauit· eodeʒ die miſſus ē ignis celitus qui ſa/ crificia ɔſumpſit· quiq iugiter ē obſeruatus vſq ad tranſmigracōeʒ babilonis· nec licebat aliū ignē apponē· eo die cū alijs hoſtijs quas acceperat a ꝑplō aaron· · obtulit etiaʒ hircū de quo hic habetur mentio qui totus erat ſacerdotibus deputatꝰ · et ab eis tn̄ in loco ſancto deputatus ad comedendum· intulerunt ḡ nadab ⁊ abiuth ignē alienuʒ·

Moyſes tñ p̄mis ſeptem diebus igne terreno vſus fuit· Sʒ dominus p̄cepit ei amouere terrenum· quia eo die apparet ignis celitus miſſus·
a ¶ Impudentia· ad mala facienda· b ¶ Affectus penitendi·
c ¶ Exuritur ſicut hircus ab igne· ✓vel qlibet alius plat⁹ in eo ſig
d ¶ Lex· i· miniſter legis· ſ· moyſes✓ ficatus· vel xpus· vt ꝫ· e· di· int
e ¶ Eã· ſ· pñiaʒ per hircũ ſignificatã· et alludit ad Fcm hircum· moyſi bar·

corporis xpi non dʒ recipi niſi in eccia· Tercio oſtendit quid nocet illud vbum hiſtorie· Moyſes hircũ exuſtũ repit· q꞉ ſic p⁹ morteʒ filioꝝ aaron qui aſſumpſert igneʒ alienũ nõ remanſit hoſtia que ſignificat ſpiritũ ſcm· ſed eſt oſumpta· ita poſt morteʒ eoꝝ q̃ peccãt i ſpm ſanctũ et decedunt in finali impñia non relinquetur hoſtia ꝓ pcõ eorum quia nullum eccleſie ſacramentum eis ꝓdeſt·

f ¶ Iraſcitur· alludit ei qꝫ dixit moyſes cur nõ comediſtis hoſtiam ⁊c̃· Iraſcit⁹ negligentibꝫ prelatis·
g ¶ Deuorãdã· id eſt celebrandam
h ¶ Pñiam· i· hoſtiã ꝓ pcõ· ſ· hcũ p quẽ pñia deſig
i ¶ In ſcã ſã· tur ctoꝝ· i· in eccleſia
k ¶ Sacerdotes· i· eleazar et ythamar filios aaron·
l ¶ Rñdit· hꝫ rñdiſſe intelligit⁹ cũ dixeit michi accidit qd vides· ⁊c̃
m ¶ Aarõ· plat⁹
n ¶ Prouidũ· i· in iungenda pñia
o ¶ Iudiciũ· xliiij di· c· vlti·
p ¶ Nec male· volenti conferri·
q ¶ Facile· donec feruefcat· s· di· 1· didicimus· alias ẽ· v· c· ſunt qui arbitrantur
r ¶ Id muneris· penitentia· ſ·
s ¶ Muneris· tũc eñ melius eſt qui eſcere qꝫ exercere ꝫ· e· in laicibus·
t ¶ Fiat error· p otemptũ pñie ſiue
v ¶ Vaſe· vñ· te oratius ſinceꝝ niſi vas quodcunqꝫ infundis aceſſit ⁊c̃· et dic lex qꝫ ſi cõmodaſti michi vas corruptũ ſcienter· et vinũ aceuit teneris cõmodati ſecus ſi ignorant Secus eſt in loca-

ꝑcurrit· impudẽtia ⁊ ſpe pſentiũ penitentia excluditur ⁊ affectus eius exuritur ⁊ aboletur· Querit eaʒ lex et nõ inuenit· cõbuſta ẽ eñ feruore et fumo iniquitatis· inde iraſcit̃ et dicit deuorãdã fuiſſe pñiam· in ſcis ſanctorum ſacerdotes quaſi ſegnes increpat· rñdit aaron· Prouidum debẽ eſſe ſacerdotale iudicium nec male ſane oſciencie facile eſſe credẽdũ id muneris ne fiat error deterioꝛ pore· vaſe eñ fetido vel oleum vel vinũ facile corrũpitur· Quõ aũt poterat vbi ignis alien⁹ erat pccm exuri· Et in oſpectu dñi cui cũcta ſunt apta quaſi dicat nõ placet deo qui in iuſticiam corde concluſam tenet et ſe pñiam agẽ phibet· Ignis alienus libido auaricia ⁊ oñis ꝑua cupiditas hic ignis exurit non mundat· In quib⁹ eñ ẽ ſi offerãt moyſe ctu dei ignis eos celeſtis abſumit ſicut nadab et abiut cum hijs q̃ pro pcõ fuerãt oblata· Qui ergo vult mundari ignẽ alienũ remoueat et illi igni ſe offerat qui culpã exurit nõ homĩe· hic ignis ſiccauit emoroiſſe ſanguĩe pfluẽtẽ· hic ignis ſiccauit culpã latronis· Ignis eñ oſumens ẽ qui ſanat ſimplr ⁊ pure oſitẽtes· Iudas inquit· peccaui tradens ſagumẽ iuſtũ· ſʒ in pectore habuit ignẽ alienũ· quo inflãmãte cucurrit ad laqueũ· indignus aũt re-

medio fuit q꞉ nõ pura mente penituit· Culpã ergo eius nõ auferunt ſacerdotes qui doloſe ſe offert nec in eo poſſunt epulari quoꝝ cibus ẽ pccoꝝ remiſſio· Vñ verus ſacerdos ait· Meus cib⁹ ẽ ut faciã volũtateʒ patris mei qui i celis ẽ· id ẽ ut peccatores ouerſi et penitẽtes ſaluent̃ Non eſt acceptũ deo ſacrificiuʒ niſi verum et ſincerum· ¶ Itẽ exitius

Inter hꝫ hircũ q̃ oblatus fuerat· ⁊c̃· q꞉ oñe pccm p pniaʒ deletur et qui pdictũ pccm alteri⁹ doctrine et plaſphemie omiſerũt ſaluati non ſunt· Cauſam mortis eoꝝ legiſlatoꝛ exponit· Inter hoc hircũ qui oblatus fuerat· ⁊c̃· q꞉ ſciliꝫ nõ omederunt filij aaron qd ꝓ peccato erat in loco ſancto· id ẽ pniaʒ omiſſi pcci in eccia pagi nõ fecert· qb⁹ h pceptum ẽ quos xps i eccia ſua vicarios oſtituit· Ipe at oblacõis ſue ſanguinẽ q̃ p nr̃o ſanguie oblata ẽ in ſcm id ẽ in celũ moyſe ctu patris obtulit· debet at comedi h ſacrificiũ vel ſumi in loco ſcõ ſcilicet in eccia in ꝓpiciacõneʒ pccoꝝ· Vñ addit queadmodũ pceptũ eſt michi ſic pcepi· Moiſes ergo gerit pſonã xpi· exuſtũ repit q꞉ in ſpiritũ ſanctũ peccauerant ab intelligibili igne ſpũs ſancti oblacõ ꝓ penitentia ablata ẽ· volũtarie peccantibus nõ relinquitur hoſtia pro peccato·

k ¶ Quia oẽ· ita continua· recte ꝓ pcõ offertur hircus per quẽ penitẽtia deſignatur· q̃a omne peccatum ⁊c̃
l ¶ Et q· ſ· nadab et abiud· ſignant hij hereticos q̃ alienuʒ ignẽ· ſciliꝫ cupiditatis ⁊ prauue doctrine in eccleſia accendũt· ⁊ qui ſcripturã ſanctam male interptantur et praue· ⁊ ſic i ipm ſpm ſanctum peccãt· cũ aliter eaʒ interptant̃ qꝫ ſpũs ſanct⁹ flagitet· tales pſeuto ꝓphẽ dicuntur xxxvj· di· vino
m ¶ Predeũ· q̃a ſupple·
n ¶ Doctrine· hereſeos·
o ¶ Pccm· i· p p̃dictum vicium deſignatum·
p ¶ Blaſphemie· q꞉ accipiendo ignem alienuʒ blaſphemabant ⁊ faciebant oẽ doctrinã legis· ⁊ ideo oſūpti ſunt·
q ¶ Nõ ſunt· ſʒ igne oſumpti·
r ¶ Mortis· tpal'
s ¶ Lator expo mit moyſes· ſʒ miſticuʒ intellectum auctoritates exponit dicens ad aaron· vt hꝫtur in leuitico· hꝫ eſt qd locutus eſt dñs ſanctificabor in hijs q̃ appropinquant mi ⁊ in coſpectu omnis populi glorificabor· q̃a per eos

tore vel venditore· qꝫ ille tenetur· ſiue ſcienter ſiue ignoranter locet vel vendat vas corruptuʒ· vt· ff· cõmodati in rebus· ſ· vl ff· locati· ſʒ adtet· ſ· i· ff· de acc· empt· tenetur· ſ· ſi vas· Iteʒ non item in ſuo locato qꝫ in vaſe· ff· locati· ſi domum· ſ· i· et· l· cũ in plures· ſ· ſeruum·
x ¶ Oleum pietatis y ¶ Vel vinũ· diſtrictõis a ¶ Alienus· tangit qꝫ nadab et abiud impoſuerũt ignẽ alienum b ¶ Peccatũ exuri· i· ꝓ peccato dolendo pñiam fieri c ¶ Pccm· i· hircus· ſ· eſt d ¶ Enim· ſcilicet ignis alienus qui alienat a do e ¶ Ignis· i· vindcã f ¶ Celitus· miſſa
g ¶ Alienum· s· i· q· i· ſicut eunuchus·
h ¶ Nec in eo· quaſi diceret omedendus erat hircus ille a ſacerdotibus intra ſancta· Nõ eñ illatũ eſt de ſanguine eius intra ſãcta ſcõruʒ· ſi enim holocauſtum eſſet et crematẽ cũ pelle et fimo· ſicut ſiebat de vitula rufa tñ ſemel in anno· Et eſt ſenſus ad pñiam hominibus imponendã· vult eñ vti miniſterio ſacerdotũ· vt· ſ· pcã ꝓꝓł omedat· ipſe enim per ſe abſtulit pccã mundi in ſanguine ſuo· vñ aptus· xpus pontifex futuroꝝ bonoꝝ ⁊c̃· p ꝓpum ſanguineʒ introiuit in ſancta ſcõꝝ·
i ¶ ſemel ⁊c̃· R ✓cũ· C· in pñ· c· oſtendit eficũ qꝫ idcirco lator legiſ
Inter hoc hir✓ mortem eoꝝ exꝑmit· q꞉ ignẽ alienum acceperũt vt illud pccm vitetur· et illud pccm deſignat heſim· Secdo oſtendit qd ſignificet illud qꝫ moyſes precepit aaron et filijs eius· vt portiones oblationis omederent in ſancta ſanctorum· illud ſcilicet· q꞉ q̃ vult agere pñiaʒ agẽ dʒ illã ad pceptum ſacerdotum q̃ ſunt in eccia· et qꝫ oblacõ

datum eſt exemplum ceteris quo timeant· vt exponit aug̃· ꝫ· de· ꝫ· di· ij et dixit· ⁊c̃· Et dic ſanctificabor· i· ſanctus apparebo etiam in hijs qui miniſtrant michi vlciſcendo delicta eorum et nõ parcendo· et glorificabor· i· laudabor et manifeſtabor iuſtus t ¶ In loco· hoc verbum miſticat· v ¶ Vicarios· ſacerdotes etiam ſimplices vicarios· s· i· q· i· ſicut eunuchus· x ¶ Ipe aũt· Ita otinua· aaron obtulit hircum ꝓ peccato ꝓꝓł· ipe aũt· ſ· xpus· ⁊c̃· ✓illud· libera me de ſanguinibus· i· peccatis
y ¶ ſanguine· i· pcõ ſm✓ Et alibi· ſanguinẽ ſãguis tangit· i· peccatũ peccato additur· vt· s· e· q· ij· admonere· v· ſanguis tuus· i· peccatũ tuum ſup caput tuum· b· z ¶ Sacrificium· corpis xpi· a ¶ Vnde addit· moyſes b ¶ Ab intelligibili· quia ſpũs ſanctus intelligibiliter et miſtice dr̃ ignis oſumẽs· c ¶ Volũtarie· i· in voluntario pcõ vſq3 in finẽ durantibꝫ· ꝫ· e· c· Iudas· d ¶ Peccantibꝫ· ſcilicet nadab et abiud·
e ¶ Non relinquitur· cũ enim eos ſubito ignis celeſtis oſumpſerit· nõ poterunt purgari p hoſtiã· cũ et quedã crimina eſſent que nullis ſacrificijs mundabant̃· vt xxxij· q· i· qꝫ aũt quale forſan et iſtud erat vel poteſt iſtud expoñi de quolibet ſic peccante· i· i peccato pſeuerãte vſq3 in finem· bar· ✓ſcda· ſ· quia ſemel tantũ xpm oportuit pati· nec relinqui
f ¶ hoſtia· ✓tur ſcõs baptiſmus relinquitur autem ſecunda penitentia· et tercia ⁊ ſic deinceps· g ¶ Volũtarie eñ peccantibꝫ· i· in peccato vſq3 in finẽ pſeuerantibꝫ non relinquitur ✓tur xpus q̃ eſt hoſtia ꝓ
h ¶ hoſtia ꝓ ptccato· i· non iteꝝ immola peccatis· vel ſic· i· non

relinquitur locus ſecunde hoſtie ſicut in veteri lege dictum eſt. ſepius hoſtias ꝓ peccato immolari. vel relinquitur hoſtia ꝓ pctō .i. non prodeſt xp̄us q̄ eſt hoſtia ꝓ peccatis iam .ſ. in h̄ preſenti ſeclo. per qđ cō ſtat ꝙ nec in futuro

a ¶ Perſeuerare. s. e. di. i. §. poteſt

¶ Iudas. eſau. de pctō forte p̄mogeniture vendite. vij. q. i. ꝙ peri culoſum eſt. c ¶ Magis correctiuum. d ¶ Neq̄ʒ. vterq̄ʒ ſcilicet

¶ Capitur. ar. ex ſequentibꝫ ꝯp̄hendi p̄cedentia. ar. l. di. ſi quis diaconꝰ ar. s. di. xviij. peruenit. ar. xxiij. q. iiij. quid crudele. ar. xxxiiij. q. i. cuʒ per bellicam.

f ¶ Ex h̄ peccato mendacij. q̄a poſt homicidiū ſecutuʒ eſt mendaciuʒ. qđ maius fuit. vt. s. di. i. §. alij econtra. c. ſerpens.

g ¶ Memoriā. s. di. i. hijs auctorita tibꝫ. v. Iteʒ illud iohānis. et h̄ ideʒ. s. di. lxxxi. vʒ ꝯt. ſoluitur ibi.

h ¶ Memoria ad ꝯtractionē non ad delectationem.

¶ In ſalicibus. C. dic̄ dauid quō cantabimꝰ cāticuʒ nouuʒ in terra aliena. quod exponens ambroſius ait. terra aliena caro eſt que imperio mentis non ſubiacet. ſi iſta terra domari non pt̄ non accipe pn̄iam dʒ. nā ſi accepit ⁊ defecerit ipſa erit inutilis. et aufert vſum poſterioris et h̄ eſt qđ dicit in ſalicibꝫ .i. a ſalicibus p quas deſignantur mali in medio eius qui ſunt i ꝓfundo vitioꝝ.

i ¶ Suſpendimꝰ. i. ſubtraximus et diſtulimus.

k ¶ Organa. i. orōnes nr̄as vel confeſſiones q̄ inutiles ſunt duʒ ſumꝰ in pctīs. peccatuʒ em̄ cōpatur ſalici ꝓpter infructuoſitatē. i. q. i. ſi fueit et organuʒ oratio ni ꝓpter dulcedinē. xlv. di. cū beatus. xlvi. di. h̄ bʒ.

l ¶ Nam quō cātabimus. i. opera fructuoſa faciemus

m ¶ Cul toris. anime.

Nā ſic̄ vera pn̄ia veniā ꝓmeret̄ ita ſimulata deū irritat. q2 ſp̄us ſanctus diſcipline effugiet fictū. h̄ aūt ſancti p̄res irremiſſibile pctm ⁊ blaſphemiam in ſpm̄ ſanctum dixer̄ in ſceleribꝰ vſq̄ʒ in fineʒ vite pſeuerare. de ſalute ſua deſperare ꝯ potentia ⁊ miſericordia dei ⁊ redemptoris diffidere. ¶ Itē iohes. os aureum in epiſtola ad hebreos.

Iudas penituit ſʒ male. laqueo nanq̄ʒ ſe ſuſpendit. Penituit etiā eſau. magis iſte. neq̄ʒ penituit. lacrime q̄ppe non erant pn̄ie ſʒ animi violenti ⁊ indignacōis interne ꝙ eius operibus apit̄. Non igit̄ negemus pcta nr̄a. neq̄ʒ nos inpudentia duros efficiat. ſponte noſtra puniamus ne pendamus. non ſponte ſupplicia audiuit caim. a deo. vbi eſt abel frater tuus ⁊ dixit neſcio Nunq̄d cuſtos fratris mei ſum ego. vides quō ex hoc pctō amplꝰ opatꝰ eſt. Nonne ⁊ pr̄ eius ſimilit̄. Audiens enim ipſe adam vbi es dixit audiui voceʒ tuaʒ dn̄e et timui q̄a nudꝰ ſum ⁊ abſcondi me. magnū ē vt q̄s pcta ſua agnoſcat ⁊ memoriam eoꝝ perſeuerant̄ retineat. Nullū inuenit̄ ꝯlictoꝝ tale remediū ſic eoꝝ ꝯtinuata memoria. ¶ Iteʒ ambroſꝰ in libro de pn̄ia.

In ſalicibꝰ inq̄t in medio eiꝰ ſuſpendimꝰ organa nr̄a Quō cātabimꝰ cāticū dn̄i i terra aliena. Si em̄ caro mēti repugnat nec ſubdita eſt animi gubernaculo ⁊ mētis imperio. aliena ē terra q̄ non domat̄ exercitio cultoris. fructus em̄ nō pt̄ caritatis pn̄ie ⁊ pacis afferre. Melius eſt ḡ tunc quieſcere q̄ exercere. Nō queras opa pn̄ie ne in ipa penitētia fiat qđ poſtea indigeat penitētia que ſi ſemel fuerit vſurpata nec iure celebrata. nec p̄oris fructū obtinet ⁊ aufert vſuʒ poſterioris. Sane ⁊ cū caro repugnat mēs ad deuʒ

n ¶ Nec prioris. i. ſui ipſius. quia poſtea non agit̄ ſcđm ꝯſuetudinem quarundaʒ eccīaꝝ. ꝗ. e. §. vlti. s. e. ꝙuis h̄. n. de ſolēni ibi intelligit. h ſʒ de alia intelligi pt̄. nam loquitur ambro. de illo qui adhuc delectatur in pctō. nec ꝓponit id deſerere. iſte meliꝰ faceret ꝙ q̄eſceret a ꝯfeſſione et faceret bona q̄ pt̄. vt deꝰ illuſtret cor eius. vt. ꝗ. e. di. v falſas. Si enim ſuperficialeʒ talis agat penitentiaʒ potius ꝯdēnabit̄ q̄ iuuabit̄. vt. s. e. q̄ admiſſa ſecunduʒ hunc intellectū ꝓcede ſic. meliꝰ ē abſtinē a ſa

tiſfactione pn̄ie tibi iniuncte a ſacerdote. ſ. tāq̄ bene penitēti q̄ exercere ꝯtitendo. ſi queras opa pn̄ie tibi iniungi a ſacerdote. ſ. tanq̄ bn̄ penitēti. videas ne in ipa pn̄ia ſimulata facias ꝙ poſtea indigeat penitētia vt. xvij. q. iiij. ſunt qui opes. ꝯpata. i. nō vere recepta. ſ. p pcīi deſertionem ꝯdent petē tales vt eis iterum iniungat̄ ſatiſfactio ꝓ illis licet inutilem egerint pn̄iam. imo nec dʒ. ar. ꝗ. e. §. illud aūt ḡḡ. in. ſi. et. c. pium.

o ¶ Que ſi ſcl' fuerit vſur

p ¶ Aufert vſū poſterioris. q2 non ſo

debet eſſe intēta ⁊ ſi opa nō ſequuntur fides non deſerat̄. ⁊ ſi carnis impugnant illecebre vl' ꝑtates adūſarie. maneat mēs deo dedita. Tunc enim maxime vrget̄ cum caro non cedit. Et ſunt q̄ vehementer incumbunt miſere anime querentes om̄e auferre preſidiū. Vn̄ illud ē exinanite exinanite vſq̄ʒ ad fundamētum in ea. Quā miſeratus dauid ait Filia babilonis miſera. vtiq̄ʒ babilonis filia ē q̄ filia dei eſſe deſijt. cui tn̄ medicū inuitat dicens. beatus q̄ tenebit ⁊ allidet. ⁊c̄. h̄ eſt q̄ infirmas et lubricas cogitacōes habet illidat ad petrā id ē ad xp̄m q̄ oēs irrationabiles motus ſui reuerentia ⁊ diſcretione comminuat. ¶ Item ieronimus ſuper matheum.

Nichil iude ꝓfuit egiſſe pn̄iaʒ p quā ſcelus corrigē nō potuit. Sʒ qn̄ frater ſic peccat in fratrē vt valeat em̄dare ꝙ peccauit. pt̄ ei diuinitus dimitti. ſin autē ꝑmanēt opa fruſtra voce aſſumit̄ pn̄ia. h̄ eſt qđ de eo dicit̄ ⁊ orō eius fiat in peccatū. vt nō ſolū emendare nequiuerit ꝓdicōis nephas. ſʒ ꝓprij homicidij ſcelus addiderit. ¶ Iteʒ leo papa in ſermone q̄ ſic incipit. inter oīa.

Scelerātior oibus o iuda ⁊ infelicioꝝ extitiſti. q̄ʒ nō pn̄ia reuocauit ad dn̄m. ſed deſperatio traxit ad laqueū. exſpectaſſes ꝯſummacōem criminis tui. ⁊ donec ſanguis xp̄i p pctoribus funderet̄ informis leti ſuſpendium diſtuliſſes. ¶ Hijs auctoritatibus q̄ ſit vera vel que falſa oſditur pn̄ia. ⁊ falſe nulla indulgentia dari ꝓbatur in quo illorum ſententia deſtruit̄. qua euʒ q̄ pluribus irretitus fuerit pctīs aſſeritur vnius delicti pn̄ia eiuſdem veniaʒ a domino cōſequi ſine alterius criminis penitentia. Qđ etiā multoꝝ auctoritatibus ꝓbare conant̄. q̄ꝝ p̄ma ē

q ¶ Incumbant. ſcilicet demones.

r ¶ Exinanite. h̄ dictuʒ ē in templi deſtructione a ſirijs. h. i. euacuate aiaʒ ꝯtutibꝫ.

s ¶ Vſq̄ʒ ad funda. in ea. i. vſq̄ʒ q̄ aliqđ edificium ꝯtutū non remaneat i ea. et vſq̄ʒ ad fundamētuʒ. ⁊ ſunt ꝯba demonum exhortāciū ſe ad cōcupiſcentias car

¶ Nichil. nis valeat. ⁊ velit. i. ꝯtingat ipm emendare deteſtādo et abhominando et deo digne ſatiſfaciendo. nō. n. intelligit̄ h̄ emēdacō rei ablate recōpenſatio vel reſtitucō delicti. ſed deteſtacō delicti ⁊ ſatiſfactio. vel ſi peccat in fratrem vt per illū dolorē et p illā pn̄iaʒ valeat emēdare deo. i. corrigē ⁊ dolē.

¶ Scelera tior. io. diſtuliſſes. hic innuitur iudam morte preueniſſe xp̄m. ſed innuit ꝯtra ieronimum ſuper marcū cum iniq̄s deputatus ē dn̄s. i. cū iniquis veritas deputata. iniquum reliquit. i. ſiniſtꝝ. alteꝝ aſſumpſit ſcilicet dexterum. ſic faciet in die iudicij. ex ſiti crimine diſſimile ſtipendiū ſortiuntur alter precedit xp̄m in paradiſū. alter iudā in infernum. et ita videtur ꝙ mors xp̄i mortem iude p̄uenerit. R̄o. magis in h̄ credendum eſt ieronimo q̄ leoni. vel forte mors iude ſecuta eſt morteʒ latronis p̄uenit tn̄ morteʒ xp̄i. xp̄us enim prius q̄ latro eſt mortuus. vnde non fregerunt eius crura. vel et ſi morteʒ nō p̄ceſſit. p̄uenit tn̄ vulnus xp̄i lancea infixum ex quo ꝓceſſerunt ſacra noſtre redemptionis. et ita mors xp̄i preceſſit. de hoc extra de baptiſmo maiores. xxiij. di. qui ep̄us. ab illo auteʒ. §. ſiue aūt. oſtenſum eſt que vera et que falſa ſit penitentia. hic latenter ſubintrat aliam queſtioneʒ. ſ. an pluribꝫ irretitus criminibꝫ poſſet de vno

x ¶ Hijs auctoritatibꝫ

optinere veniã ꝑmanendo ĩ aliĩs· et ꝑmo ꝓbat tribus auctoritatibꝯ
et vna racõe vnum peccm ſine alio remitti poſſe· uſq; ad· §· ſed quod
igitur· ibi allegat ꝓ pte aduerſa q̃ſi qõem terminãdo ꝑ auctoritatem
auguſt· Tercio loco determinat auctoritates ĩductas ꝓ pte illa ĩ· §·
auctoritas fidelis· Eſt ergo determinacõ magiſtri ꝙ nullus poteſt con
ſequi veniã de vno nec quo ad culpã nec quo ad penã· niſi de omĩbꝯ ſa
tiſfaciat· quod ſic oſtenditur· qui dolet de vno aut ex caritate aut non
ſi ex caritate ergo deum diligit· g° et q̃ nouit deũ diligẽ diligit et odit
q̃ ſibi contraria ſũt· ergo quodlibet mortale odit· qđ falſum eſt· ſi non
ex caritate· g° ille dolor eſt informis cũ nõ ſit caritate informatus· g° nõ
eſt opus alicuius
v̾tutis· ergo non ē
vite meritorius ſ;
indifferens· forte
dices per hanc in
ductõnem non ha
beri ꝓpoſitũ· q: nõ
querebatur an re
tentis ceteris poſ
ſit mereri q̃s vitã
eternaz· ſed an re
tentis ceteris poſ
ſit de vno veniam
mereri· Reſpõdeo
imo idẽ oĩno ē· q:
ſi q̃s dolẽdo nõ ex
caritate poſſet de
vno veniã mereri
ergo ⁊ eadẽ ratõe
de omnibꝯ aliĩs· g°
aliquis ē vel eſſe
ꝑt ſine merito vi
te et'ne et ſine me
rito mortis· ⁊ ita
nec bonus nec ma
lus qđ nõ ē verũ·
ſic g° probato ꝙ
peccatũ nõ dimit
titꝛ quo ad culpã
ꝓbatũ intelligiẽ
ꝙ nec quo ad pe
nã· naz rõne culpe
et pena datur· bñ
tñ concedo ꝙ tali
petẽti pñia nõ eſt
deneganda· ex̃ de
pe· et remiſ· ꝙ q̃
dã· q̃ tñ donec pe
nitet de omĩbꝯ in
utilis ē quo ad vi
tã eternam· ſ; cuz
penitet de omnibuſ
fiet vtilis· nec ali
a ſatiſfactio ei im
ponetur ab eccĩa
ꝓ illo peccato
a Idipm· quaſi
diceret peccm ſuffi
cienter punitum ĩ
hac vita non pu
nietur in alia· vel
non bis in idipſuz
ħ ſcz per miniſtrũ
quia eccleſia pro
eodez peccato bis
non punit· vel po
tius hec auctas in
telligitur de hĩs

illa naũ ꝓphe Nõ iudicabit de9 bis
in idipm· ſ; quẽ ſacerdos iudicat de
us iudicat cuius pſonã in eccĩa ge
rit· Qui ergo a ſacerdote ſemel ꝑ
pcco punitur nõ iterũ ꝑ eodẽ pecca
to a deo iudicabit. Itẽ grego·
Pluit dñs ſup ezechieleꝫ
ſup vnã ciuitatem et ſup alte
rã nõ pluit· et eãdẽ ciuitatẽ ex par
te ꝯpluit ex pte aridã reliq̃t· cũ il
le qui ꝓximũ odit ab aliĩs viciĩs ſe
corrigit· vna eadẽq; ciuitas ex par
te cõpluitur et ex pte arida manet
Quia ſunt qui cũ quedã vicia reſe
cãt ĩ aliĩs grauiter ꝑdurãt Itez
ambroſius in octauodecimo octona
Prima ꝯſolatio eſt quia rio·
nõ obliuiſcitur miſereri de9·
Secunda ꝑ punitõnem· vbi et ſi fi
des deſit· pena ſatiſfacit et releuat·
Itẽ opponitur de ieronimo q̃ ſu
per naum ſentire videtur· ꝙ ſi infide
lis adulterando interficeretur de ad
ulterio nõ ampli9 a deo puniretur·
Si illa ſatiſfactio nõ Itez
fuit quã in adulterio viuens
ꝑ homicidio obtulit cum adulteriĩ
eum penituerit utriuſq; pñia ei im
ponẽda erit· qđ a ratõne alienum ec
cleſiaſtica ꝓbatur ꝯſuetudine· que
ꝑ eodẽ pcco niſi iteratũ fuerit nul
li bis penitentiam imponit Sz ꝙ
ei qui crimẽ ſibi reſeruat de alio ve
nia non preſtetur nõ ſolũ ꝑmiſſis ꝓ
batur auctoritatibus eſiciĩ adamã
ciĩ· ſmaragdi· iſidori· gregoriĩ· au
guſtini Verum etiaz alia aucto
ritate eiuſdem auguſtini in libro de

tñ qui inter ĩpa flagella ꝯmutantur in bonũ et corriguntꝛ et ad cari
tatẽ redeũt ꝓfecto tales iterũ nõ puniuntur ꝓ hĩs pccĩs· ſed ſi quid
inde remanſit delebitur in purgatorio ĩ· e· §· auctoritas· v̾· intelligiẽ
b Pluit· relinquid· auctoritatẽ hãc exponit· g· ĩ· e· §· illud
c Corrigit· tribꝰ modis quis ſe corrigit a viciĩs· ⁊ ea reſecat
·ſ· cũ ceſſat ab actibus eoꝝ· ſed nõ confitetur ea· Secundo cuz ceſſat
ab actibus eorum et ea deteſtatur ita ꝙ confitetur ea ſed non ex cari
tate nec cum caritate cum occultet aliqđ mortale peccm· ãlias de hĩs
duobus intelligitur qđ dr ħ a g̃g̃· Tercio cũ q̃s deteſtat̃ peccata ⁊ er
rata oĩa ex deuotõe ⁊ caritate ꝯfitetꝛ· ⁊ ꝑ eis ſatiſfacit· de ħ· s· e· pfcã
d Octonario· nota ꝙ a bt̃i immaculati vſq; ad dñm cũ tribularer ē
vnus pſalmus· et habet ·xxĩ· diſtinctiones· et q̃libet diſtinctõ continet

octo v̾ſus· et ita ꝯtinet· xxĩ· octonarios· Nam· viĩ· verſus faciunt octo
nariũ vnũ· et hoc eſt ꝙ dixit in decimooctauo octonario·
e Prima et ſi fides· ĩ· ꝯſciẽtia pccĩ alicui9 f Deſit· ĩ· nõ occurrit
g Pena· ⁊c· ſ· ꝑ pacientiaz ⁊ humilitatẽ que hẽtur ĩ ĩpa pena
inter ipſa flagella et pcca que ad memoriã nõ occurrũt dimittuntur
hanc expoſicionem habes ĩ· e· §· illud· v̾· Item illud ambroſiĩ
h Nõ amplius· ꝑt g° aliquis non penitẽs de mortali euadẽ debitam
ꝓ eo dãnatõez· ſ; q° ſenſu ħ dixerat Iero· ſup eũdez locũ oñdit dicens
queret ħ aliquis· vt ĩ· e· di· q̃rat·
i Potius· ħ oñdit· ꝙ qui ꝑ tẽ
porale ſuppliciũ vel flagellũ ĩ cor
rigunt poſtea eternaliter puniũtꝛ
agẽs de deplẽſo ĩ
adult'io decollato
k Puniẽt· Si ve
ro contereturꝛ· ar·
·xxiĩ· q· v· q̃d g°·
Si illa· verba
magiſtri· g°·
quidaz dicunt ꝙ
ſũt v̾ba iero· vſq;
illuc· ꝙ a rõne· ⁊c·
et loq̃tur non ſm
gñalẽ eccĩe cõſue
tudinẽ· ſ; pticula
rẽ alicuius loci· ſ;
ꝙ ſint magr̃i· pa
tet ĩ· e· §· auctori
tas· circa ſi·
m Si illa· ĩ· pe
na q̃ ei ĩflicta pro
peccato fuit·
n Imponit q̃ſi
diſpenſando·
o Nõ pſtetꝛ· s·
·xxiĩ· q· v· q̃d g°·
·s· di· e· ille pñiaz
·s· di· e· §· irriſor·
et· c· qui admiſſa·
·s· e· di· pñiaz agi
te· s· e· di· pcitẽteſ
Sunt plures
·C· qui peni
tet omnino penite
at· q: xp̃us nulluz
curauit quez oĩno
nõ liberaret· ſicut
apparet in exem
pliis in lr̃a poſitis·
in ſi· ſupponit ꝙ
non vidi vere pe
nitẽ qui penitẽn
do nõ ꝓrũpit ĩ la
crimas cũ ꝓ tpa
li dãno pronus ſit
ad plangẽdum
q Delectẽtꝛ· ħ
ē falſa pñia· vt ĩ·
di· v· falſas
r Nos nũq̃· s·
·e· di· §· dauid· et
·c· ille rex tantus
·s· di· ĩ· §· aliĩ econ
tra· et· c· nõ pt q̃s
s Niſi d' omĩbꝯ
ſicut nec liberatur
pign9 l; de pte de
biti creditori ſit
ſatiſfactũ· C· de di
ſtract· pi· quãdiu

Si penitentia· ait enim
Sunt plures quos penitet pec
caſſe· ſed nõ omnino· reſeruãtes ſibi
quedam in quibus delectentur· non
aduertentes dñm ſimul mutũ ⁊ ſur
dũ a demonio liberaſſe· per hoc do
cet nos nũq̃ niſi de omnibus ſanari
Si enĩ peccata vellet ex parte reſer
uari habentem demonia ſeptem pfi
cere potuit ſex expulſis· Expulit au
tem ſeptem vt crimina omnia ſiml'
eicienda doceret· legionem autẽ ab
alio eiciens neminem reliq̃t de omĩ
bus qui liberatum poſſideret oſten
dens· ꝙ ſi etiaz pcca ſint mille opor
tẽ de omnibus penitere· Laudãd9
eſt enim domin9 qm̃ eiecto demonio
locutus eſt mutus· Nunq̃ aliquem
ſanauit quem omnino non liberauit·
Totũ enim hominẽ ſanauit in ſab
bato quia ⁊ corpus ab infirmitate
et animam ab omĩ ꝯtagione· Indi
cans penitentẽ oportere ſimul dole
re de omni crimine orto in anima ⁊
corpore· Scio enim dominũ inimicũ
omni crimĩnoſo· Quomodo ergo q̃
crimen reſeruat de alio recipiet ve
niam· Sine amore dei conſequere
tur veniam ſine quo nemo vnquam
inuenit gratiaz· hoſtis enĩ dei ē dũ
offendit perſeueranter· quedaz enĩ
impietas infidelitatis eſt· ab illo q̃
iuſtus et iuſticia eſt dimidiam ſpe
rare veniam· Nam ſine vera peni
tentia inueniret gratiam· penitẽtia
enim vera ad baptiſmi puritatem
confitentem conatur ducere Recte
enim penitẽtes ſi quicq̃ ſordis poſt

et dicit lex ꝙ qui aliquid facẽ tenetur faciẽdo ꝓ pte non liberatur· ff·
de· v̾· ob· in executõne obligatõnis· §· pe· et ſententia non dz ꝓ pte te
nere et ꝓ pte non· ff· fam· herc· ĩ ħ iudicõ· ff· de edẽ· l· ĩ· §· pnl'· ⁊ ē ar·
ad q̃onem an ex pluribus excõicatus diuerſis de cauſis poſſit ab vno
abſolui ſine aliĩs· nõ diuerſis ꝯfiteri ĩ· di· v· c· ĩ· circa ſi· ar· ff· de ar·
t Sanari· ⁊ vni Itẽ ſi vnus· §· Itẽ ſi plures· et· l· q̃d tñ· ⁊· l· labeo
u Potuit· ſ· ſanare· x Septẽ· nõ ſucceſſiue ſ; ſiml'· y Siml'·
eicienda· ff· d' ſ· ruſt· ꝑdi· ꝑ fundũ· ꝯtali pcco ſeptẽnis penitentia eſt
z Mille· ſed nunq̃d ꝓ vno q̃; mõ imponẽda· ar· s· e· q· iĩ· ħ ipſuz
ſcđm ħ ergo nõ ſufficiet vita hoĩs ad explendam hmõi ſatiſfactionem
Rñ· ſine dubio cuilibz mortali penitẽtia ſeptennis debet̃ ſ; tñ q: arbi
trarie ſunt hmõi penitentie· artabit iudex eas infra tempus congruũ

penitendi·s·xxvi·q·vij·tempora penitudinis

a ¶ Omnino·s·e·di··§·Item ꝙ frequenter·et·c·adhuc·ↄtra·ſed non tunc cecus cum leproſus eſſet·ideo de hoc non poteſt ſanari·s·di·ij·§·fi·in fine·

b ¶ Corpore·i·in anima miniſterio corpis·nullū eñ pctm ē i corpore tantum·eſt tamē et aliquod volun tatis tantum·

c ¶ Criminoſo·cū autem ei qui in vno deliquit ſit inimicus·patet ꝙ talis ſit criminoſus·

d ¶ Puritatem·vt·ſ·purificet ſicut baptiſmus·

e ¶ Declarare·ſecus dicit lex in iudice·C·ad·l·cor·de fal·vbi·ff·de offi·pſi·obſeruādu·s·xxiij·q·iiij·eſt iniuſta·

f ¶ Vnꝙ·i·alñ·

g ¶ Amore·vnde iuuenalis·plorātur lacrimis amiſſa pecunia veris·Et alibi·Minore tumultu plangūtur non nunꝙ funera·

h ¶ Peniteat·s·di·i·§·non ſunt·c quem penitet·

i ¶ Auctoritas·ſoluit auctoritates inductas ad ꝓbandum ꝙ ꝗs agendo penitentiam de vno peccato·et non de alio·ↄſequitur veniaȝ de illo ⁊ nō d̾ alio qđ nō poteſt eſſe

k ¶ Breuis·s·e·di·§·ecce cuius·c·talis michi·io·

l ¶ Cōmutant·in bonum ⁊ caritatē ad veram pñiam·

purificacōeȝ ↄtraxerint·Oporȝ vt abluant ſalteȝ lacrimis mentis·ſed ſatis durus eſt cuius mentis doloreȝ oculi carnis nequeunt declarare·ſȝ ſciat ſe culpabiliter durum qui deflet damna temporis vel mortem amici ⁊ doloreȝ peccati non oſtendit lacrimis·non itaꝗ eſt vt quis excuſet ſe nō habere fontem lacrimaꝝ ꝗ vnꝙ lacrimis oſtendit dolorē amore tpalium·queȝ ḡ penitet omnino peniteat ⁊c̃·¶ Auctoritas illa naum ꝓphe·Non iudicabit de⁹ bis ⁊c̃·nō oſtendit oīa ꝗ tpaliter puniuntur non vlteri⁹ a deo punienda·quanꝙ enim ſodomitas egiptios·iſrahelitas in heremo ſuper eundem locuȝ dicat Jeroni·temporaliter a deo punitos·ne in eternuȝ punirentur·non tamen de omib⁹ generaliter h̾ intelligenduȝ eſt·alioq̄n cuiꝗ ſceleroſo optanduȝ eſſȝ vt celeſti fulmine percuſſus aut aquis immerſus·aut a ſ̾pentib⁹ vulnerat⁹ pro peccatis ſuis diuinitus interiret·vt eternos cruciat⁹ breuis ⁊ mometanea pena terminaret·Illđ etiā apoſtoli falſuȝ eſſet ꝙ de ꝓſtratis in deſerto in epl̄a ad hebreos ſcribens ait·ꝙ ꝓpter incredulitatem ſuam non intrauer̄t in terrā ꝓmiſſiōis·vbi ꝓbat̄ ꝙ ſic merito ſue infidelitatis reqeȝ illaȝ amiſer̄t ita ꝓpter eandē infidelitateȝ veram reqem beatitudinis eterne nullo modo intrauer̄t·Intelligit̄ ḡ illđ Jero·de hijs tantum ꝗ inter illa flagella ſua pñiaȝ eger̄t quam ⁊ ſi breuem ⁊ mometaneā tamē nō reſpuit deus·ſic ⁊ illđ ꝓphe·Non iudicabit de⁹ bis in idipm·de hijs tm̄ intelligi oportet quos pñia ſupplicia cōmutant·ſuper quos non ↄſurgit duplex tribulatio·Qui autem inter flagella duriores ⁊ deteriores fiunt·ſicut pharao ꝗ flagellatus a domino durior factus eſt pñtibus eterna ↄnectūt vt tpale ſuppliciuȝ ſit eis eterne dānacōis iniciū·¶ Vñ aug·in cātico deutronomij·Ignis ſuccenſus ē·⁊c̃·hec ē vindicā hic incipit ⁊ ardebit vſꝗ ad extre-

m ¶ In cantico moiſi·ſ·audite celi que loquar·⁊c̃·cuius cantici eſt verſus ille·Ignis ſuccenſus eſt in furore meo·et ardebit vſꝗ ad inferni nouiſſima·

n Omis·magna vero·ſcilicet que tpaliter·non puniuntur ſufficienter·

o ¶ Quis ꝯerat·s·xxiij·q·v·quid ergo·aliquem pro aliquo peccato

p ¶ Deus bis·id eſt non punit aliquem iterum ꝓ quo ſufficient̄ eū puniuit·

q ¶ Fruſtrentur·i·euitent

r ¶ Menſuras·id eſt ſcire quibus et quantis flagellis quelibet pcta ſunt punienda·

s ¶ Dehinc·id ē poſt hanc vitam·

t ¶ Lui·i·puniri·

u ¶ Culpa leuis·et tñ mortalis·oīs enim culpa dicit̄ leuis que temporaliter punitur reſpectu illius que eternaliter·ſicut quelibet pena tēporalis đr leuis reſpectu eterne·ꝫ·e·di·vij·§·vlti·

mam damnacōeȝ·¶ Hoc ↄtra illos notanduȝ eſt ꝗ dicunt·Non iudicabit deus bis·⁊c̃·ad omnia ꝑtinē flagella·qꝛ ꝗdaȝ flagellis h̾ emendantur·alij hic ⁊ in eternuȝ puniunt̄·ſic anthiochus ⁊ herodes·Qđ autem ſup eundeȝ locuȝ de adulterio infideli·Jeronimus ſentire videt̄ ⁊ ex eiuſdem verbis falſum eſſe probatur Exemplo enim illius qui iſrahelitis maledixerat ⁊ qui ligna in ſabbato collegerat·oſtendit parua peccata breuibus ⁊ temporalibus ſupplicijs purgari·magna vero diuturnis ⁊ eternis ſupplicijs reſeruari·¶ Ait Querat hic aliquis ſi enim infidelis deꝑhenſus in adulterio decollet̄·quid de eo poſtea fiet·aut enim punietur ⁊ falſum eſt hoc qđ dicit̄·non iudicabit deus bis in idipſum in tribulatione·aut nō puniet̄ ⁊ optanduȝ eſt adulteris·vt in preſentiaruȝ breui pena puniant̄ vt fruſtrent̄ cruciatus eternos ad qđ rn̄demus deū vt omniū reꝝ·ita ſupplicioꝝ quoꝗ ſcire mēſuras ⁊ nō ꝑueniri ſententia iudicis·nec illi i peccatorē exercēde dehinc pene auferri poteſtateȝ ⁊ magnuȝ pctm magnis diuturniſꝗ lui cruciatibus·ſi qs aūt punitus ſit vt ille in lege ꝗ iſrahelite maledixerat ⁊ ꝗ in ſabbato ligna collegerat tales poſtea nō puniri qꝛ culpa leuis pñti ſupplicio cōpenſata ſit·¶ Illud aūt gregorij·Pluit dñs ſup vnā ciuitatē ⁊c̃ non ad criminis veniā ſȝ ad eius deteſtationē referendū ē·vt ideo ps ciuitatis videat̄ eſſe cōpluta quia crimen qđ dilexerat deteſtari incepit nō ꝙ eius veniaȝ ↄſequat̄·criminis auteȝ deteſtacō pluuia vocat̄·qꝛ ex fonte d̾ine gr̄e cordi nr̄o inſtillat̄ vt vel ſic quiſꝗ ad veram penitentiam perueniat·aut eo minus a deo puniat̄ ꝙ diuturniori d̾lectatione pcti·maius ſibi ſuppliciuȝ accumulaſſȝ·Si vero ad indulgentiaȝ criminis pluuia referat̄ euāgelice ſententie ↄtraire videbit̄ ſi eñ ꝓpter odium fraternuȝ etiā ꝗ dimiſſa ſunt replicāt̄ ad penā

x ¶ Compenſata·hic aperte innuit ieronim⁹ grauia pcta de quibꝫ penitentia non agitur inter flagella et h̾ puniri graui ſupplitio et in futuro punienda eternaliter·Leuia vero que h̾ puniuntur ſufficienter ꝓ leui pena compenſationem vite eterne recipe qđ in bonis fieri non ambigimus·et in malis forte ita ſit ſed non credo ꝙ iam remitteretur pctm quo ad penaȝ ↄfitenti de vno et non de alio ꝙ negauimus·s·e·di·in illo·§·hijs auctoritatibꝫ

y ¶ Illud autem arbiter·ꝫ·de·ↄ·di·iiij·omnis qui·

a ¶ Et ſi fides·ſ·i·q·i·fertur·ſ·xxviij·q·i·§·ex his·l·
b ¶ Obicitur·hic patet illa fuiſſe verba magiſtri· ſi illa·⁊c·
c ¶ Satiſfactio·ſ·e·di·ſatiſfactõ· d ¶ Non percipitur ecce planē videtur velle q̄ particularis cõfeſſio fcā·ſ·d̄ vno pcc̄o adueniente caritate incipiat viuere et valere ad vitaꝫ eternam et q̄ ſic intelligat patet per exēplū qd̄ inducit baptizato ſcd̄ꝫ q̄ dr̄ de omnibus bonis que fiūt ſine caritate·ſ·q̄ incipiant viuē qd̄ tamē nõ credo· imo tantū illa bona q̄ fiūt cū caritate·⁊ ſi poſtea fūt mortificata·iteꝝ adueniente caritate reuiuiſcūt·ſi non aduenerit caritas idē ē q̄ ⁊ de eis q̄ fiūt ſine caritate quia nec iſta nec illa valēt niſi ad bonū tpale vel ad illuſtrandū vel ad incomodū vitandum vel ad minoreꝫ penā ſubeundam·ad excuſand̄ ḡ magr̄m dicimus q̄ intellexit eam ad hoc valere q̄ vlteri⁹ ei ꝓ illo peccato nõ iniungetᷣ a ſacerdote ſatiſfactio alia vt·ſ·e·§·Iteꝫ apponitur·d̄· ſi illa ſatiſfactio·ſic baptizatus licet ficte non rebaptizatur de ꝯ·di·iiij·ſolet·quod tamē R· negat·l· Sed melius diſtiguitur ſic bona opera cum caritate fcā·et poſtea mortificata p peccatum reuiuiſcūt iterū per caritateꝫ ad vitam eternaꝫ conſequendaꝫ· ſic facta olim ſine caritate reuiuiſcūt·et valēt tm̄ ad tēporale p̄miuꝫ vel ad minus ſupplicium ſubeūdum·ad idē valēt bona facta cū caritate· et poſtea per peccatum mortificata·ſi hō nūq̄ ad caritatem redeat·ſm̄ p̄mū membrū intelliguntur ille due auctoritates ꝫ·e· piū·⁊c·Si qn̄·⁊c· ⁊ intellige q̄ in alio tpe fecerūt bona·ſ· cū erāt boni et ī alio tpe mala cū erāt mali· Vel ſi dicatᷣ q̄ in eod̄ tpe intelligūtur ille auctoritates iuxta ſcd̄m membꝝ·quem duplicem intellectū magiſter innuit ſupponendo aliam ſolucionem ibi·quanq̄ ⁊c·ſcd̄m tercium membrum loquitur ezechiel dicēs·ſi auerterit·⁊c· et gregorius in·e·

multomagis que nondum ſunt dimiſſa ad vindictā reſeruari probantur· Iteꝫ ſi ſm̄ auguſtinum arbiter ſue voluntatis non poteſt inchoare nouā vitam niſi peniteat eū veteris vite quõ ad nouitatis indulgētiaꝫ perueniet qui odij vetuſtatē nõ depoſuit· Ad deteſtacõem ergo criminis vt dcm̄ eſt nõ ad eius indulgētiam pluuia illa ptinē ꝓbatur· Itē illud Ambroſij· Et ſi fides deſit pena ſatiſfacit· Non de ea fide intelligitur de qua dicitur fides ſine operibus mortua eſt· ſed de ea de q̄ apoſtolus dicit· Omne quod nõ eſt ex fide id ē omē qd̄ contra conſcientiam fit pccm̄ ē· Deeſt ergo fides cū non ſubeſt conſciētia pcc̄i· Sꝫ q̄ꝛ delicta omīa null⁹ intelligit·ē aliqn̄ in homīe pccm̄ cui⁹ nõ habꝫ ꝯſcientiā· Vn̄ apl̄us· Nichil michi ꝯſcius ſuꝫ ſꝫ nõ in h̄ iuſtificatus ſū· Cui⁹ ergo pcc̄i deeſt ꝯſciētia illius pena ſi pacienter feratur ſatiſfacit et releuatḡuatū· Qd̄ aūt in fine obicitur·ſi ſatiſfactio illa fuit veniā impetrauit· Si aūt veniā nõ impetrauit ſatiſfactio nõ fuit· Si aūt ſatiſfactio non fuit adhuc pena ſibi iponēda ē·non ꝓcedit argumētatio· Satiſfactio nāqꝫ eſt dū illius pcc̄i cauſa excidit et eius ſuggeſtionibus adit⁹ nõ indulgetur· ſed eius fructus non ꝑcipitur·impeditur pcc̄o qd̄ nondū deſeritur·ꝑcipietur aūt cum eius penitētia fuerit ſubſecuta·ſicut ad lauacruꝫ ficte accedens regeneracionis ſacr̄m accipit nõ tn̄ in xp̄o renaſcit· Renaſcit aūt ꝟtute ſacr̄i qd̄ ꝑcepeꝛat cū fictõ illa de corde ei⁹ receſſerit veraci pn̄ia ¶ Hic etiā auguſtin⁹ in libro de penitētia ſcribit

P Iū eſt credē et nr̄a fides h̄ expoſtulat·ut cū grā xp̄i in homine d̄ſtruxerit mala·p̄ora etiā remuneꝛꝫ bona·et cū deſtruxerit q̄ ſuū nõ inuenit·amat et diligit bonum qd̄ in peccāte plātauit ¶ Ex hoc etiā ſenſu illud Iero·dcm̄ videtur·

S I qn̄ videris inter multa opa

hoc nobis maxime·⁊c·ꝫ·iiij·di·§·finis huius· Bona igitur ſine caritate facta et bona in caritate facta que comitatur mortalis culpa quam non delet ſequens penitentia·ad ſenſum temporalis commodi vel minoris pene proficiunt·nõ ad vite eterne fructuꝫ ad quē proficiūt facta cū caritate et mortificata per peccatū ſi poſtea redit ad caritatem hanc diſtinctionem magiſter īnuit·ꝫ·di·iiij·§·finis Alij dicūt q̄ nūq̄ reuiuiſcūt quo ad vitaꝫ eternam·ſicut nec mala ad penam eternam·ſecūdū quos ponit hic magiſter tres opiniones· in hac opinione ē·R·g·⁊·h·

P Ium eſt·remuneret· p̄mio eterno·et ſm̄ hoc aliud ē in bonis aliud in malis que non reuiuiſcunt·vel de tēporali bono intelligitur vel de minori pena in alia vita has tres opiniões magiſter ponit·l·
f ¶ Bonum·poſt aliud bonum
S I quando·q̄ q̄·alia ſcl̄o
Q Auēdum·i· vitandum
i ¶ Diues iſte·de q̄ hic agitur·l·
k ¶ In pn̄ti·tn̄·
Q Vid ego·C· ſi videamus malos ꝓſperari·et bonos aduerſitatem pati· non d̄bemus turbari q̄ꝛ non eſt vera retribucio boni vl' mali· Nam ſepe punitur hic innocens et extollitur qui non meruit· Sed hic oſtenditur q̄ in futuro erunt p̄mia·et pone q̄ q̄dam nõ concedūt et preterea in bonis fūt aliqua mala digna puniri·⁊ in malis aliqua bona digna remunerari· vltimo dicit q̄ cum malus hic remuneratur malo capitis ſui fit· quia in futuro punietᷣ·nec pena ei⁹ mitigabitur·
m ¶ Malignos· nam vt dicit claudian⁹ tolluntur in altū·vt lapſu grauiore ruāt·l· n ¶ Qui reſurrectionē·negātes·ſ·retribucõꝫ eoꝝ q̄ quilibꝫ ī corpe geſſit·l· o ¶ Nõ turbemꝰ·in alia vita p ¶ bonus·C·de ve·ur̄·enu·l·i·§·his colligitur

peccoꝝ facē queq̄ aliqua que iuſta ſunt·non eſt tam iniuſtus deus vt ꝓpter mlt̄a mala obliuiſcatur paucoꝝ bonoꝝ ¶ Quāq̄ memoria bonoꝝ ad pn̄tem remuneracõem poſſit referri·ſicut gregorius in omelia de diuite et lazaro ſcribit·

A Auendū nobis eſt vt ſi forte aliqd̄ bonum agimus in pn̄ti ſeculo remuneracõneꝫ nõ accipiamus ne forte dicatur de nobis· Receperunt mercedem ſuā· niſi em̄ diues iſte aliquid boni egiſſet vn̄ in pn̄ti ſeculo remuneracõeꝫ accepiſſꝫ·nequaq̄ abrahaꝫ ei dicēt·recepiſti bona in vita tua· ¶ Itē iohānes criſoſtom⁹

Q Vid ergo turbam̄·nemo vidēs malignos ꝓſperitateꝫ habere turbetur· Non ē hic retributio malignitatis neqꝫ ꝟtutis·at ſi aliquo modo ꝯtingit vt aliqua ſit retributio vel malicie vel ꝟtutis non tn̄ ſm̄ q̄ dignū ē ſꝫ ſimpliciť veluti q̄dam guſtus iuſticie vel iudicij·vt q̄ reſurrectionem non credunt talib⁹ doceantur· Quando itaqꝫ videmus malignū diteſcere·non ſubruamur et qn̄ videmus bonū mala pati non turbemur· Illic corona· Illic ſupplicia· Eſt ⁊ alia racõ q̄ꝛ nõ poteſt malus in omīb⁹ malus eſſe ſꝫ habꝫ aliq̄ bona· Nec bonus in omīb⁹ bonus eſſe ſed habet aliqua pcc̄a· Quando ergo ꝓſperitatē hꝫ homo mal⁹ malo capitis ſui ē· Cū ergo ꝓ illis bonis paucis hic retributionem accipit illic iaꝫ plenius punietur ¶ Poteſt etiā referri memoria bonorum ad minorē penā habendaꝫ·vt bona q̄ inter mlt̄a mala fiūt non ꝓficiāt ad pn̄tis vite vel future p̄miū optinendū·ſed ad tolerabilius extremi iudicij ſuppliciū ſubeundū·ſicut de fide ⁊ ceteris que ſine caritate habētur· Auguſtinus ſcribit· in libro de penitentia dicens·

S I quis autē nõ habēs caritatem que ꝑtinet ad vnitatē ſpūs et vinculū pacis·quo catholica ecc̄ia congregata conuertitur in aliquo

S I quis aūt non hn̄s culpanda·ſ·i·q·i·teneamus·

a ¶ Fortaſſis. nota ē aſſertionis. s. xiij. q. ij. tempꝰ. s. xx. di. neqꝫ ad ca im. s. i. q. i. vide ꝯtra. ſed ibi de hijs qui arroganter hꝰ faciunt. hoc de hijs qui in faciendo zelum dei hñt et ſi non ſcḋm ꝯſcientiam diuinam.
b ¶ Sine qua. s. di. ij. §. ꝯponitᷣ. c. Fugerat. vel qꝰ ad vitam eter
c ¶ Pñia. vtilis eſt quo ad penaꝫ eternaꝫ vitandã. nam optinendã. ſed vtilis ē q̄ ad penam temporalem. qꝛ eccia iteꝝ ei non apponet ſatiſ factionem ꝓ illo pctō. nec ille tenetur amplius ꝯfiteri eccie hꝰ pctm ſi tñ digne penituerit omniũ pctorũ. dꝫ illḋ pctm ꝯfiteri eccie. ſ. peccatũ ſimulacõis quo decepit ecciaꝫ Et nota ꝙ illḋ p̃mũ pccm de quo ſatiſfecit ſine caritate non remittit̃ anq̃ incipiat hr̃e caritatē. tũc enim ſtatim delet̃. s. e. §. illḋ aũt. v̇. ſi. l.

ſciſmate ꝯſtitutꝰ. ne xp̄m neget patitur tribulacões anguſtias. famē. ſiti nuditatē. pſecucões. picula carceres vincula tormenta. gladiũ vel flammas vel beſtias vel ipaꝫ crucem timore iehēnaꝫ vl' eterni ignis nullo modo iſta culpanda ſunt imo vero ⁊ h̄ laudanda patientia eſt. Non enim dicere poterimꝰ melius ei fuiſſe vt xp̄m negãdo nichil eoꝝ pateretur que paſſus ē ꝯfitendo. ſꝫ eſtimandũ ē forte tolerabilius ei futurũ iudiciũ q̃ ſi xp̄m negando nichil eoꝝ pateret̃. vt illud qḋ ait apl'us Si tradidero corpus meũ ita vt ardeam. caritatē aũt nō habeaꝫ. nichil michi ꝓdeſt. nichil ꝓdeſſe intelligatur ad regnuꝫ celoꝝ optinendũ non ad extremi iudicij tolerabilius ſuppliciũ ſubeũdũ ⁊ infra h̄ ꝓpter caritatē dicta ſunt ſine qua i nobis nō poteſt eſſe pñia vera Nã in bonis caritas dei eſt q̄ tolerat oĩa. ¶ Penitentia ergo vt ex premiſſis apparet nulli in pctō pſeuerãti vtilis ē. non tñ alicui denegãda ē. qꝛ ſentiet fructum eius cũ alterius criminis penitentiam egerit. Sic itaqꝫ pñie diffinitio ⁊ cetere auctoritates ſibi ꝯſonãtes negãt eũ agē pñiaꝫ q̄ pſeuerat in crimine vtilem videlicet ſibi ⁊ fructuoſam. Illud aũt ambroſij penitentia ſemel vſurpata nec vere celebrata ⁊ fructum prioris aufert ⁊ vſum ſequentis amittit. de ſolemni intelligitur. que cum non vere celebrata fuerit ⁊ fructũ ꝑoris id ē ſuiipiꝰ aufert ſecutuꝝ ⁊ p̄cedētis amittit qꝛ veniã quam impetrare potuit ꝯtempſit ⁊ vſum ſeqñtis aufert ſm ꝯſuetudinē q̄rundaꝫ ecciaꝝ apḋ q̄s pñie ſolemnitas non iteratur. De hac eadeꝫ penitentia etiaꝫ intelligitur nō eſt ſecundus locus penitētie.

d ¶ Di. iiij. Quia vero. hic incipit quarta diſtinctio i qua tractatur an peccata ſemel dimiſſa redeant. et quidaꝫ ſimpliciter dicunt ꝙ redeant. non ſolum quo ad reatũ ſꝫ etiam quo ad eſſentiaꝫ et penã. in hꝰ vidi delmaẽ. g ꝯ. e. di. §. vl. ſicut ⁊ actio ſemel pempta reſtituitᷣ. ff. ſi ex nox. ca. l. ſꝫ alio iuꝛ. i. ſi. p̄terea ſic bonũ reuiuiſcit p gr̃aꝫ ſeqñteꝫ qḋ prius mortificatᷣ p culpã. ita mala mortificata p gratiã ruiuiſcunt per culpã ſtatã. s. di. ꝓx. c. piuꝫ ⁊. c. ſi qñ. Alij dicũt ꝙ ñ redeũt illa. ſꝫ alia eiuſdē gñis. cũ enī ſōte ſiſe omittimus. redire dicũt quadaꝫ ſiſitudine ſicut flores redeunt in vere. Tercij dicũt pcta redire tñ ꝓpt' aliqḋ q̄tuoꝛ iſtoꝝ criminũ. ſ. ꝓpter odium fraternũ. vt i euãgelio. Serue neq̃ ⁊c̃. Itē ꝓpter crimen apoſtaſie ꝯ. e. quicũqꝫ. Itē ꝓpt' penitētiã pñie. s. xxvij. q. iiij. ſũt q̄ operes. Itē ꝓpter ꝯtemptũ pñie. s. di. iij. ſi aplꝰs. Alij dicunt ꝙ nullo mō redeunt. ar. xxiij q. iiij. ſi illic. l. di. miror. nec eſt ita i malis vt redeant ſicut in bonis. ar. de ꝯ. di. iiij. queris. ⁊ hꝰ credo catholice dici. dicuntᷣ tamē redire qꝛ remiſſionis bñficiũ ſequēti culpa amittimꝰ ob ingratitudinem. s. di. ꝓx. §. auc̃te. v̇. pnl'. nã pinde p̃uatᷣ glã q̄s ꝓpter ſequēs delictũ. ac ſi nulla pcta eſſēt dimiſſa. vt ꝯ. di. v. Frēs. Pñia enī duo facit. penam tollit et gloriam acq̃rit. vt. s. di. i. §. alij. ꝯtra. c. ecce. auc̃tes aũt q̄ videntur dicere ꝙ redeant hꝰ ſonant ꝙ ita punitur ꝓ ſequentibꝫ. ac ſi nũq̃ ei dimiſſa fuiſſent. ꝓcedit aũt. g. in hunc modum. Primo inducit auc̃teꝫ ꝙ pcta dimiſſa redeant vſqꝫ ad. §. eoꝝ. Sc̃do notat circa peccati dimiſſionem duas opiniones eoꝝ q̄ dicunt pcta redire. Tercio allegat ꝓ aduerſa parte ꝙ non redeant. et ſic determinat diſtinctionem. l.
e ¶ Serue. dimiſi tibi. qm̃ rogaſti me. nonne g̊ optuit ⁊ te miſereri ꝯſerui tui. ſic et ego miſertus tui. et iratus dñs tradidit eũ. tortoribus quoadvſqꝫ redderet vniũſuꝫ debitũ. ſic et pr̃ meus celeſtis faciet vobis. i. repetet a vobis dimiſſa. et in hꝰ facit ad propoſitum. l.

D. IIII

Quia vero multorum auctoritatibus ſupra monſtratum eſt penitentiaꝫ vere celebrari ⁊ peccata vere dimitti etiam ei qui aliquando in crimen recaſurus eſt. queritur an peccata dimiſſa redeãt. Huius queſtionis varia diuerſoꝝ eſt ſentētia. alijs aſſerentibꝰ. alijs econtra negãtibꝰ pcta ſemel dimiſſa vlterius replicari ad penam. ¶ Qḋ aũt pcta dimiſſa redeãt multoꝝ ꝓbat̃ auctoritatibus q̄ꝝ prima eſt ꝓphe. In memoriã redeat iniquitas patrum eiꝰ ⁊c̃. Scḋa ē illa euãgelij. Serue neq̃ om̄e debituꝫ dimiſi tibi ⁊c̃. ¶ Deinde auguſtinꝰ i libro pſalmoꝝ ait Si iudas tenuiſſꝫ illḋ ad qḋ vocatꝰ ē nullomodo ad eum vel ſua preterita vel parentũ iniquitas pueniret. Quia ergo non tenuit adoptioneꝫ in familia dei ſꝫ iniq̄tatem vetuſti gñis potius elegit. redijt iniq̄tas pr̃m in ꝯſpectu domini vt in eo etiã ipa puniret̃. Itē rabanꝰ. tradidit eũ tortoribus. ⁊c̃. ¶ Cõſiderãdũ ē ꝙ dicit vniũſuꝫ debitũ. qꝛ ñ ſolũ pcta que homo egit poſt baptiſmum reputabunt̃ ei ad penam. veꝝ etiaꝫ peccata originalia que in baptiſmo ei dimiſſa ſunt. ¶ Itē greg. ex dictis euangelij. Conſtat quia ſi in nos quod ḋlinquitur ex corde non dimittimus ⁊ illud rurſus exigitur. quod iaꝫ nobis p pñiam dimiſſum fuiſſe gaudebamus. ¶ Itē aug. in omelia p̄ma Dicit dominus. Dimitte ⁊ dimittetur tibi. Si g̊ prius dimiſi dimitte vel poſtea. nam ſi non dimiſeris reuocabo te ⁊ q̄cq̄d dimiſeram replicabo tibi. ¶ Item q̄ diuini beneficij oblitus ſuas vult vindicare iniurias

f ¶ Si iudas iniquitas. conmiſſa ab eo imitando eos. alias iniq̄tas pr̃is nō reſpicit filiuꝫ niſi vt dixi ſit ſceleris pr̃ni imitator. i. q. vi. c̄ me. l.
g ¶ Ad eũ vel ſua ꝯtrariꝰ ſenſus facit ad ꝓpoſitũ. g.
h ¶ Parentũ. cõmiſſa a ſe imitando parentes.
i ¶ Sꝫ iniquitatē. i. auariciã quã p̄mi parentes eius egerunt vel originalia pcta. l.
k Conſiderãduꝫ ē. originalia. pctm originale ita dicitur reputari. qꝛ ita punitur ꝓ ſequētibꝫ ac ſi dimiſſum nō eſſet. arꝛ. ꝯ. e. q̄ recedit ⁊ ita de alijs dic. ſꝫ quare dicit̃ pluraliter origĩalia cũ vnũ ſolũ ſit originale. Rñdeo. ponit pl'ale ꝓ ſingulari. ar. ff. ḋ orig. iuꝛ. l. ij. §. exactis deinde regibꝫ. i. rege exacto. vel ꝓpter diuſos effectus quos habet in hominibꝫ origĩale. quoſdã enī facit iratos quoſdã luxurioſos. quoſdã auaros. ⁊c̃. Itē ſic ꝯcupiſcentia facit pueꝝ ꝯcupiſcibileꝫ et adultuꝫ ꝯcupiſcentē. ſic ⁊ ſupbia fac̃ pueꝝ ſupbilē et adultũ ſupbientē. vl' pl'aliter poit ꝓpt' varias appellacões q̄s hꝫ. dꝛ enim lex membroꝝ. ſtimulus carnis. angelus ſathane. languoꝛ nature. fomes peccati. et cetera facit. s. di. vi. i palea. ſed penſandḋ.
m ¶ Sũt dimiſſa. ſi penitet eum ſuſcepiſſe bapm̄. vel ita punietur ſufficienter ac ſi non eſſet baptizatus. Deus deus dimittit pcta q̃ dimittat hō pctm. ſꝫ ex hoc ſequitur impoſſibile. ſ. ꝙ ſil' eſſet iuſtus et iniuſtus. bonus et malus. ſꝫ dic ꝙ tpe ſil' ſit ab hoīe dimiſſio pcti. et a deo remiſſio pcti. precedit tñ gr̃a vtrũqꝫ. q̄ qñ vult et ꝗut vult in hoīe opat̃. expone g̊ hꝰ prius dimiſi. i. poſt dimiſſuꝝ ꝓmiſi. vel q̄ntũ in me ē. qꝛ bñfacere deꝰ patꝰ ē vel ad originale pctm refertur hꝰ ꝙ ſine merito hominis a deo remittitur vel ad parabolaꝫ euangelicaꝫ de ſeruo cui dominꝰ decēmilia talenta
n Conſtat dimiſi. hꝰ vidꝛ ꝙ p̄

priuſq̄ȝ ille conſeruo. a ¶ Dimitte. i. abilem te oſtende. ad ſuſcipien/
b ¶ Replicabunt᷑. expone hoc. vt. s. hoc eſt ita dānabit᷑ daȝ ḡtiam
ac ſi nō eſſēt dimiſſa. et ita expone oēs has auc̄tes ꝫ. de. ꝯ. di. iiij.
Euertar. h̄ ſūt v̄ba ſathane b ¶ Nō exponend9. eſt. quomō. l.
xxvij. q. i. de viduis. l. e ¶ vacantes. bonis operibus.
demcūq̄ȝ. omnium. etiā ꝑus dimiſſoꝝ. g ¶ Redditur. i. punit᷑

h ¶ Eoꝝ. q̄ dicut pc̄ta rediē dimiſſa. duas ponit. g. opiniones que potius in v̄bis differūt q̄ꝫ in ſenſu. q̄ daȝ em̄ dicūt peccata dimiſſa redire. dimiſſa m quā ſm̄ iuſticiaȝ non ꝫ ꝑſcientiaȝ Alij dicūt redire pc̄ta dimiſſa pure et plene ſiue p bap̄m ſiue p̄ p̄niam. vt ḡ iſta intelligantur et qualiter hec opiniones ꝯueniāt notandū. q̄ ꝑdeſtinationis ſiue preſcientie quia ſb̄ nomine etiaȝ ꝑſcientie includitur ꝑdeſtinatio. duplex ē effectus. ſ. in tempore iuſtificare. ⁊ eternaliter gloriā tribuē. Quo ad ꝑmū eſt em̄ npatur de9 q̄ñcūq̄ȝ in hac vita pc̄ta dimittit. et h̄ ē ſm̄ iuſticiā pc̄ta dimittē. Quo ad ſcd̄m qñ ſic pc̄ta dimittit ne finaliter ad peccatū redire patiatur vt ad beatitudinē ꝑducat. ⁊ h̄ ē ſm̄ ꝑſcientiā pc̄ta dimittē. Qui ḡ finaliter ad pc̄ta reuertiē. nō ſm̄ ꝑſciētiā ꝫ ſm̄ iuſticiaȝ remiſſionē pc̄torūȝ ꝯſecut9 ē. ⁊ h̄ ē q̄ tangit. g. ꝫ. e. §. finis. patet duas ꝑdictas ſñias nō eſſe ꝯ̄rias. q̄a cui pc̄ta dimittūtur ꝫ iuſticiā plene ⁊ pure ei dimittūt᷑. vt ꝫ. e. §. vl. l.
i ¶ Alij. hāc dr̄aȝ opinionū non ponit magiſter niſi vt tractet de ꝑdeſtinatione. non q̄ ſibi in aliquo contradicunt. hoc alij reſpicit illud alij qd̄ inuenitur ꝫ. e. §. finis.

non ſolum de futuris peccatis veniā non merebitur ſed etiam preterita q̄ iaȝ ſibi dimiſſa credebat ad vindictam ei replicabuntur ¶ Itē be
Reuertar in da ſuper lucā domū meā. Timend9 eſt iſte verſiculus non exponendus. ne culpa quaȝ in nobis extinctaȝ credebamus. per incuriaȝ nos vacantes op
Quemcūq̄ȝ ¶ Itē primat. em̄ poſt baptiſma ſiue prauitas heretica ſiue mūdana cupiditas arripuerit mox omniuȝ ꝓſternet in ima vicioꝝ. ¶ Iteȝ auguſtin9 in libro queſtionū deutronomij.
Peccatuȝ qd̄ ex adā trahitur temporaliter redditᷣ. q̄r omnes ꝓpt̄ h̄ moriunt᷑. Non autem in eternum eis q̄ fuerint p ḡraȝ regenerati ſi in ea vſq̄ȝ in ſinē ꝑmanſerint. ¶ Eoꝝ vero q̄ hanc ſequunt᷑ ſentētiam. alij dicūt q̄ pc̄ta reditura dimittuntur ſm̄ iuſticiaȝ ſed non ſcd̄m ꝑſcientiā ſicut nomina diſcipuloꝝ qui retro abierunt erant ſcripta in libro vite ꝓpter iuſticiā cui deſeruiebāt nō ſecundū ꝑſcientiā que in numero ſaluandoꝝ eos nō habebat. ſic a latere dei dicuntur mille caſuri ⁊ deceȝ milia a dextris eius. quos tamen diuina ꝑſciētia nunq̄ ſuis annumerauerat. ¶ Hinc etiaȝ ait domin9 moiſi
Si quis peccauerit ante me delebo eū de libro vite. vt ſm̄ iuſticiā iudicis ille peccādo dicatur deleri q̄ ſm̄ preſcientiam nunq̄ fuerat aſcriptus ¶ Hinc auguſtinus in epiſtola ad corintheos.
Sed non in pluribus eoꝝ bene placitū eſt deo ⁊ ſi in aliquibus oīa omibus ſunt oīa ſacra ſȝ nō omunis gratia. ita ⁊ nūc baptiſmus cōmunis eſt. ſed non virtus baptiſmi

.iiij. c. vl. et. xxiiij. q. iij. quidam. v̄. pelagiani. nam illi pelagiani dicebāt q̄ ſine ḡra dei p liberꝝ arbitriū ſcilicet poſſit q̄s operari bonū. vnde ſic obiciebāt auguſtino. dicis o auguſtie q̄r nō pt̄ q̄s cū ad adultā etatē puenerit bene opari ſine ḡra diūa. ꝫ illaȝ nemo pt̄ mereri. ergo deo non apponente ḡraȝ ex neceſſitate peccabunt iſti. ḡ per liberꝝ arbitriū nō dȝ eis tale pc̄tm imputari. ad quā obiectionem et ꝯſiles cum auguſtinus nō r̄nderet ꝫ exclamaret. O altitudo diuitiaꝝ ſapientie et ſcientie dei q̄ incōprehenſibilia ſunt iudicia dei. et inueſtigabiles vie eius. deridebāt euȝ. His ita ꝑmiſſis. diuiditur capl̄m in tres partes. In ꝑma parte ponit auguſtinus caſum in quo et ipſi exclamare ꝯpelluntur ꝓpter rōis defcm̄. ſ. cur de9 bonos q̄s ſcit a bono receſſuros et in malo morituros. non ꝑus tollit de medio q̄ malicia mutentur. et quare quibuſdam ꝑſeuerantiā dat in bono. alijs nō. cū apud eū nō ſit iniquitas nec perſōarum acceptio. ex de iudi. nouit. In ſecūda diſtinguit inter filios dei nūcupacōe ſola ⁊ veros filios. cuius occaſione exponit Illud io. ex nobis exierūt. ⁊c̄. In tercia dicit. q̄ perſeuerantiaȝ in bono dat deus ſolis preſtinatis. et huius occaſione interſerit q̄ diſcipuli xp̄i quidaȝ ſunt veri quidam nuncupatiui tm̄.
t ¶ Moriuntur h̄ eſt dicere deficientes a bono mori unt᷑
p ¶ Ex bono. i. ex bona voluntate. vel bonū refertur ad bonuȝ exteri9 ſimiliter ⁊ malum in voluntate ad interi9 ⁊ tūc ſubauditur moriuntur. h.
q ¶ Poteſtate. vt impet. h.
r ¶ Hoꝝ. imo ꝑſeuerantia in bono donum dei eſt
s ¶ R̄ndeāt. s. xxiij. q. iiij. de tirijs

¶ Verꝫ h̄ de ficte accedentib9 vel de hijs q̄ extra eccleſiam baptizantur intelligitur qui ſacramenti integritatē accipiunt virtutē vero eius minime aſſequunt᷑. Paruulis vero vel adultis plena fide accedentibus omnia peccata remittuntur. ⁊ ſi aliquando a bono receſſuri i malo ſunt vitam finituri. ¶ Vnde auguſtin9 in libro de correctione ⁊ gratia.
Si ex bono in malū deficiētes bona voluntate moriuntur. reſpondeant ſi poſſunt cur illos de9 cuȝ fideliter ⁊ pie viuerent non tunc de vite huius periculis rapuit ne malitia mutaret intellectum illorum. et ne fictio deciperet animas eorum. vtrum hoc in poteſtate non habuerit an eorum mala futura neſciuit. Nempe nichil horum niſi peruerſiſſime atq̄ȝ inſaniſſime dicitur. cur ergo non fecit reſpondeant qui nos irrident quando in talibus rebus exclamamus q̄ inſcrutabilia ſunt iudicia ei9 ⁊ inueſtigabiles vie eius. Neq̄ȝ em̄ hoc non donat deus quibus voluerit aut vero ſcriptura illa mentitur que de morte velut immatura hominis iuſti ait. Raptus eſt ne mallcia mutaret intellectum eius et ne fictio deciperet animam eius. Cur ergo hoc tam magnum beneficium alijs dat. alijs non dat deus apud quem non eſt iniquitas nec acceptio perſonaꝝ ⁊ in cuius poteſtate eſt q̄ diu quiſq̄ȝ in hac vita maneat. que temptatio dicta ē ſup terrā Sicut ḡ coguntᷣ fateri donum eſſe dei vt finiat homo vitam iſtam anteq̄ ex bono mutetur in malum. Cur autem id alijs donetur alijs non donetur ignoratur Id tamen donum dei eſſe in bono perſeuerantiam ſm̄ ſcripturas de

Si quis. Iuſticiā. p̄ntez que eis ꝯfertur quibus pc̄ta dimittunt᷑. h
l ¶ Preſcientiaȝ. ab eterno enim ꝑſciuit de9 taleȝ dimiſſionē nō valēdam ad vitaȝ eternaȝ. nec durāē in ſinē. h. ꝯſe iudicaturos cum dn̄o. et
m ¶ Mille caſuri. i. paucōres q̄ credunt decem milia. i. plures qui crediderint ſe ſeſſuros ad dextram dei in eterna beatitudine. plures em̄ ſunt q̄ credunt ſe ſaluandos q̄ qui credunt ſe iudicaturos cum dn̄o. et
ideo illi deſignantur maiori nūo iſti minori. domino. et ſi ali
Sed nō. in pluribꝫ. plures illoꝝ nō placuerūt qui eorum.
n ¶ Verꝝ. ⁊c̄. o ¶ Accedentibus. s. i. q. i. ſicut ſicti. h.
Si ex bono. C. huius capl̄i colligi vid᷑ ex hijs duobus ꝫ. de. cō. di.

t ¶ Neq̄ȝ hic non donat. id ē donat. ar. ff. de. v̄. ſi. duobꝫ donat dico hic ſcilicet mori vel rapi. et ē ſenſus huius littere. hoc dat quibus voluerit. aut ſcriptura mentitur. ſed hoc nephas eſt dicere. vt. xxiij. q. v. quid ergo. l.
v ¶ Raptus eſt. s. xxiij. q. iiij. ea vindicta. h.
x ¶ Dicta eſt. a iob. s. di. ij. §. Iteȝ ſm̄ hāc. ⁊. c. ſi enim inq̄t. v̄. q̄d. n. l.
y ¶ Sicut ḡ. ſuſpenditur iſtud ſicut vſq̄ȝ ad illuȝ v̄ſiculuȝ cum alijs. l.
z ¶ Poſui. in alia parte capituli. que non eſt hic.
a ¶ Ignorare. ar. ff. de legibus. non omnium.

a ¶ Suis·per preſentem iuſticiam·
b ¶ Vt ita ſit·ſ·ꝙ non dat·i·ſubtrahat perſeuerantiam·l·
c ¶ Nam iſti ·quibꝫ deꝰ non dat perſeuerantiaȝ vel predeſtinacōeȝ·l·
d ¶ Filij dei ſecundum preſentem iuſticiam

e ¶ Filios dei·ſm pͣdeſtinacōneȝ·l·
f ¶ Nobis·ſm opinionē nr̄am·
g ¶ Ait iohānes in euangelio·ſ·in v̄bis que ſequuntur·l·
h ¶ Deo·pͣdeſtinacōne·
i ¶ In vnū·i·i vnitate fidei·
k ¶ Futuri·i·filij dei p gr̄am·l·
l ¶ In nobis·i·inter nos·l·

quibus teſtimonia multa iam poſui fateantur nobiſcum·⁊ cur alijs detur alijs non detur ſine murmure aduerſus deum dignentur ignorare nobiſcum·Nec nos moueat ꝙ filijs ſuis quibuſdaȝ non dat deus iſtaȝ perſeuerantiaȝ·abſit enim hoc vt ita ſit ſi de illꝰ pͣdeſtinatis eſſent·⁊ ſi ſm ꝓpoſituȝ vocatis ſanctis q̄ vere ſunt filij pmiſſionis·Nā iſti q̄ cum pie viuūt dicunt̄ filij dei·ſed qꝛ victuri ſunt impie ⁊ in eadem impietate morituri·non eos dicit filios dei·preſcientia enim ſunt filij dei q̄ nondum ſunt nobis ⁊ ſunt iam deo·de q̄bꝰ euangeliſta ait iohannes·Quia iheſus erat moriturꝰ p gente·⁊ non tm̄ p gente ſȝ etiaȝ vt filios dī diſperſos ↄgregaret in vnum·Qui vtiq; credendo erant futuri p euangelij pdicatiōeȝ et tn̄ an̄ ꝙ eſſet factum iam filij dei erant·In memoria enim pr̄is ſui in concuſſa ſtabilitate ↄſcripti ſūt·Et ſunt rurſus q̄daȝ q̄ filij dei ꝓpter ſuſceptā vel tpaliter gr̄aȝ dicunt̄ a nobis·nec ſunt tamen filij dei·D q̄bus ideȝ·Johannes ait·Ex nobis exierūt ſȝ non erant ex nobis Qui ſi fuiſſent ex nobis manſiſſent vtiq; nobiſcum·Non ait·ex nobis non exierūt ſȝ qꝛ nō manſerūt nobiſcum·iaȝ non ſunt ex nobis·veꝝ ait·ex nobis exierunt ſȝ non erant ex nobis·h̄ eſt et quando videbant̄ in nobis nō erant ex nobis·⁊ tanq̄ diceret̄ ei·vnde id oſtendis·ꝙ ſi fuiſſent inq̄t ex nobis pmanſiſſent vtiq; nobiſcum·filioꝝ dei vox ē Johs loq̄tur in filijs dei loco pͣcipuo ↄſtitutus·Cum g̊ filij dei dicunt̄ de hijs q̄ perſeuerantiam nō habuerūt ex nobis exierūt·ſed non erant ex nobis Et addit qm̄ ſi fuiſſēt ex nobis pmanſiſſent vtiq; nobiſcū·q̄d aliud dicit niſi non erant filij dei etiā qn̄ erant in ꝓfeſſione ⁊ nomine filioꝝ dei·nō qꝛ iuſtitiam ſimulauerunt·ſȝ qꝛ in ea non permanſerūt·Neq; enim ait·naȝ ſi fuiſſent ex nobis·verā non fictā iuſticiā tenuiſſent vtiq; nobiſcū·Sȝ ſi fuiſſent inq̄t ex nobis pmāſiſſent vtiq; nobiſcū·In bono volebat illos ꝓculdubio pmanere·Erāt itaq; in bono·ſȝ qꝛ in eo nō pmanſerūt id eſt non vſq; in finem pſeuerauerūt·non erant inq̄t ex nobis

m ¶ De hijs·illi·ſ·q̄ nō de hijs·i·de iſtorum numero qui·⁊c̄·
n ¶ Sȝ nō erant·i·vſq; in finē non pſeuerauerūt·vn̄ ouidiꝰ·ſȝ ultia ſp̄ exſpectanda·dies homini eſt dici ꝗ beatus·ante obitū nemo ſupͣma q; funera debȝ āgue ꝓdeſſe modicū q̄d deſinit eē q̄d nō durabit cō moda pua dabit Et nota quē non

debere dici pmanentem vel pſeuerantē qui uſq; in finem non pſeuerauerit·licet longo tēpore in operibus caritatis exiſtat·h·
n ¶ Conformes·puritate vite modo·et poſtea beatitudine·l·
o ¶ Filij dei·i·filij qui ē imago patris uſquequaq; eadē cū patre·

etiā quando erant nobiſcum·h̄ ē nō erāt ex numero filioꝝ etiā qn̄ erant in fide filioꝝ·qm̄ q̄ vere filij dī ſunt pſciti ⁊ pͣdeſtinati ſunt ↄfōmes imaginis filij dei·⁊ ſcd̄m ꝓpoſitum vocati ſunt ſancti vt electi eſſent·Nō em̄ perit filiꝰ pmiſſionis ſed filius perditionis·Fuerūt g̊ iſti ex multitudine vocatoꝝ ſȝ ex elcōꝝ paucitate non fuerūt·Non g̊ filijs ſuis predeſtinatis deꝰ pſeuerantiaȝ non dedit·haberēt em̄ eam ſi in eo filioꝝ numero eſſent et q̄d haberent q̄d non accepiſſent·⁊ ſm apoſtolicā veraq; ſentētiam·ac p h̄ tales filij filio xp̄o dati eſſent·Quemadmodū dicit ipe ad pr̄eȝ vt ōme q̄d dediſti michi nō pereat ſȝ habeat vitam eternam·Hij ergo intelliguntur dari xp̄o q̄ ordinati ſunt in vitam eternaȝ Ipi ſunt illi pͣdeſtinati ⁊ ſm ꝓpoſitum vocati ſancti quoꝝ nullus perit·ac per hoc nullus eoꝝ ex bono in malum mutatus finit hanc vitam·Qm̄ ſic ē ordinatꝰ ⁊ ideo xp̄o datꝰ vt nō pereat·ſed habeat vitaȝ eternā·Et rurſus quos diximꝰ inimicos eius vel paruulos filios inimicoꝝ eius quoſcūq; eoꝝ ſic regnaturus eſt vt in ea ſide q̄ p dilectiōeȝ opat̄ hac vitaȝ finiant·iaȝ etiam anteq̄ h̄ fiat in illa predeſtinatione filij ſunt eius ⁊ dati ſunt criſto filio eius vt non pereant ſed habeant vitam eternaȝ Deniq; ipſe ſaluator ait·Si manſeritis inquit in verbo meo vere diſcipuli mei eritis·Nunquid in hijs cōputandi ſunt illi de q̄bus euangelium ſic loq̄tur vbi cum dn̄s ↄmendaſſet mādu candaȝ carneȝ ſuaȝ ⁊ bibendū ſanguinem ſuum ait euangeliſta·hec dixit in ſynagogis docens in capharnaum·Multi g̊ audientes ex diſcipulis eius dixerunt·durus eſt h̄ ſermo q̄s poteſt eum audire·ſciens auteȝ iheſus apud ſemetipm qꝛ murmurabāt de hoc diſcipuli eius dixit eis·h̄ uos ſcādalizat·ergo ſi videritis filiū hois aſcendētē ubi erat pͥus ſpiritus eſt qui viuificat caro aūt non prodeſt quicq̄·Verba que ego locutus ſum vobis ſpūs et vita ſunt·ſȝ ſunt quidaȝ ex vobis qui nō credūt·ſciebat em̄ iheſus ab initio qui eſſent credentes et q̄s eſſet

p ¶ Nō ergo·ſic ordina·ergo filijs ſuis nō pͣdeſtinatis deus pſeuerantiā non dedit·l·
q ¶ Numero·ſm pſcientiam·
r ¶ Aplicaȝ·que dic̄ q̄d habes q̄d non accepiſti·et iacobus·ōme datum optimum et ōme donū pfectū deſurſum eſt·vnde verſus·Ex ope celeſti ſit ſi quid habetur honeſti·Et venit a ſupis vel agas bene vel mediteris·Item quicquid habes meriti prebentis gratia donat·Nil deꝰ in nobis pͥter ſua dona coronet·i·q·ij·ꝙ pio·

s ¶ Precedāt·tēpore·
t ¶ Tales·ſm pͥſentem iuſticiā·l·
v ¶ Dati eſſent·ſi haberent perſeuerantiam·
x ¶ Hoc dixit·v̄ba euāgeliſte uſq; ibi·nūquid nō et cetera·
y ¶ Vbi pͥus erat apoſiopoſ quaſi tūc intelligetis q̄ dico·ut d ↄ·di·ij·prima·h·
z ¶ Spiritus vͤo eſt·id eſt ſpiritualis intellectus·

a Finis. vbi est dictu*z* q*ꝫ* appellam*9* filios dei pp*ter* presente*z* iustic*iam*. q*ꝫ* tamen *s*m p*sc*ientia*z* nō fūt. b b Alij vero. s*cilicet* alij respicit illud aliq*ꝫ* qd posuit. s. e. di. *ḡ*. eo*ꝝ* in. p*rin*. l. c Omnino. i. fine determinacōe aliqua. xxxi. q. i. q*ꝫ* si dormierit d Proponat. s. augustinus.
e Scribi. quadrimembrez diuisionez innuit. *ḡ*. quam ordinate p*ro*se quitur vsq*ꝫ* ad lo cū illum. sic itaq*ꝫ* pc*cat*a. vnumquodq*ꝫ* membrū diffiniens. et diffinicōnes suas auctoritate o*n*firmans.

B Enedict*9*. qui bndixit. i. bndicet. i. exaltabit vos omī mō in aīa et corpe. xx. inj. di. c. qui ep*iscop*us.
g Bndictione. i. exaltatione que erit spūalis etiā in corpib*9*. q*ꝫ* tūc ha/bebūt p*ro*prietatem spūs. quia erunt agilia. et cibis nō egētia. hāc auctoritatem exponit *ḡ*. e di. *ḡ*. sic itaq*ꝫ*
i Elegit. p*rede*sti nādo. h. dicit s*cilicet* *ḡ* tis faciet.
k Cōstōnē. aut p ipm. i. xpm ante ōstōnez ecclesie v bum. h.
l Sancti. vtuti/
m In bus. h. o*n*spectu. nō homi*n*ū. i. intus vbi de/us videt non ex v bi homines. xxi. q. v. humane au res. vel in o*n*spectu. i. in presenti vita
n Predestina uit. ad bona q*ꝫ* fi/lij dituri sunt. h
o p ihm. nō me ritis nrīs s*cilicet* coope/rante cristo.
p Cristū. i. ipm *s*m p*ro*positū volun tatis sue in glorie laudem et gratie sue in qua glorificauit nos in dilecto filio suo. et to tum ē de auc*tori*te. *ḡ*.
q Ab itaq*ꝫ* eterno. quo ad dei prescientiam
r Qui nō credit iudicatus est. i. iudicari p*sci*tus est.
N Ouit. seduci tur. finaliter
t Porro. *r*c.
v Scribendi. in libro vite quo ad dei prescientiam *ꝛ* scd*m* iusticiam.
x Si quo min*9*. i. si aliquo modo minus. i. non. quasi diceret si non ess*e*nt ibi parate in predestinatione.
y Dixissem vo bis. i. non celassē*z* vobis. imo dixi sic

traditurus eū *ꝛ* dicebat p*ro*pterea dixi vobis q*ꝛ*a nemo venit ad me. nisi fuerit ei datū a prē meo ex h*oc* multi discipulo*ꝝ* eius abierunt retro *ꝛ* iā cum illo non ambulabāt Nunqd nō *ꝛ* isti discipuli appellati sunt loquēte euangelio *ꝛ* tamē non erant vere discipuli q*ꝛ* non māserunt in verbo eius *s*m id quod ait. si manseritis in verbo meo vere discipuli mei eritis. Qui *ḡ* non manserit non habuerit p seuerantia*z* sicut non vere cristi discipuli ita nec vere filij dei fuerit etiā quando esse videbant*ur* *ꝛ* ita vocabantur. Appellam*9* ergo hos *ꝛ* electos *ꝛ* xpi discipulos *ꝛ* dei filios q*ꝛ* appellandi sunt quos regeneratos pie viuere decernimus. S*ꝫ* tunc vere sunt qd appellant*ur*. si manserint in eo p*ro*pt*er* quod sic appellantur. Sed cum perseuerantiam non habent id est in eo q*ꝫ* inceperit esse non manent non vere appellantur. propter qd appellantur. *ꝛ* nō sunt. apd eū em h nō sunt cui notū ē. qd futuri sunt. id ē ex bonis mali. Finis vero huius auctoritatis eo*ꝝ* sentētie o*n*cordat qui pc*cat*a dicūt dimitti *s*m iusticiā *ꝛ* nō *s*m p*sci*entiā. Alij vero q*ui*s fateātur pc*cat*a redire. tamē p pnīa*z* seu p baptisma asserit omnino peccata dimitti *ꝛ* plena fide accedentem ad lauacr*ū* renasci. non aqua tm̄ sed etiā spiritu sancto. *ꝛ* si postea peccatur*9* sit deinde penitentem. *ꝛ* si aliquando recasurus sit tamen tempore sue penitentie ita p*er*fecte expiatum affirmant. vt si tūc moreret*ur* salutem in ueniret sempiterna*z* Quo*ꝝ* sententie eiusdem auctoritatis principiu*z* consentit. Cum em̄ p*ro*ponat eis questionem quare prescitos ad morte*z* cum fideliter *ꝛ* pie viuerent nō tunc de iure hui*9* periculi deus rapuit ne malitia mutaret intellectum eo*ꝝ* *ꝛ* ne fictio deciperet aīas eo*ꝝ* cum de immatura morte p*de*stinati scriptura dicat. Raptus est ne malitia mutaret intellect*ū* ei*9* *ꝛ* ne fictio deciperet animam illius. euidenter ostendit illos tales fuisse qui si fatali necessitate huius vite subducti essent periculis p*er*fecto vitam o*n*secuti essēt eternam. vt ergo finis principio cō

uenia*t* *ꝛ* ne sibi ipsi videantur cōtraire diffiniendum est quid sit scribi i libro vite vel de eodem deleri secundum iusticiam. quid secundum prescientiam. Secundum prescientia*z* scribi est ad vitam p*re*ordinari qd ab eterno factum est. Vnde apl*u*s in epistola ad ephesios

B Enedict*9* de*9* *ꝛ* pater dñi nr̄i ihesu xpi q*ꝛ* benedixit nos in omni benedictione spirituali in celestib*9* in cristo ihesu sicut elegit nos in ipso an ōstōne*z* mūdi vt essem*9* sancti *ꝛ* immaculati in conspectu eius in caritate qui predestinauit nos in adopcōne*z* filio*ꝝ* per ihm xpm. Similiter scd*m* prescientia*z* deleri est ad mortē non ad vita*z* presciri. qd et ipsum ab eterno factū est. Vn*de* dñs in euangelio. Qui credit in me habet vita*z* eterna*z*. Qui autē non credit ia*z* iudicatus est. Hinc etiā augustinus ait.

N Ouit dñs q*ꝫ* sunt eius. ex hijs nemo seducitur. Nondum apparuit iudiciū. s*ꝫ* ia*z* factu*z* est. Porro scd*m* iusticiā scribi est deo auctore ea opari quorum mērito sit dignus eterna salute. Hūc duplicē modu*z* scribēdi i euangelio dñs assignauit dicēs discipulis. In domo p*at*ris mei multe māsiones sunt. Si quomin*9* dixissem vobis quia vado parare vobis locum et si abiero et p*re*parauero vobis locū iterū venio *ꝛ* accipiā vos ad meip*su*m. ut vbi ego su*m* *ꝛ* vos sitis. Dicēs in domo p*at*ris. *r*c. Si quo minus dixissem vobis q*ꝛ* vado parare vobis locum o*n*sndit eos q*ꝫ*bus loquebatur scriptos in libro vite p*de*stinacione. subijciens si abiero et p*re*parauero vobis locum *r*c. ostendit illos et adhuc scribēdos esse opacōne. Hinc etia*z* aug*ustinus* in

I eiusdē loci explanacōne ait. N domo p*at*ris mei. *r*c. Dom*9* dei tēplū dei regnū celo*ꝝ*. sunt homines iusti. in q*ꝫ*bus sunt multe differentie et hee sunt māsiones ipsius domus. Hee aūt iam sunt parate in p*de*stinacōne sic ait apl*u*s. qui elegit vos ante ōstitucōem mundi p*re*destinando. Paradē aūt in opacōne. vnde quos predestinauit hos et

quia non sunt ibi et vere parate sunt in p*de*stinatione. quia vado parare vobis locum in opacōe. parate q*ꝫ*dez erant mansiones predestinatione. s*cilicet* tamen adhuc parande ipsorum opatione. vel s*cilicet* vna distinctione vt sit p*ro*batio p impossibile. s*cilicet* mō i domo patris mei mansiones multe sunt. et merito multe sunt parate vobis in predestinatione. q*ꝛ* si non essent para te in predestina cōne e go dicerem vobis vado parare eas. i. vado eas vobis predestinare. hoc nūc est impossibile vt incipiat aliquid predestinare. cōstat ergo mansiones illas paratas esse *ꝛ* hoc est si non esset ibi dixissē vobis quia vado parare. i. p*de*stinare. h

a Quo min*9*. i. aliquo minus. i. non. quasi diceret si nō essēt ibi mul/te mansiōes dixissem vobis quia nō sunt ita sed quia vado parare eas in operatione. et cetera. vel id est si multe non essent ibi mansiones vere sunt ibi. quia vado parare eas i operatione.
a Scriptos. nō s*cilicet* ar. otra excep/tionem. gra. in illo. xxviij. q. i. s. ec/ce impossibilitas. quia hic ex nega/tione sequitur af/firmatio.
I N domo. iu. fi. xxiiij. q. i. om nibus. l.
c Predestina/uit. ab eterno.
d Et vocauit. in memoriam per gr*ati*e collacōnem *ꝛ* interiori vocacōe
e Que fecūr*9*. i. que se factu*ꝝ* pre ordinauit.
f Cōfirmat e*s*/se. mansiones pa/ratas. p ar. a contrari o sensu assump tum illius vbi si q*ꝫ* minus. et hoc est quod sequitur l.
g Et si abiero. vnde eo*s* p*ro*pter q*ꝫ* abi it mansiones illas parauit. in opere id ē ipsos ad pre/p arandum excita uit. Accedit enim eos amplius ad s*ic* sitierandum. se q*ꝛ*n to enim amplius res desiderata subtrahitur tanto amplius desideratur. et eo*s* p*ro* q*ꝫ* se subtrahit aspectibus eo*ꝝ*. meret*ur* s/des i eis augmitat*i*

fides em̄ ē de re non viſa· et hoc eſt abiens a ſuis ad tempus·
a ¶ Sed non relinquens· qꝛ cū eis eſt ſemꝑ· s· di· ij· querendū· Meritū
em̄ ita diuinū ē· vt ait auguſtin⁹· ſi de ea re ſit quā credē ad religio/
nē ꝑtinet· nō eni de om̄i re que non videt̄ ꝙ ħ dicit᷑ accipiendū eſt· l·
b ¶ Parat· loquit̄ hic ac ſi aliquis poſſet incipere p̄deſtinari· qd̓ nō ē
c ¶ De viſa re· ħ innuit illud· fides nō habet meritū cui hūana vez
racō p̄bet expimē
tū· de· ꝯ· di· iiij· ve
d ¶ Et inde nit
eſt· ipe deus· ſ· h·
e ¶ Meritū· hinc
et ħ illud fides nō
hꝫ meritū· ar· i· de
cō· di· iiij· venit·
f ¶ Deſiderat̄ ī ea
· ſ· fide· ⁊c̄· h·
g ¶ habet̄· Futu/
ra gloria· h·
h ¶ ꝓpħa· ad id
reſpic̄ ꝙ dixit qd̓
ſit deleri ſm̄ ꝑſciē
tiam non ad ꝓxi=
mum· cū multi ſal
uādi deleant̄ ⁊ ſm̄
iuſticiaꝫ et opanē
dānacōe dig̃· h·
i ¶ Deleantur· ħ
vbū reſpicit dele/
tionē ſm̄ ꝑſciam·
k ¶ Sic itaqꝫ· re/
uertit᷑ g̃· ad ma/
teriā hu⁹ diſtinc
tionis· et qꝛ in il/
lo· g̃· eoꝝ opinio=
nē poſuerat dicen
tiū ꝙ pcta receſ
ſuris a iuſticia re
mittunt̄ ſm̄ iuſti/
ciā nō ſm̄ ꝑſcienti
am· hic oſtendit
quid ſit pcēm di=
mitti ſm̄ iuſticiā·
qd̓ ꝯuenienter pt̄
dici fieri eē ſm̄ ꝑ=
ſcientiā· et ide ſup
ta occaſione duas
dicit eſſe dei p̄or=
dinacōes· et eaꝝ
ſimilit̄ duos eſſe
effect⁹· qd̓ totum
āguit ex diuerſis
verbis auctorita/
tis apl̄i· ſubiūgit
etiā qualiter lege
ꝯſequēdi ſe habe/
ant iſte preordia/
cōnes et eaꝝ ef/
fect⁹· et adicit ꝙ
auctōitas· euāge=
lij· ſi fuiſſēt ex no
bis· ⁊c̄· etiam ſm̄
hāc diſtinctionē
ē intelligenda· et
in quē moduꝫ op/
tinet demonſtrat
et hoc vſqꝫ ad· g̃·
hāc ſocietatem· l·
l ¶ Sedm̄ preſci=
entiam· preſentis
iuſtificacōis· l·
m ¶ Auctoritate
· s· e· di· bn̄dcūs· l
n ¶ Preordinacō
nes· i· p̄deſtinacō=
nes plures· plura/
liter dicit propter
duos eff cūs p̄ordinacōis· quoꝝ vnū implet deus hic propter iuſtifi=
cationem· alteꝝ in futuro dando beatitudinem· vna eſt enim dei pre=
ordinacō· i· de⁹ p̄ordinans· vnus et p̄deſtinans· vnus eſt ſed eius duo
ſunt effect⁹· ſ· iuſticia et iuſtificacō in pn̄ti· et eterna btitudo in futuro

vocauit ſm̄ ꝙ dicitur· Fecit de⁹ que futura ſunt· id eſt que factur⁹ erat et infra· Si quo minus cōfirmat eſſe· qꝛ ſi non eſſent dixiſſꝫ ibo et parabo id ē p̄deſtinabo· Sꝫ qꝛ ibi ſūt nō ē opus aliq̃ parare· qꝛ vero nōdum ſunt i opacōe· addit et ſi abiero ⁊ p̄parauero vobis abiēs ſꝫ nō derelinquēs parat qꝛ ſbt̄hit ſe ⁊ latet vt ſi fides q̄ nō ē de re viſa· ⁊ inde ē meritū fidei· Ex hac viuit iuſt⁹ et mundatur ei cor dū peregrinat̄ ⁊ in ea d̓ſiderat̄ qd̓ nondū habet̄· hec ē preparatio manſionis quia ſic parat nos ſibi ⁊ ſe nobis vt maneat in nobis ⁊ nos in eo· quantū quiſqꝫ erit particeps eius plus vel minus ꝓ diuerſitate meritorum· ⁊ hec eſt multitudo manſionum· ¶ Itē ſm̄ iuſticiā deletur q̄ gratia ſubtracta ea opari permittit̄ qb⁹ eternaꝫ dānacōeꝫ meretur· hic ꝓpħa loquens ex ꝑſona xp̄i ait· Deleant̄ d̓ libro viuentiū· hoc ē ſubtrahat̄ eis gratia· qua ſubtracta hic in ꝓfundum viciorum· deinde in eternaꝫ dānacōeꝫ p̄cipitent̄ ⁊ cū iuſtis non ſcribant̄· id eſt non apponatur eis gr̃a qua fiant digni eterna ſalute· ¶ Sic itaqꝫ peccata ſm̄ ꝑſcientiā remittunt̄ cū ab eterno g̃tia preparat̄ qua vocat⁹ iuſtificet̄· iuſtificat⁹ tandem eternaliter glorificet̄· Sedm̄ iuſticiā vero peccata remittuntur cum vel baptiſma p̓ena fide accipitur· vel p̄nīa toto corde celebratur que remiſſio ⁊ ipa ſm̄ preſcientiā non inconuenienter dicitur fieri· Vt em̄ ex p̄miſſa auctoritate apoſtoli dat̄ itelligi due ſūt p̄ordinationes· Vna qua quiſqꝫ ħ p̄ordinat̄ ad iuſticiam ⁊ remiſſionem peccatorū pcipiendā· altera qua q̇s p̄deſtinatur ad vitā eternam in futuro optinendā· haꝝ effcūs ſunt pn̄s iuſtificacō ⁊ futura glorificacō que oīa i p̄miſſa auctoritate conuenienter diſtinguuntur Prima em̄ p̄deſtinatio qua preordinant̄ ad pn̄teꝫ iuſticiaꝫ

deſignat̄· cū d̓r ſicut elegit nos in ipſo ante mūdi ꝯſtōnem· ⁊c̄· Eius effectus infra ſupponitur In qua gratificauit nos in dilecto filio ſuo ⁊c̄· Secunda p̄ordinatio ibi oſtendit̄· qui predeſtinauit nos in adoptioneꝫ filiorum ⁊c̄· eius effectus premittitur· dum dicitur Qui benedixit nos in om̄i bn̄dixiōe ſpūali· ⁊c̄· Hee due p̄ordinationes et earū effectus ita ſe habent vt p̄ma ⁊ ei⁹ effectus natura p̄cedant ⁊ tpe· lege ꝯſequendi inferantur· Si em̄ eſt aliq̇s preordinatus ad vitā· ꝯſequēter infert̄ ergo predeſtinatus eſt ad iuſticiā· ⁊ ſi ꝯſequit̄ vitā eternā· ergo eſt ꝯſecutus iuſticiam ſed non ꝯuertit̄· vnde multi ſunt participes p̄me p̄ordinationis ⁊ eius effectus ad quos ſecūda vel eius effectus minime pertinē ꝓbātur· Juxta hāc diſtinctionē intelligenda ē illa auctoritas· Johānis· ex nobis exierūt ſed nō erāt ex nobis· nam ſi fuiſſent ex nobis manſiſſent utiqꝫ nobiſcum· Ex nobis inquit exierūt· id ē a nr̄a ſocietate receſſerunt· quia p̄me p̄ordinacōis et eius effectus nobiſcū pticipes erāt· ſed nō erāt ex nobis· id ē ſecūde p̄ordinacōis et ei⁹ effectus ſocietatē nobiſcū non inierāt qd̓ ex eo videri pt̄· qꝛ ſi fuiſſent ex nobis· id ē ſi illius p̄ordiacōis nobiſcū pticipes eſſent māſiſſnet utiqꝫ nobiſcū· id eſt a ſocietate effectus eius p̄ordinationis quā nobiſcū ꝯtraxerāt nō receſſiſſent· Si em̄ ad ſecūdā p̄ordinacōnem utrūqꝫ referretur· nō ꝯuenienter illud inferretur manſiſſent imo incepiſſent utiqꝫ eſſe nobiſcū· Si vero ad p̄mā falſa eſt ꝓpoſicō· ſi fuiſſent ex nobis ⁊c̄· multi enim pn̄tis iuſticie et ſanctitatis participes fiunt qui tamē in ea non pſeuerāt· Vnde dn̄s in euangelio ait· Non q̇ inceperit ſed qui pſeuerauerit uſqꝫ in finem hic ſaluus erit· ¶ Hanc ſocietatem ſi quis ſolo nomine et

o ¶ Prima em̄ p̄deſtinacō· p̄m⁹ modus predeſtinationis· l·
p ¶ Gratificauit· i· gratos fecit· q ¶ In dilecto· i· ꝓpter vel ꝑ·
r ¶ Dilecto· qꝛ ꝓpter dilectū ſuū filiū nos diligit· et illis quos diligit
et quibꝫ vult fili⁹ diuina dona largitur· ꝯ p̄ordinacō ad iuſticiaꝫ· et
s ¶ Natura· i· tempore· naturaliter em̄ ipa ipa iuſticia· i· apoſitio g̃
cie precedit p̄ordinacōem ad vitam eternam· ſed lege ſequendi duo
prima ſequuntur
duo vltima vt ſe/
quentia oſtendūt
t ¶ Cōſeqn̄di· i· ꝯ
ſeqn̄tie ipoteticaꝝ
rū vl̓ ꝯdicōnaliū·
u ¶ Exierunt q̇a
nō pt̄ eſſe ꝙ no=
biſcū fuiſſēt q̇ ad
ſecundā p̄ordina=
tionē· ſ· ꝙ eēnt p̄=
ordinati· ſ· ad vi=
tā eternā et tn̄ nō
manſiſſent nobiſ=
cū· intelligas ꝯti
nue· vnde ſubiūgi
tur immo incepiſ
ſēt eſſe nobiſcū· h
x ¶ Secunde pre=
ordinationis· qd̓
notatur ꝑ ħ ꝙ di
citur fuerūt ex no
x ¶ Si illi= bis· l·
us p̄ordinacōnis·
· i· p̄me veri⁹ ſcde
y ¶ ſocietate· ſ· ef
fcūs p̄e ad ſcdam
ꝫ ¶ Quā· ſ· p̄mā
a ¶ Vtrumqꝫ· i· ſi
fuiſſēt ex nobꝫ mā
ſiſſēt vtiqꝫ nobiſ
cū· ita· ſ· vt ante=
cedens referat̄ ad
ipaꝫ p̄ordinatio=
nem ſecundam· et
ꝯſequens ad eius
effectum·
b ¶ Nō ꝯuenien=
ter· hoc forte ideo
dic̄ q̇a adhuc iſti
nō hēbant effectū
ſecūde preordina
tionis· ſed habitu
ri erant· ⁊ ideo nō
conuenienter ſub
iungeretur·
c ¶ Manſiſſēt· cū
iſti adhuc ibi ma
nerent· i· in mūdo
qd̓ innuitur ex vi
locutionis· h·
d ¶ hāc· ſ· p̄deſti
natoꝝ vl̓ ꝑſcito=
rū d̓ q̇bꝫ ſit mēcō
in auc̄te io· exiert̄
⁊c̄· s· g̃· prox· et c·
ſi ex bono· quaſi di
ceret· in eadem q̃
litate in qua erāt
futuri apparebūt
tunc in preſentia
e ¶ Societatē· ſci
licet ꝙ dānādi ve
rā iuſticiā habere
poſſunt· ⁊ ſcd̓m p̄
ſcientiam· et nō ſo
lo noīe iuſti cenſe
ri debeant· oſten=
dit auctoritatibꝫ
et rōnibꝫ vſqꝫ ad
illū locū· ꝙ auteꝫ· ibi diuerſos modos huius vocabuli filij dei aſſignat
et qualiter filij dei appellentur· etiam et qui futuri ſunt mali· vt oſten
dat tandem ex hōc qualiter peccata dimiſſa redeant· et ħ vſqꝫ ad· g̃·
qui autem· et ħ nota ꝙ ħ vult infringere opinionē quam· s· e· poſuit

·§·eorum ·que dicit damnatos ſolo noie iuſtos eſſe nō ſm preſcientiā
a ¶ Auctoritatis ·que auctoritas poſita eſt·s·e·ſi·ex bono ·l·
H Ec nos·que in eadem·s·e·di·§·verum·c·ſi ex bono·b·
c ¶ Vt qualitate ordo·vt eſſent filij ire·i·q̄ preſcientie·i·pn̄tis malicie et pcti preſentis eſſent tales dico non ſpecie tm̄· ſ ante dei oculos ·i·non ſolum viderentur tales ſed eſſent·

b ¶ Preſentie·q̄ ſi diceret in ea q̄litate in qua erant futuri apparebūt in preſentia·vt·s·e·nouit dn̄s·

e ¶ Quibꝫ·ſ·qui preſentez habent iuſticiā·ſ ſunt eaz amiſſuri · de quibus·s·prelibauit ·§·eorum·l·

f ¶ veraciter·ar· ff·d auro ꝛ argē· le·ſi ita·l·

g ¶ Duobꝫ·i·ſm ꝙ ſunt i patria iā et ſ ꝙ adhuc ſūt i preſenti vita · ꝙ triphariā diuiditur ſicut iam magiſter dicet ·h·

h ¶ Exſpectacō · ·i·creatura exſpectans·ſ·homo·

i ¶ Reuelacōem filioꝝ dei· ex qua ·ſ· apparet qualis eſt · vel futurus ē homo·dicit̄ h creatura quia hic videt̄ creatura eſſe tm̄ ſ i alia vita apparebit ꝙ eſt filius dei· ꝙ in hac quidez vita plene non apparet·h·

k ¶ Corruptiōis · ·i·penalitatis ·vel a cura querendi victum ꝛ veſtituz ꝛ alia quibus indiget noſtra mortalita s·h·

l ¶ In libertatez ·i·in glorioſam libertatez quam habebunt filij dei·h·

pfeſſione nō aūt rei veritate a damnādis dicat ꝯtrahi·eiuſdem auctoritatis teſtimonio ꝯuincitur· de hijs enim qui ꝑme non ſecunde ꝑordinationis ſunt participes· ¶ Auguſtinus ait·

N Ec nos moueat ꝙ filijs ſuis quibuſdaz non dat de9 iſtā pſeuerantiā· abſit em̄ vt ita ſit ſi ꝑdeſtinati eſſent·ꝛc̄· que in eadem auct̄e ſup̄ ꝯtinentur· Oues nāq ꝫ d quib9 dn̄s in euangelio ait Et alias oues habeo que non ſunt ex h ouili ꝛ filij dei· de quib9 ·Johannes ait ·vt filios dei q̄ erāt diſpſi ꝯgregaret in vnū·ita ꝑſciētia erāt oues ꝛ filij·vt q̄litate preſcientie non ſpē tm̄·ſ etiā ante oculos dei eſſent filij ire ꝛ pdicōnis eterne· Vn̄ apl's ait Non videbamur eſſe ſed eramus iniquit ꝛ nos natura filij ire · Nec ait reputabamī ab hominib9 ſ fuiſtis aliqn̄ tenebre nunc autez lux in domino· De ſe quoqꝫ ſcribens ad thimotheum nō ait videbā ſ fui pſecutor ꝛ blaſphem9 ꝛ ꝯtumelioſ9·nunc aūt ſum miſcdiā ꝯſecut9 Dēs quoqꝫ q̄ i xp̄o naſcūt̄ ꝛ q̄ ei9 ſanguine a diabolo redimūt̄·ꝑus ex adā pctores naſcunt̄ ꝛ diabolice ſuitutis obnoxij· Sicut ergo iſti q̄uis ſint futuri dei filij tn̄ ꝑus ſunt filij diaboli ſic hij de quibus ſmo habetur q̄uis recedendo a iuſticia ſint futuri filij pdicōis eterne·tn̄ cū pie ꝛ fidelit̄ viuūt vere ſunt filij dei ꝛ iuſti ꝛ eterna btitudine digni· Vn̄ auct̄as nō ait cū viderent̄ pie ꝛ fideliter viuere vere ſunt filij di ꝛ iuſti ꝛ eterna beatitudīe digni· ſ cū pie ꝛ fidelit̄ viuerent·nec veraciter a bono in malum ꝯmutarentur q̄ nunq̄ veraciter boni fuerīt· Dn̄s quoqꝫ non ait p ezechielem · Si auerterit ſe iuſt9 a iuſticia ſua quaz videbatur hr̄e ſ ſua quaz ſcilicet veraciter habebat· Qd aūt i eadē auct̄e ſequit̄ non erant i numero filioꝝ quando erant in pfeſſiōe filioꝝ ita intelligendū ē· Filij dei duobus modis appellant̄· Dicuntur filij dei participacōe hereditatis eterne ·ſicut· Johannes ait in euangelio quotquot crediderīt in eū dedit eis ptatē filios dei fieri ·Et apl's in piſtola ad romanos · Exſpectatio

m ¶ Intra nos ·i· in anima et ratione dolemus ·

n ¶ Adoptionez· perfectam ſcilicet ex omni parte vt ſimus filij dei ſm animam ꝛ ſcd̄m corpus quantum ad gaudium anime · et ſtolaz immortalitatis in corpore·

o ¶ Vel filiorum dei · venientes ad iudicium ꝛ maxia racōe ·magna fuiſſet ſi nos creaſſet

tantum·maior ſi nos creaſſet et gubernaſſe·ſed maxima quando cum hijs nos de ſanguine proprio redemit·

M Odo creatura·nulla prerogatiua ſup alias creaturas predita·
q ¶ Sicut hij·q̄ mali ſunt adhuc ſ futuri ſunt boni q̄a ꝑdeſtinati
r ¶ Eterne·ſicut qui boni ſunt ꝛ finaliter boni permanſuri·l·
s ¶ Nobiſcum ·i·adhuc modicum fidei habetis·

creature reuelacōez filioꝝ dei expectat ·ꝛ infra Ipſa creatura liberabitur a ſeruitute corruptionis in libertatē glorie filioꝝ dei·ꝛ infra Ipſi intra nos gemim9 adopcōez filiorum dei exſpectantes· ¶ Hinc etiam auguſti·eadē v̄ba apl'i exponens ait ·

M Odo tm̄ creatura ē nondū filioꝝ forma pfecta· h g̊ modo nō ſunt filij dei niſi participes beatitudinis eterne In pn̄ti etiā dicūt̄ filij tribus modis · vel predeſtinacōe tantū ſicut hij de quib9 iohānes ait vt filios dei q̄ diſperſi erant ꝛc̄· Vel ꝑdeſtinacōe ꝛ ſpe eterne beatitudīs ſicut illi quibus dn̄s ait · Filioli adhuc modicū vobiſcū ſū· Vel merito fidei ꝛ pn̄tis iuſticie·nō aūt predeſtinatione claritatis eterne· ſicut hij d quibus dn̄s ait · Si dereliquerint filij ei9 legez meaz ꝛ in iuſticijs meis non ambulauerint ·ꝛc̄· Hij ergo de quib9 in preſenti agit̄ꝛ filij ſunt merito fidei ꝛ pn̄tis iuſticie·non autem ſūt filij adopcōis eterne· Qui g̊ peccata dimiſſa redire fatet̄ ſm iuſticiaz ꝛ nō ſm ꝑſciētiā·ea dimitti nec̄e eſt vt ꝯfiteant̄·ſicut ſaluandis pcta ſm iuſtitiā ad eternā damnationez imputant̄ nō ſm preſcientiaz Quia ꝛ illis a bono in malū deficientibus ſingula replicabunt̄ ad ſupplicium· ꝛ hijs vſqꝫ in finem in bono perſeuerantib9 nulla imputabunt̄ ad penā eternā ¶ Qui aūt dicūt ꝙ pcta dimiſſa non redeant auctoritate gregorij ꝛ pſpi ſentētiā ſuaz affirmare conantur ¶ Ait em̄ greg̊·in mora

O libus libro vigeſimoquinto Vid eſt qd dicit̄· Qui reddis iniq̄tatem filijs ac nepotib9 · pct̄m ſcz originale a pn̄b9 trahimus ꝛ niſi p gr̄am baptiſmi ſoluamur etiam parentū portam9 culpam·qꝛ vnum cum illis ſum9· Reddet iniquitatem patꝝ filijs dū p culpa parentis ex originali pcto anima plis polluitur Et rurſus· Non reddet iniquitatez patꝝ filijs·qꝛ cū ab originali culpa p baptiſmū liberam̄ nō iam parentū culpas ſ q̄s ipi ꝯmittim9 hemus

Q ¶ Ite i reſponſionib9 pſpi· Vi recedit a chriſto et alienus a gr̄a finit hāc vitaz·qd niſi in

t ¶ Qui ergo·infert ex ꝓximo dictis per ar·a ſili· et reuertitur hic ad principalem materiam huius·di·

v ¶ Non ſm ꝑſcientiaz·ea tam̄ ſm ꝑſcientiaz dimitti ſicut dixit gr̄a·s· ·e·§· ſic itaqꝫ·v· que remiſſio· Sed hic alter ſumit nomē preſcientie q̄ ibi·l·

x ¶ q̄ aūt ab hic vſqꝫ ad·§·verum· probat ſententiaz aliā·ſ·pcta dimiſſa non redire·

Q Vid eſt qd dicitur·ſ·p moiſen·p hanc auctoritatem non ꝓbat ꝓpoſitum ſed per ſequentem optime·l·

z ¶ Filijs· non pt̄ intelligi niſi de originali pcto ·alias enim ꝯtradiceret et auctoritas illa filius non por·ꝛc̄· ·i·q·iiij·iudei·

a ¶ Pct̄m ·ſolū·l

b ¶ habemus·vn̄ patet ꝙ originale pct̄m dimiſſum nō redit ·et ita peccata dimiſſa nō redeunt·

Q Vi recedit · ſ nō in id qd ·s·xxiij·q·iiij·ſi illi:·s·l·di·c·minor ꝛ·c·tres autez·h·

a ¶ Recedit · h̃ expreſſe dicit q̃ peccata non redeant · Sȝ ſi volueris te nere contrariū expones ſic · nō recidit o'mmo vel in eadem quantitate ĩ q̃ prius ē b ¶ Que ei · i · qualis mors eterna · ſ · ſi ſic exponatur nō con tradicit ſibi c ¶ nec in originali · ſi ſic exponatur cōtradicit
b ¶ Morte · i · ſiſi pena eterna =ſter vocat pñcipiū vbi dicit · ȝ non in
e ¶ Finis ⁊c̃ · pñcipio · magi= id ⁊c̃ · finē vero vbi dixit · qui tñ ea ⁊c̃ ·
· s · px · q̃ recedit ·
Sed illud ea facit ſimplicē ⁊ noialez relatōnem · nō nu= meralē · ſic ibi mu/ lier q̃ dānauit ſal/ uauit ·
f ¶ Quā penam · verū dicēt ſi ꝓ eo dem pc̃o pena ex ciperet ·
g ¶ Determinat · · g · alit̃ intelligit in ſequenti · §
h ¶ Aſſertores · ⁊ illi q̃ dicūt q̃ pc̃a nō redeūt dimiſſa
i ¶ Extitit · vł · i · potius · q̃ ita dam nabitur ibi q̃s ꝓ ſeqñti pc̃o ſicut dānaretur ſi pͥma pc̃a nō eſſent di= miſſa · ſ · eternali = ter · ſed nō tm̃ pu/ nietur · h ·
k ¶ Vez · ab hoc loco vſq̃ ad finē nititur · g · cōflare hm̃oi ar · q̃ bona ꝑora per mala ſe= quentia mortifica= ta reuiuiſcūt ſi po ſtea bona fiant · g a ſiſi cuȝ mala per pñiam mortificen tur ſi iterū quis ĩ malū incideret re uiuiſcūt · ⁊ ita pec cata redeunt · Sȝ h̃ argumētacō vt ꝑ dixi in pñcipio hu ius di · nō ꝓcedit q̃ aliud in via eſt aliud in inuio · id eſt aliud ē ĩ bono aliud in malo · q̃ bona ꝯuicātur nō mala · ar · d̃ cō · di · iiij · q̃ris · ar · ff · de ſerui · expor · hu9 · et ꝓbat pͥmū vſ= q̃ ad illū locū · h̃ ſic · ſcdm autem ꝓ bat abinde vſq̃ ad illū locū · porro ex ide ꝓbat q̃ ea dem ratō eſt in bo/ nis et ĩ malis quo ad hoc · Tandē cō cludit in · § · ȝ hijs · · v · ſic igit̃ bona · l ·
l ¶ Non recorda būtur · g · idē ē ac ſi nūq̃ habuiſſet ali qd bonum ꝓpter qd pc̃m fuit ſibi dimiſſū · et ita idem eſt ac ſi nūq̃ fuiſſent ſibi pc̃a dimiſſa · et ſic omnia peccata taliter dimiſſa redeūt · ⁊ dicūtur redire per ſeqñs pc̃m · ſic ꝑo ra bona mortificata p pc̃m dicūt ꝓpter pñiam reuiuiſcē · l · et ita ar= gumētat̃ · g · ex hijs auctoritatibꝫ a ſiſi p cōtrariū =na q̃ ad vitā eter nam · h ·

ꝑditōem vadit ſed non in id quod remiſſum eſt recidit nec in origina li peccato damnabit̃ qui tñ ea mor te afficitur que ei ꝓpter dimiſſa pec cata debebatur ¶ Finis huius au= ctoritatis principio cōtrarie videt̃ · neq̃ eni aliud ē peccata dimiſſa re= dire vel in originali pc̃o dānari q̃ penā pc̃o debitā poſt eiuſdez remiſſi onem excipe · Auctoritates vero ſi= bi cōtrarias aſſertores hui9 ſeten= tie ita determināt · pc̃a dimiſſa re= dire dicunt̃ quia quiſq̃s poſt accep tā remiſſione ad vomitū redierit tā to grauius puniet̃ quātomagis be nignitate dei abuſus ſingulorū re= miſſionis accepte ingratus extitit ¶ Verū illa ſentētia fauorabilior videtur quia pluribus roborat̃ au= ctoritatibus et euidentiori ratione firmat̃ ut dñs ait p ezechielē ¶ Si auerterit ſe iuſtus a iuſticia ſua · et fecerit iniq̃tatē · ſm oēs abhomina ciones quas opari ſolet impius nū quid viuet · omes iuſticie eius quas fecerat non recordabunt̃ · In pc̃o ſuo morietur ⁊ non erūt ĩ memoria iuſticie quas fecit ¶ Item grego= rius in eiuſdē loci explanatione ·
Hoc nobis maxime cōſideran= dū eſt q̃ cū mala cōmittim9 ſine cauſa nr̃a bona tranſacta reuo camus · q̃m ĩ perpetratōe malorum nlł'a dȝ eē fiducia bonoꝝ ꝓteritorū
De ptuſo quippe ſac= ¶ Idem culo aliūde exit qd aliūde mit ti tur · q̃ indiſcrete mentes mercedē quā ex bono ope acquirūt nō aſpici unt quō ex malo ope ꝑdāt ¶ Itē
S petrus in epiſtola ſecunda
I refugientes coinq̃uinatio nē mūdi cognitōe dñi nr̃i ⁊ ſaluato ris ihu xp̄i · hijs rurſus implicati ſu perabūtur facta ſunt eis poſteriora deteriora priorib9 · Melius eni erat

ad minorē penā ſubeūdā poſſit hr̃i fiducia · h ·
D e ptuſo · h̃ continetur in aggeo · ꝓpha · l · oribꝫ · ⁊c̃ · ecce v̄bū ꝓ q̃ inducitur · c · q ¶ Meli9 · i · min9 malū
I ntermittētes · i · dimittētes · q̃ſi nō h̃ tm̃ cōtēti ȝ cū h̃ habito ad ulteriora ꝓcedentes · h · =xp̄us inchoat eſſe in nobis p fidez · ſ ·
e ¶ Inchoationis · i · in quo= qui ſmo eſt de inicō fidei quo rudes ca= thezizantur · vt eſt ſimbolum et dñica orō · x · q · i · placuit
S I refugiētes pri
r ¶ Feramur · ſm ĩ telligētiā ſcriptu re · et bonā opati ·
u ¶ Iacie/ onē· tes · feramur inq̃ vos dico iacietes fundamentū pñie qd prius dixit ſer/ monem inchoatō= nis h̃ appellauit fundamētū · q̃ ad religionē xp̄ianaz venietibꝫ ꝑus ꝓ ponitur · et ſup h̃ qd pfcōnis ē edifi catur · dicit g vos dico iaci · fun · pe · · i · pñiam quaſi la/ pidē in fundamen to · qd eſt pena de pc̃is · vel de h̃ q̃ cūs ꝑora bona mor tificauit p pc̃m · Iacientes dico id ē nō ſicut oli · ſ · nō ita negligenter ſi cut oli vt ſicut ꝑ/ us cecidim9 ſic ite rum cadamus · vel nō rurſū · i · nō am= plius ñ mō · i · ita mō iaciam9 vt am plius iacere nō ſit opus · h ·

illis non cognoſcere viaȝ iuſticie q̃ poſt cognitōem retrorſū ꝯuerti ab eo qd illis traditū ē ſcō mandato ·
¶ Paulus quoq̃ ſcribēs ait ad he
I ntermittētes ſmo= breos nē ichoacōis xp̄i feram ad ei us pfectōem nō rurſus iacietes fū damentū pñie ab opibus mortuis ·
¶ Dicens opa mortua ꝑora bona ſignat ap̃ls que p ſeqñs pc̃m erāt mortua · Quia hij peccando priora bona irrita fecerūt · hec ſicut peccan do fiūt irrita ita p pñiaȝ reuiuiſcūt et ad meritum eterne beatitudinis ſingula prodeſſe incipiunt · etiam il la que peccatis inueniuntur admix ta ¶ Vnde auguſtinus
P Ium eſt credere ⁊c̃ · ⁊ ieroni= mus · Non eſt iniuſtus deus ⁊c̃ · apo ſtolus etiaȝ ſcribens ad hebreos cū fidem et dilectionem et bona opera eorum breuiter cōmemoraſſet · ho= rum omnium mercedem quā peccan do amiſerant poſt penitentiam a do= mino eos recepturos oſtendit ·
¶ Porro qui p ezechielē dixit · Si auerterit ſe iuſtus a iuſticia · ⁊c̃ · ip= ſe per eūdem ꝓphetaȝ ꝓmiſit dicēs
S I impius egerit penitentiaȝ ab omnibus peccatis ſuis q̃ operatus eſt et cuſtodierit vniuer ſa ꝑcepta mea et fecerit iudiciū et iuſticiam vita viuet et non morieſ · omniū iniquitatū eius quas opat9 ē nō recordabor in iuſticia ſua quaȝ operatus eſt viuet ¶ Filijs quoq̃ iſrahel p aſſirios captiuandis vete= ris ydolatrie peccata p oſee domin9 improperat vt peccatum qd moiſe ſupplicāte patribus fuerat dimiſſū hoc in filijs reuixiſſe oſtēdat dicēs ·
V E eis qui receſſerūt a me q̃m vaſtabūtur q̃ ꝑuaricati ſunt in me · ego tamen redemi eos et ip= ſi locuti ſūt cōtra me mendacia et

s ¶ Et ad meri= tū · licet magiſter ad h̃ iſtd allegat nō tñ p cōtrariū ē itelligēdū · vt idez ſit in malis · magi ſter tñ ad hoc · s · tres poſuit opio/ nes
y ¶ Vñ aug̃ ·
P et cetera Iū eſt · s · di · · iij · § · illd autez · c · pium eſt
a ¶ Ieronimus · · s · di · ij · § · h̃ itaq̃ · c · non eſt
b ¶ Receptos · g a ſiſi intelligat̃ p ꝯtriū · i · eſſe ĩ ma lis q̃ ſm hoꝝ ſetē tiā reuiuiſcerēt ·
c ¶ Porro · h̃ por/ ro copulatiue te= netur nō aduerſa= tiue · et inducit ſe quēs · c · ad ꝓbāſ q̃ bona mortifica ta reuiuiſcūt · ⁊ al legat ꝓ alia ſñia · ſ · q̃ pc̃a nō rede ant vel ſi ꝓ alia ſñia intelligatur ſic adaptat̃ lr̃a · q̃ nō ſolū p auctem illā ſi aūterit · ⁊c̃ · peccata redeāt · ȝ etiā p auctoritatē aliā eiuſdē ꝓphe
d ¶ Filijs · p quoſ omnem ꝑp̃lm miſtice intelligas colētem idola
V E eis · receſſerūt · xl v · di · diſciplia · p idolatriā vel pc̃m immane ·
f ¶ Vaſtabūtur · ab hoſtib9 ⁊ miſeri erūt =meū ꝑceptum de q̃
g ¶ Preuaricati · adorādo vitulū ⁊ trāſgrediēdo= dixi nō facietis vobi deos alienos · l
h ¶ Redemi · ab egiptiaca ſuitute i ¶ Mēdacia

H Oc nobis · reuocamus · in defenſionem a pe= nam · h ·
n ¶ Bonoꝝ · q̃ñ ꝓ malis puniatur · mitius tñ punietur · quo ad vitā eternā ꝯſeqñdā nō dȝ hr̃i fiducia · de h̃ · s · di · iij · § · Itē illd nō · lȝ q̃

dicentes. hij ſunt dij tui iſrahel a ℂ vlulabant luxurie vacantes. b ℂ Receſſerūt. dando ſe diabolo c ℂ Erudiui p moyſen ⁊ alios ſi deles b ℂ Confortaui. i. dedi eis fortitudinē bellādi in tpe ioſue e ℂ Ruminabant. i. non ſicut hoīes comederūt ſed quaſi iumenta ruminabāt. i. abundātiā rerum quā hēbāt ſepius ad voluptatē qſi ad fauces reuocabāt. vt inde delectabilius paſcerent. nichil niſi cibos et luxurias qrentes

f ℂ Eorum. q̄ vitulos auſi ſunt vocare deos.

g ℂ Cogitauerūt. q̄ tāta eis feci

h ℂ Maliciā. cū nō poſſet nocē cogitatōe ſola potētiam meā ad idola trāſtulerunt. h.

i ℂ Reuerſi. ad id qd fuerūt anteq̄ eos reuocarē p abrahā ⁊ moiſen

k ℂ Vt abſq; iugo. legis et noticia dei ferrētur in pceps. h.

l ℂ Cadēt. pricipes gladio materiali vel ſpūali. h.

m ℂ Doloſus. deus incenderat eos ɔtra aduerſarios. ipſi vero ɔtra deū nitūtur. et ſagittas blaſphemie cōtra deū iniciunt

n ℂ Pecca parentū. ſ. q̄ nō puniat filios p pecca parētū. ſ; potius p ſuis. et hic incidenter interſerit h. g. ⁊ interſerit quedam q̄ contra opinionem quā illaturus ē.

Eronimus. ſuper pdcāz literā oſee. ſ. ne. forte. et cetera.

p ℂ Idē. ſup eundē locū. l. ⁊c̄

Tem gelaſius redire. s. i. q. ii ij. iā itaq; s. xxiij. q. iiij. ſi illic. l.

r ℂ Si hijs auctoritatibus ⁊c̄. s. pxi relatis ab illo. §. antiq̄. et illis ſupioribus captis. q̄ eſt q̄ recedit. q̄ vidēt dicere. q̄ pecca dimiſſa nō redeāt. l.

s ℂ Quia eorum. ⁊ ſic n̄ oſtēdūt q̄ pecca nō redeāt. l.

t ℂ Si iudas. s. i pri. huius. di.

u ℂ Quid ē. s. e. di. §. q̄ aūt. h.

nō clamauerūt ad me in toto corde ſuo. Sed vlulabant in cubilibus ſuis. Super triticū et vinū ruminabāt et receſſerunt a me. et ego erudiui eos ⁊ ɔfortaui brachia eorum et i me cogitauerūt maliciā. reuerſi ſūt vt eſſent abſq; iugo facti ſunt qſi arcus doloſus. cadent in gladio principes eorum a furore ligue ſue ℂ Antiqua peccata parētū filijs improperat ſermo diuinus ⁊ propterea principes eorum caſuros i gladio pdicit. ſed p eūdē pphām contra ſe dn̄s facere oſtendit dicēs. Ne forte dicāt in cordibus ſuis omnem maliciaz eorum me recordatum. nūc circumdederūt eos adinuentiones ſue coram facie mea facte ſūt ℂ Itez Ieronimus.

Um itaq; puniāt ne cogitēt q̄ p veteribus pccīs. patrū puniā eos q2 nūc id eſt in pn̄ti p maliciis ſuis q̄s inuenerūt circūdati ſūt pena et mala eorum ſicut putant non pn̄t me latere. ſ; potius ipſe adinuētiones ſue apte ſūt corā facie mea. Neque oīa clare videt ℂ Idē.

Eretici nō pn̄t propter vetera peccata ɔtra deū cauſari cū antiq̄s opibus nouam addāt impietatē et ſuis ligentur pccīs et cū dn̄o ſe celare putant oculos eius vitare non poſſunt q2 vultus dn̄i ſup facientes mala ℂ Item gelaſius.

Diuina clementia dimiſſa peccata in vltōnem vlterius redire nō patitur ℂ S; hijs auctoritatibus docent filij ab originali pcco expiati. nō ideo puniēdi q2 patres peccauerūt. ſed ideo pecca patrum in eos redire q2 eorum culpā ſequūtur. ſic ⁊ bona que pccīs moriūtur non pficiunt ad pmiū q2 facta ſunt ſed quia

p pn̄iam reuiuiſcunt. Tale eſt illud auguſtini in libro pſalmorum ſi iudas tenet adoptionē ⁊c̄. ſic etiaz et illud gregorij i moralibus itelligit̄ Quid eſt q̄ dicitur. reddis iniq̄tatem patrum in filios ⁊c̄. Illis nāq; patrū iniquitas redditur qui propterea puniunt̄ q2 in radice traxerunt amaritudinē pcci. Illis autez non reddit̄ i q̄bus merito ſue iniq̄tatis nō reuiuiſcūt pecca parētis. Sicut ergo bona q̄ pcco moriūtur reuiuiſcūt p pn̄iam ad pmiū. ſic mala q̄ p pn̄iam delent̄ reuiuiſcūt ad ſupplicium. Vn̄ pph̄a ex pſona penitētis deplorat dicēs. Putruerūt ⁊ corrupte ⁊c̄. id eſt plage p baptiſmū ſanate. Hinc etiam idem pph̄a. Quāuis fide et ſacramento circūciſionis ab originali pcco ſe mundatū cognoſceret. tamē adulterio ⁊ homicidio quod cōmiſerat illud reuixiſſe intelligēs nō ſine cauſa iter cetera ipm ɔfitetur et dicit. Ecce eni in iniq̄tatibus ɔceptus ſum. ⁊c̄ D V

N penitētia aūt q̄ pccorē conſiderare oporteat Auguſtinus in libro d̄ pn̄ia docet dicēs.

Onſideret qualitatem criminis in loco in tempore in pſeuerātia in varietate pſone. ⁊ quali hoc fecerit temptatōe. et in ipſius vicij multiplici executōne. Oportet eni penitere fornicantem ſcd̄m excellētiam ſui ſtatus aut officij. aut ſm modum meretricis. et in mō opis ſui. ⁊ qualiter turpitudinē egerit ſuā. ſi in loco ſacro. aut cui debuerit excellentiam fidei vt ſunt domus dn̄orum ⁊ aliorū multorum. Si in tēpore orationi ɔſtituto vt feſtiuitates ſanctorum

ma alijs in poſterū ɔfitendi. ſ; q2 in illa interrogatōe dn̄s minus expſſe videbatur ad cōfitendum monuiſſe. ideo poſt expreſſius exquiſiuit a Caim fratricida. Vbi eſt abel frater tuus. Alij dicūt q̄ ſub lege fuerit pmo inſtituta. ſ. qn̄ ioſue pcepit achor crimē ſuū cōfiteri et lapidatus eſt. xlv. di. c. ſed et illud Alij dicūt q̄ in nouo teſtamēto a Iacobo dicente. Confitemini alterutrum peccata vr̄a ⁊c̄. Sed melius di eā inſtitutam a quadam vniūſalis eccleſie traditōe potius q̄ ex noui vel veteris teſtamenti auctoritate. ⁊ traditio eccl̄ie obligatoria ē vt pceptū ar. xi. di. in hijs rebus q̄ neccīa ē ɔfeſſio i mortalibus apud nos apd grecos nō. q2 nō emanauit apud illos tradicō tal. ſic nec ɔficiūt in azimis ſ; in fermentis. d̄ cō. di. ij. c. ij. illud ergo iacobi ɔfitemini alterutrū peccata vr̄a ⁊c̄ fuit ɔſilij pmo. alioquin ligaret et grecos non obſtāte eorum ɔſuetudīe. Eſt autē faciēda taliter q̄ nō ſolū de pcco ſed ⁊ de oībus circūſtantijs. ī. e. c. i. eſt autē facienda ſacerdoti ſi adeſt vel pximo i neccītate. s. di. i. quē penitet. eſt aūt faciēda cum quis peccat ſtatim. q2 nec p momētū. ⁊c̄. vt. s. di. iij. Ille rex. et hoc ſi ē manifeſtū. ſi aūt ē occultū ⁊ ɔteritur. non credo eū peccaē ſi differt oris ɔfeſſionem vſq; ad tps pnie deputatuz. p. c. omnis vtriuſq; S; qui differt cuz hz copiā ſacerdotis. nūq̄d i quolibz iſtāti peccat mortaliter. nō. q2 oēs in ore ille ē ea vnū et idez tps ſunt. ſ; augetur illd ex diuturnitate. ff. de furtis. eū q̄. ⁊ ex d̄ ſy. nō ſat. ⁊ peccaret q̄dez mortalit.

Onſideret. i loco. s. di. i. aut facta

b ℂ Varietate. agentis et eius cum q̄ agitur. s. di. i. aut facta. quedam eni res in clericis repḣenſioni ſubiacent q̄ nō in laicis. vt. xxxi. di. c. i. puta nubere.

x ℂ Traxerunt i ipa origine carnis y ℂ Amaritudinē. i. cā amara pcci vel cā amari pcci z ℂ Sicut. ecce q̄liter iduxit ſupiores auctoritates a ſiſi. l.

a ℂ Ecce ɔceptus. ar. q̄ originale pccm tenemi ɔfiteri qd tn̄ non ē verū. q2 tm̄ omiſſa tenemi ɔfiteri. at illud nō ē omiſſū ſ; ɔtractū. credo tn̄ ɔtritōez exigi. q̄ eni notabiliter fuerit ⁊c̄. vt. ff. de inur. l. Itē apd labeonē. §. ſi edictū. l. Di. v.

N penitētia. i hac di. et in alijs duabus ſequētibus diligēter agitur tā de illa pte pnie que d̄r oris cōfeſſio ⁊ opis ſatiſfactio q̄ de alijs. et ideo ē vidēdū. qn̄ oris ɔfeſſio fuerit inſtituta vtruz neceſſaria ſit vel tm̄ volūtaria. qualiter ſit facienda. cui et qn̄. Dicunt quidam inſtitutaz fuiſſe i paradiſo ſtatim poſt peccatū. dicēte dn̄o ad Adā. Adam vbi es. ideo eni queſiuit. vt ipo ɔfitente pccm daret formā

c ℂ Et quali. ex. de homic. ſicut dignū.

f ℂ Temptatōe. an ab ea puentus an eam pueniendo vt. ī. ſequitur.

g ℂ Oportet. ideo hmōi circūſtātias tenemur ɔfiteri. q2 pſumitur augē pccm vel minuere. ſi tn̄ eas ſubticuerit p obliuionem. non dico ipſum teneri vt iterū ei ɔfiteatur circumſtātias. niſi tales circūſtantie eſſent q̄ alterius gn̄is peccatū facerent. vt locus ſacer facit ſacrilegiū. vt. s. di. i. aut facta. l. ⁊ q. iij. excellentiſſimus et. c. precipue. ff. de re. mili.

h ℂ Status. s. xi q. i. ij. ex. de clari. vena. epm. ɔtra. ff. ad. l. cor. de ſic. l. pent. ɔtra. S; dic in epo eſt maior pena ſuſpēdi tribus mēſibus a cōmunione q̄ ab officio deponi. i. q. i. quiſquis.

a ¶ Meretricis·an·ſ·fuit pulcra vel deformis·an ſoluta vel obnoxia
viro vel voto·ar·xxvij·di·c·vlti·l· =vtrum ordinarie an extraordi=
b ¶ Et in modo·quo ea abuſus ē= narie·nam vterqꝫ dānabil' eſt
·xxxij·q·iiij·meretrices·xxxv·q·iij·extra ordinaria·ar·xxvij·di·c·vl·
c ¶ Si in loco·s·xxvij·q·iiij·quiſquis·ff·de incē·qui edes·h·
d ¶ Dominoꝝ·ar·s·xxij·q·v·de forma·h·
e ¶ Cōſtituto·q°
etiā a ꝯiugibꝯ eſt
abſtinendū·ȝ·e·q·
iiij·c·i·et·ij·et fe/
re per totū·l·
f ¶ Perſeuera=
uerit·nā pſeueran
tia auget delictuꝫ
xxiiij·q·i·ſciſma·
·ff·de furt'·inician
do·§·infās·ecōtra
mora ⁊ pſeuerātia
qn̄qꝫ excuſat deli/
ctuꝫ·xxxv·q·viij·
·c·i·ff·de penis di
uino·et·ff·de ri=
tu nupē·qui in ꝓ
uinciam
g ¶ Perſeuerāter
iteratō eni aggra
uat·xxxv·q·i·ita
h ¶ Quā= nos
ta·i·reſiſtētia·h·
i ¶ Nō peccātis·
vt ſi in morē ſe nō
peccātē viderit do
leat·qꝛ abſtine re
non potuit a pcc̄o
quēadmodū et iu
moꝛ ſe abſtinuēit
k ¶ Dolendum·
Ca·inſtruit aug·
penitētē tam in in
teriori q̄ꝫ in exteri
ori pn̄ia·In exteri
ori eni debet dolē
in tribꝯ·ſ·ꝺ malis
admiſſis·⁊ hꝰ oſtē
dit vſqꝫ illuc·de=
fleat·⁊c̄·Itēꝫ de
bonis amiſſis·ſ·ṽ=
tutibus que oſten
dūtur amiſſe·qm̄
qui deliquit i vno
⁊c̄·et hꝰ ab illo lo
co·ꝺfleat·uſqꝫ ad
illū aiaduertē eti
am a q̄ loco vſqꝫ
ad illū·i omibus·
oſtendit ꝙ dolere
dꝫ de malo exem=
plo ꝙ dedit ꝓxi=
mo peccando·ab il
lo aūt loco·i omi
bus ⁊c̄·vſqꝫ ad il
lū·qui ꝗ·inſtruit
penitentem in ex=
teriori pn̄ia q̄ con
ſiſtit·in faciendo·
vt ſeculū relique=
re ⁊ ſiſa·ab illo q̄
ergo·⁊c̄·vſqꝫ i fi·
inſtruit in interio
ri·que conſiſtit in
abſtinendo·l·
l ¶ Sꝫ ꝙ ſe·s·di·
·i·§·alij ecōtra·c·
ſunt qui arbitran
tur·l·
m ¶ Breuiſſimū
ē·s·xxiij·q·iiij·ipſā pietas =factus eſt reꝰ pcc̄orum oim·ſ·quo ad vi
n ¶ In vno·ſ·mortali pcc̄o= tam eternam·ita eni pro illo dānabitꝛ
ac ſi eſſet omibus inuolutus·licꝫ nō tn̄ puniaẗ·vt·ȝ·e·di·fratres·vł q̄
offendit in vno·ſ·mortali peccato·factꝰ ē reus oim ṽtutum·i·ex eo ꝙ
per vnū peccatum in ſe mortificat omes ṽtutes·vel qui offēdit in vno
·ſ·in caritate·factus ē omniū reꝰ·i·igratus oim bonoꝝ acceptoꝝ·l·
o ¶ Ideo eni adam·quō peccaſſet ſi tanta bona nō habuiſſet·et ē ar·
ꝙ pfectus i eodem genere delicti plus peccet q̄ꝫ impfectus·hꝰ tn̄ attē
dendum eſt ſm cōtemptum·xxxij·q·i·cū renūciatur·s·di·ij·§·Itē ſm
hanc·c·ſi enim inq̄t·s·i·q·i·multe aūt opatōnes·xxiiij·q·iij·i deus·h·

et tp̄a ieiunij cōſideret quantū pſe=
uarauerit·et defleat ꝙ pſeueranter
peccauit·et quanta victus fuerit in
pugnatōne·Sūt qui nō ſolum non
vincūẗ ſꝫ vltro ſe peccato offerunt
nec expectāt temptatōem ſed pue=
niunt voluptatem et ptrctāt ſecum
quā multiplici actōe vicij delectabi
liter peccauerūt·Omnis varietas
oſtēdenda et cōfitēda eſt ⁊ deflen=
da·vt cum cognouerit ꝙ pcc̄m eſt
multū cito inueniat deū ꝓpicium In
cognoſcēdo augmentū peccati inue
niat ſe cuiꝰ etatis fuerit cuiꝰ ſapiē
tie ⁊ ordinis ⁊ ſtatū omnē alterius
nō peccātis·In ſingulis iſtis immo
retur ⁊ ſentiat modū criminis·pur
gans lacrimis omnē qualitatē vi=
cij·defleat virtute qua iterim caru
it·Dolendū eſt eni ⁊ dolore eſt pur
gandū nō ſolū qꝛ peccauit·ſed ꝙ ſe
ṽtute priuauit·Nam licet ſperet ſe
cōſecutuꝝ veniā·dolē tamen poteſt
qꝛ nō ꝓmeruit vn̄ remunerari confi
dat·anxietur ⁊ doleat ꝙ mō effugi
ens ꝺ pteritis penā miſer tn̄ inde nō
expectat gloriā·Cuius omne opus
et tēpus qm̄ breuiſſimū eſt debuit
decertauiſſe ad ꝯſeqn̄dū pmiū·De=
fleat etiā qm̄ offendēs in vno factꝰ
ē oim reꝰ·Ingratꝰ eni extitit q̄ ple
nus ṽtutibus deū nō oino timuit·
In hoc eni quiſqꝫ peccatoꝛ fit culpa
bilioꝛ quo ē ꝺo acceptioꝛ·Ideo eni
adam plus peccauit qꝛ omni bono
abūdauit·etiā alio modo offendens
in vno reus eſt omniū·qꝛ omis vir=
tus patitur detrimentū ab vnico vi
cio·Nā ſi quis in auariciā cadit lar
gitatē deſtruit·et etiam caſtitatem
minorauit·Amore enim pecunie vł
violaret caſtitatē vel ſaltē minꝰ a=
maret·Si eni tanta ꝓpter deum ad
huc caſtitas ineſt vt nolit eandē p=
dere tn̄ ſaltē minori gaudio minori
affectōne tueretur eaꝫ·vbi videret
ꝓcedē in dānū pecunie·Sic qꝫ ē in
alijs que et ſi non expellantur tamē

pceptōe vnius vicij vel ſatis vel pa
rū minuūtur vel intentione deterio
rātur·vnde omis ṽtus cuiuſcunqꝫ
criminis eſt deflenda et de omibus
indulgētia eſt petenda·Animad=
uertere etiaꝫ oportet et animaduer
tendo deflē animā ꝓximi quā forni=
catoꝛ deo eripuit vel ereptaꝫ in ma
lo ꝯfirmauit·et iā ꝙ exēpluꝫ extitit
mali in opatōe ſui criminis cui ma
gis ꝓfuiſſet ſi alijs cauſa fuiſſꝫ ꝯuer
ſionis·Gemat itaqꝫ alioꝝ vitaꝫ in
ſua corruptā vel incorruptā nō con
ſeruataꝫ et comodum ꝓximi qꝺ de
diſſet exemplo boni·De triſticia do
leat quā bonis peccando intulit·et
de leticia quā eis nō adhibuit·⁊ nō
ſolū cogitet quid et qualiter fecit
ſꝫ q̄ꝫ iniuſte deū vt diximus peccādo
offenderit·et timeat illam veritatis
ſententiam·non poteſtis duobus
dn̄is ſuire·Timeat ergo ne omnia
bona que fecit dū in vno pcc̄o pſe=
uerauerit excōmunicatōe mali pdi
derit·ut qui ſeruiunt diabolo p cri=
mē deo quas obtulit amiſerit ṽtu·
tes·Piū eſt tn̄ credē ut recepta dei
gr̄a que i eo deſtruxit oia mala·etiā
poꝛa remuneret bona·ut cū deſtru=
xerit qꝺ ſuū nō inuenit·amet ⁊ dili
gat bonū qꝺ i peccāte plātauit·In
oibꝰ dolēs·aut ſeculū reliquat aut
ſaltē illa q̄ ſine āmixtōe mali nō ſūt
admiſtrata·ut ē mercatura et mali
cia ⁊ alia que vtētibꝰ ſūt nociua ut
āmiſtratōes ſeculariū poteſtatū ni
ſi hijs vtaẗ ex obedientie licētia·po
nat ſe omino in ptāte iudicis·in iu=
dicio ſacerdotis nichil ſibi reſeruās
ſui·ut omnia eo iubente paratus ſit
facere pro recuperanda vita anime
quecunqꝫ faceret pro euitanda coꝛ
poris morte·et hoc cum deſiderio qꝛ
vitam recuperat infinitam ut deus
Cum gaudio eni facē debet immoꝛ
talis futurꝰ q̄ facēt pro differenda
morte moriturꝰ·ſemp depcetur deū
certus ꝺ venia qui modis omnibus

p ¶ Reꝰ eſt oim·
q̄ ad vitā eternaꝫ
ita eni dānabitur
ꝓ iſto ac ſi eſſet
omibus inuolutus·
has duas expoſitio
nes innuit hic et
·s·e·di·ij·§·n aūt
bene·h·
q ¶ Detrimētuꝫ
·i·defectū·vt·xxij
·q·i·cū renunciatꝛ
vel hoc quō ad o
pera exteriora nō
quo ad eſſentiam
qꝛ ſi vnam habet
omes·l·
r ¶ Que ⁊ ſi non
expellātꝛ·quātuꝫ
ad opa exteriora
ꝑoribus ſimilia
s ¶ Expellātur·
reuera quo ad eſ=
ſentiam ſui
t ¶ Crimini id ē
ĉminoſo·alias hꝫ
cuiuſcūqꝫ ĉminſ·
et eſt ſenſus omis
virtus·i·efficacia
vel efectus cuiuſ=
cūqꝫ criminis eſt
deflēdus·quaſi di
ceret omne crimē
cum ſuo effectu ē
deflēdum·vn̄ ⁊ ſe
quitur ⁊ de omibꝯ
quaſi ſit expoſicio
ꝑcedentis·h·
u ¶ Ad exēplū·s·
xlv·di·c·ſed illꝺ·
x ¶ Nō ꝯſer ·h·
uatā·i·ꝯfirmataꝫ·
i malo per ſuū ef=
fectum
y ¶ Peccādo·i·
de pcc̄o ſuo bonis
triſticiā pmiſſe·
de qua dolēdū eſt·
vt cōtriſtāti ꝓſit
ad vitā·vel nō eſt
abſurduꝫ ſi ꝓprie
de triſticia doleat
qꝛ ⁊ apl̄i ꝺ paſſio
ne dn̄i doluerūt·⁊
nos de penis mar
tirū contriſtamur
·ff·de incen·ru·
nau·quo naufragi
um·ff·del'·i·etiaꝫ
ſi partis·ff·de bo/
nis libertorum·in
ſuitute·ff·ad ſill'·
ſi quis i graui·§·
ſiquidem·ff·de·ṽ·
ob·l·anpnt'·l·
s ¶ Piū·s·e·di·
iij·§·illꝺ aūt·c·pi
um eſt·h·
a ¶ Ex obedien=
tie·s·xxiij·q·iij·
miles·h·
b ¶ Reſeruans ſui·i·ſuorum pcc̄oꝝ·
c ¶ Vt deus·vita eſt infinita·vel habet vitā infinitam·
d ¶ Moriturus·vt corpus redimas ferrū patieris et igneꝫ·arida nec
ſitiens oꝛa lauabis aqua·fortius vt valeas quicqꝺ tolerare negabis·

ac ꝓcium pars hꝰ corpore maius haber·xlviij·di·c·omes·xxxviij·di·omnes·xij·q·i·ꝓcipimus a ¶ A multis·s·xi·q·i·aliud·h·

b ¶ Offerat·ex quo mentem obtulit·h·

c ¶ Ad munera·s·iij·q·viij·in grauibus

d ¶ Non cognouit·i·nõ approbauit vt in euangelio·neſcio vos·id ẽ nõ approbo·h·

e ¶ Larga vl' lãgita·

f ¶ Cõfeſſionẽ·nota cõfeſſionem peccatorum nõ debere diuidi p plures ſacerdotes nã qui diuidit veniam non conſequitur·ar·ff·de ſui·ruſti·ꝑ·per fundũ vt·ꝗ·e·fratres

g ¶ Apud ſe·ar·ꝙ non debet fieri diuiſio cauſe·ar·ꝗ·de cõſe·di·ij·ꝯpimus·C·de iudic·nulla·ꝗ·e·fratres·Nã veniam nõ cõſequũtur diuidentes ꝯfeſſionem·ff·d ſerui·ruſti·pre·p fundum·l·

h ¶ Corpꝰ·ꝗ·d ꝯſe·di·ij·q̃tidie·h·

i ¶ Bona·ergo a ꝯtrario ſenſu ſi malã habuerit cõſcientiam ſeparabit ſe a corpe criſti·ad hꝰ cõtinuatur quod ſequitur·

k ¶ Cogitet·q̃a ſic ꝓ delictis ſepatur q̃s a corpe xp̃i·i·dñi in hac vita·ita niſi reſipiſcat ꝓ eiſdẽ in futo in deo ſepabitꝰ i ignẽ eternum cum edi ſeparabuntur ab agnis·i·peccatores a iuſtis·xi·q·iij·nolite·h·

l ¶ Judicium·ſcilicet vltimum

m ¶ Vbi·i·q̃ iudi

n ¶ Terribi cõliꝰ·ſ·iudiciũ·ſcilicet dãnatõ maior ⁊ terribilior ꝙ ſit ſepatio a corpore xp̃i q̃ ẽ quaſi q̃daz damnatõ·vt de ꝯſe·di·ij·quotidie·

o ¶ Terribilius·iudiciũ·ſcilicz dãnatõ·h·

p ¶ Digni ſcilicz prediti·

q ¶ Filia dina iacob·illud tangit qd legitur in geneſi·ſ·ꝙ cũ iacob veniret in terram ſichimitarũ·dina filia eius ẽ egreſſa vt videret mulieres eiuſdem regionis·quam videns ſichem filiꝰ regis illius terre adamauit et rapuit·et vi oppreſſit eam·h·

r ¶ Experimento·vnde ouidius·Qui ſemel eſt captus fallaci piſcis

et ſine tedio dubius rogaret poteſtatẽ terrenã·abſtineat a multis licitis qui in libertate arbitrij cõmiſit illicita·ſemp offerat deo mentez ⁊ cordis ꝯtricõem·deinde et qd ꝑt de poſſeſſione tũc qd offert ſecurus offerat·reſpexit eni deus ad abel et ad munera eius·ſed prius dixit ad abel ꝙ ad munera eius·Sumẽs eni mentẽ quã cognouit humilẽ ⁊ purã remunerauit eius largitatis munera·ad caim vero non reſpexit neqꝫ ad munera eius·mentẽ eius quã uiderat qm̃ nõ cognouit eius munera nõ recepit·In iudicio itaqꝫ cordis ꝯſiderãda ẽ elimoſina tribuẽtis nec iam ꝯſiderandũ ẽ quantum·ſed qua mente qua affectõe dat quod ꝑt·Vidua eni duobꝰ q̃ habuit minutis largita plus omnibus poſuit·Qui ḡ peccã ſua redimẽ vult tẽpora lium oblatões caueat ꝑus offerat mẽtẽ Cautꝰ ſit penitẽs ne verecundia ductus diuidat apd ſe ꝯfeſſionẽ vt diuerſa diuerſis ſacerdotibus velit manifeſtare·Quedã eni vni celant que alij manifeſtanda ꝯſeruãt qd ẽ ſe laudare et ad ypocriſim tendere et ſemp venia carere ad quã p fruſta totaz putat puenire·Paueat preterea quez vera delectat pnia vt non ꝑus ad dñi corpus accedat ꝙ ꝯfortet illũ bona ꝯſciẽtia·ſꝫ i hac ſeparatõne tremendũ iudiciũ cogitet·vbi maius ⁊ terribilius impenitentes ſeparabit in ignẽ·doleat ꝙ nondũ audet ſumere quẽ multũ deſiderat cibũ ſaluatorem·Iſti ſunt digni fructus pnie animam captiuam elaqueãtes et in libertate ſuã tes·Cohibeat preterea ſe a ludis a ſpectaculis ſeculi q̃ ꝑfectã vult cõſequi grãm remiſſionis·Nã dina filia iacob ſi ſe cohibuiſſꝫ·ſi inter ſuos remanſiſſꝫ ab extraneo raptore corrupta nõ eſſꝫ·Tanto itaqꝫ magis ſibi caueat ⁊ cohibeat ſe anima q̃ ſepe vel ſemel ẽ rapta vel corrupta timeat iam docta expimento qd ignorauit Vgo·eligat quẽ imitetꝰ

ab hamo·Omibus vnca cibis·era ſubeſſe putat·l·

s ¶ Impetrat·s·di·i·quem penitet·in ſi·et hꝰ·

t Q ¶ Valitas·⁊c̃·negociantem·s·di·lxxxviij·fornicari·

u ¶ Vtilius·quia inhoneſtus queſtus arguit penitentem

Nõ ſequatur quẽ animus ſuus dãnat·Se enim iudicat qui pnie fructus non habentẽ a ſe non elongat laudet eni et amet quod digne fructificare non ignorat·grat dignos fructus et ſi nõ dignos pnie·Sunt eni digni fructus ꝟtutũ fructus q̃ non ſufficiũt penitẽtibꝰ·Pnia eni grauiores expoſtulat·vt ſic placetꝰ eccleſia·vt placata dolore ⁊ gemitibꝰ mortuis impetret vitã ¶ Leo papa·

Penitẽtes lucra negociaciõis abiciant

Qualitas lucri·negociantez aut accuſat aut arguit·qꝛ ẽ et honeſtus q̃ſtus ⁊ turpis·verũtamẽ penitẽti vtiliꝰ eſt diſpẽdia pati ꝙ piculis negociatõis aſtringi·qꝛ difficile ẽ inter emẽtis vedentiſqꝫ ꝯmerciũ non interuenire peccm ¶ Idẽ

Poſt pniam ad ſeculare miliciã redire nõ licet

Contrariũ omino eſt eccĩaſticis regulis poſt pnie actionẽ redire ad miliciã ſecularẽ·cũ apoſtolꝰ dicat·nemo militans deo im·ſe·⁊c̃·vñ nõ eſt liber a laqueis diaboli qui ſe milicie mundane voluẽit implicare

¶ Item ex niceno concilio·

Decemo peniteat q̃ poſt penitẽciã ad maliciam redeunt ſecularem

Si qui vero p dei grãm vocati·pmo quidẽ oſtenderũt fidez ſuaz depoſita milicie cingulo·poſt hꝰ aũt ad ꝓpriũ vomitũ reuerſi ſunt vt et pecunias darent et ambirẽt rurſus ad miliciã·iſti decẽ annis ſint inter penitentes·poſt pmũ trienium quo fuerint inter audientes·ab omnibus vero illud ꝓcipue obſeruetur vt animus eorũ et fructus penitentie pobſeruetꝰ vel ꝓcipue attendatꝰ·quicũqꝫ eni cũ omi timore et lacrimis pſeuerantibus ⁊ opibꝰ bonis ⁊ conuerſationẽ ſuã nõ verbis ſolis ſꝫ opere et veritate demõſtrãt·cũ tps ſtatutũ fuerit ab hijs impletum·et orationibus iã cepernit ꝯuicare licebit epo etiã hũaniꝰ circa eos aliqd cogitare·q̃ vero indifferẽtẽ habuerit lapſũ ⁊ ſufficẽ ſibi ꝙ ecclam

x ¶ Interuenire nam ꝯtrahentibus naturale eſt ſeſe inuicẽ decipe·ff·locati·Itẽ ſi ꝓcio et·ff·de minoribus in cãe·ij·§·idẽ pomp·

y C Ontrarium·ad miliciaz·hꝰ ẽ verz cũ eſt ei iniũctũ·⁊c̃·vel delinquit in ipſa milicia·s·di·l·ſi quis poſt·s·e·q·ij·latorẽ·s·xxvi·q·vij·c·iij·et·c·hꝰ ſit·⁊·c·penitẽtibus·nã cũ hꝰ eſt ei iniũctũ noĩe pnie·ne ad ſecularia negocia vnq̃ reuertatꝰ·tũc obſeruare tenetꝰ·alias excõicatur·ꝗ·e·de hijs·ſed ſi eſt ei iniũctũ·ſiue ꝓuatã ſiue ſolemnẽ egerit pniam d cetero redire non ꝑt ad ſecularia negocia qꝛ quaſi pſona eccleſiaſtica ẽ·vt·s·di·i·c·aliud·ꝗ·e·de hijs niſi ſit negocium qd ſine pcco expeditꝰ·ꝗ·e·negocium

z S ¶ I qui·C·ſi q̃ ſolẽnem penitẽtiam egerunt poſt ad miliciaz ſecularẽ ſunt reuerſi·decẽ annos peniteãt·ſꝫ ſi de hac pnia tres ãnos exegerũt·cõmunioni eccleſie reſtitui debent·et ſi penitẽtes vere extiterit epus poterit de penitentia impoſita relaxare·ſi aũt negligentes explere debent proſſus tẽpora conſtituta·xxvij·q·i·deuotã

a ¶ Darẽ·ad vſurã vel negociationẽ·h·lxxxviij·di·fornicam

b ¶ Decẽ·s·xxvij·q·i·deuotã·h·

c ¶ Trienniũ·id eſt primũ tempus triennij·

d ¶ Quo triẽnio·s·e·q·ij·latorem de ꝯſe·di·iiij·eos quos·h·

e ¶ Fuerint·extꝰ eccleſiam exiſtentes·et audiẽtes officiũ ſupple intrẽt eccleſiam·vel poſt primum annũ intrẽt eccleſiam·ſꝫ vſqꝫ ad trienniũ ſunt inter audientes non tamen ꝯmunicãtes·vt·s·e·q·ij·latorẽ·h·

f ¶ Attendatur·hꝰ clauſula non pertinet ad ꝓcedentia·ſed hꝰ poteſt

legi clauſula ſupi
oꝛ poſt pnum·l·
a ¶ Lapſū·nō cu
ſtō qꝫ lapſi ſūt·l·
b ¶ Et tempora·
·s·xxvij·q·i· deuo
tam·h·
c De hijs· qui
ſuſcepta·rc·s·di·
·l·c·vlti·h·
d Alias·rc·
e ¶ Aucto/
ritatē·nō cōſidera
tis circumſtantijs
vl' vbi certa pena
ſtatuitur·ſi minoꝛ
imponitur falſa ē·
niſi ex cauſa tem=
peretur ·i·q·vij·
·ſi quis·l·
f ¶ Non poſſit·
difficultas vocat'
non impoſſibilitas
·s·e·qualitas·l·
g ¶ Reſtituat·
xiiij·q·vi·ſi res·
h ¶ Pro defendē
do·s·xxiij·q·v·ex
cōicato·h·s·e·q·
·ij· latorem
i ¶ Nō tñ deſpe=
ret·licet predicta
nō faciat·l·
k Egociū·non
fuit·rc·alij
nō hñt nō· et tūc
cōcordat·c· iſtud
cū duobꝰ pcedēti/
bus·c· q: pccm̄ ē
ſi exerceat pdcās
negociatōnes·h ſi
ſic dicat'· nō bonū
ē q: non ē pccm̄ ſi
excolat agros ſu=
os et vineas cog
noſcat vxorem ſu
am cā ꝓlis·imo ſi
cut ſine pcco pri9
h faciebat ita et
l nūc facē pt·
m Res·rc·s·e·
di·iij·ſi·item op=
ponitur ibi ·ſi illa
n ¶ Reus· ·h·
·s·e·di·cōſideret
·lxxxvi· di· paſce
fame·h·ar· contra
teſtes ꝛ infra·s·
·lxxxvi·di·c· iij·
ar·otra·C·de traſ
ac·ſi ex falſis·
o ¶ Nō intrabit·
nō tamen tantum
punietur·h·
p ¶ pccis·s·xxv
di·ſlis· D·vi·
q Vi autem·
hic mutu=
latur ·vi·
diſtinctō vbi que
ritur cui ſit confeſ
ſio facieda· ꝛ qua
li·et quidem faci=
enda eſt ſacerdoti
ſi ſieri poteſt ꝛ ſuo
ſi tamen fuerit in=
tra eccleſiam qui
ſciat ſoluere et li=
gare· alias eni ex
iuſta cauſa cuicū=

introierint arbitretur·iſti omnimō
tempoꝛa ſtatuta ↄplebunt ¶ Item
ex ↄcilio aurelianī· A ↄuīone ſuſpē
dāt q pꝰ pniaꝫ ad ſeclaria redeunt

De hijs qui ſuſcepta pnia reli
gionem ſue ꝓfeſſionis obliti
ad ſecularia relabūtur·placuit eos
et a ↄuīone ſuſpendi et ab omnium
catholicoꝝ ↄuiuijs ſepari·Quod ſi
poſt interdcm̄ cū eis quiſqꝫ pſūpſe=
rit māducare ꝛ ipe ↄuīone priuetur
¶ Itē greg· Que ſit falſa pnia
Falſas pnias dicimus que non
ſm̄ auctem ſanctoꝝ patrū p
qualitate criminis imponūtur· Ide
oqꝫ miles vel negociatoꝛ vel alicui
officō deditus qd ſine pcco exerce=
ri non poſſit ſi culpis grauioribꝰ ir=
retitus ad pniam venit vl' qui bona
alterius iniuſte detinet· vel q odiuꝫ
in corde gerit recognoſcat ſe veraꝫ
pniam non poſſe pagere p quaꝫ ad
vitā eternā puenire valeat niſi ne=
gociū relinquat vel officiū deſerat·
et odiū ex corde dimittat·bona qui
dem que iniuſte abſtulit reſtituat·
arma deponat·vlteriuſqꝫ non ferat
niſi ↄſilio religioſoꝝ epoꝝ p defen
denda iuſticia·nec tñ deſperet et in=
terim quicquid boni fecerit vel face
re poterit hortamꝰ vt faciat·vt omī
potēs deus coꝛ illiꝰ illuſtret ad peni
tētiaꝫ ¶ Itē greg·in omel·xxiiij·
Poſt ↄuerſione ad negociū nō lice
at redire qd ſine pcco agi nō poteſt
Negociū qd ante ↄuerſionē ſi=
ne pcco extitit· h etiā poſt cō
uerſionē repetē culpa non fuit·ſunt
eni pleraqꝫ negocia que ſine pccis
exhiberi aut vix aut nullatenꝰ pnt
Que ergo ad pccm̄ implicant ad h
neceſſe eſt ut poſt conuerſionem ani
mus non recurrat ¶ Item papa in
nocentius ſecundus ¶ De eodem
Fratres nr̄os epos ꝛ pſbiteros
ammonemꝰ ne falſis pnijs la
icoꝝ animas dcipi et in infernū per
trahi patiatur·Falſam autē pniam
eſſe cōſtat·cū ſpretis pl'ibus d vno
ſolo agit' penitētia·aut cū ſic agi=
tur de vno vt nō diſcedat ab alio·
vñ ſcriptū ē·qui totaꝫ legeꝫ obſer=
uerit ꝛ offendat in vno fcūs ē oim
reus·ſcꝫ quātū ad vitā eternā· Sic
eni ſi pccis oibꝰ eſſet inuolutus·ita
ſi in vno tm̄ maneat eterne vite ia=
nuā nō intrabit ·Falſa eſt etiā peni
tētia·cū penitēs ab officio vel curi=
ali vl' negociali non recedit qd ſine
pccis agi nullatenꝰ valet· aut ſi o=
diuꝫ in corde geſſerit·aut ſi offenſo

cuilibet nō ſatiſfecerit· aut ſi offen=
denti offenſus non indulgeat· vel ſi
arma quis contra inſtrumentum
gerat·

Vi autem de= D VI
beat fieri confeſſio vel qua
lē opoꝛtet illum eſſe qui ali
orum crimin iaudicat· ex eodem li
bro de pnia docetur cum dicitur
Qui vult ↄfiteri pcca ſua vt i=
ueniat gratiam·querat ſacer
dotem ſcientem ligare et ſoluere·ne
cum negligens circa ſe extiterit·ne
gligatur ab illo qui eum miſericor
dit' monet et petit ne ambo in foue
am cadant quaꝫ ſtultus euitare no
luit·et infra· Tanta itaqꝫ eſt vis cō
feſſionis·vt ſi deeſt ſacerdos confi=
teatur ꝓximo· Sepe enim ↄtingit
qꝫ penitēs nō poteſt verecūdari co
ram ſacerdote quem deſideranti nec
tempꝰ nec locꝰ offert· Et ſi ille cui
confitebitur poteſtatem ſoluēdi nō
habeat·fit tamē dignꝰ venia ex de
ſiderio ſacerdotis qui ſocio confite=
tur turpitudinem criminis·munda
ti eni leproſi ſunt dum ibant oſten=
dere ſe ſacerdotibus anteqꝫ ad eos
puenirent· vnde patet dñm ad cor
reſpicere·dum ex neceſſitate probi
bentur ad ſacerdotes peruenire· Se
pe quidem eos querunt· ſed ſani et
leti dum querunt anteqꝫ pueniant
ad eos moriunt'· Sed in hijs miſeri
cordia dei eſt vbiqꝫ q ꝛ iuſtis nouit
parcere et ſi non tam cito ſicut ſol=
uerentur a ſacerdote· Qui ergo con
fitetur omnino cōfiteatur·et ſacer
doti meliori quā pt ↄfiteat'· Si pec=
catū occultū ē ſufficiat referre i no
titiā ſacerdotis ut grata ſit oblatio
muneris·ꝛ infra·laboret itaqꝫ peni
tēs in eccleſia eſſe et ad eccīe vnita
tem tēdere·niſi eni vnitas eccīe ſuc
curꝛat niſi quod deeſt peccatori ſua
opatōe cōpleat de manibꝰ inimici
nō eripiet' anima moꝛtui ·Credēdū
ē eni ꝛ pietas ſidei expoſtulat crede
re·qꝫ omnes elimoſine totius eccle=
ſie ꝛ orōnes ꝛ opacō iuſticie ꝛ miſe
ricoꝛdie ſuccurꝛant recognoſcenti
moꝛtem ſuā ad conuerſioneꝫ Ideo
qꝫ digne nemo penitere pt quē nō
ſuſtineat vnitas eccīe· Ideoqꝫ non
petat ſacdotes p aliquā culpam ab
vnitate eccīe diuiſos ·Iudas eni q
penitēs iuit ad phariſeos reliquēs
apoſtulos nichil inuenit auxilij niſi
augmentum deſperatōis· dixerūt
eni qd ad nos tu vidēis ſi peccaſti
tibi ſit·nō tibi ſuccurꝛimꝰ· nō pcc=a

qꝫ eſt facīeda·eti/
am laico ſi vrge=
at neceſſitas ·ſ·e·
·c·i·et·c·placuit·
·s·di·i·queꝫ peni
tet·ꝛ ita hēs ꝛ cui
et quali quia diſ=
creto et a crimie
mūdatoꝝ·e·c·i·l·
r ¶ Cū dicit'·s·
di·i·quē penitet
Qui vult·a lo
co iſto vſqꝫ
ad uerbū laboret
itaqꝫ rc· habetur
·s·di·i·quē penitꝫ
et ibi ē expoſitū eſt
laurentius
s ¶ Querat· hoc
pt intelligi quan=
do eccīa plures ſa
cerdotes hēt· tūc
enim ad meliores
debet accedere vl'
hoc qñ prius cōfeſ
ſus ē ſuo ſacerdo/
ti· poſtea vadat
ad aliū ſi ſuus ig=
noret ſm̄ quātita
tē delicti ei pniam
imponere ·ar·ſ·e·
placuit·qua quā/
to pluribꝰ cōfitet'
tanto citius veni=
am cōſequitur·s·
di·i·queꝫ penitet·
lꝫ gra· aliter intel
ligat·ſ·e·ſ·qd au=
tem·laurentiꝰ
t ¶ Sepe ·ſ·d o·
di·iiij·ſem·ſ·xxvi·
·q·vi· ſi aliqs fue
rit·h·
u ¶ Ex deſiderio·
·ſ·e·q·v·qd deo·
x ¶ ſi nō tā cito
ſoluantur quantū
ad purgatoriū pe/
nam·l·
y ¶ Opacōe·ſ·vt
ſit de ſua vnitate
et mea eaꝫ cōple=
atur·h·
z ¶ Opatōne ·ſ·
et alijs bonis opi=
bus·s·e·di·i·ſ·alij
·c·multiplex·xxvi
·q·vij·c·i·ar·xij·
·q·ij·anime
a ¶ Nō exipiet'
ſi cōtempſit eccīe
ſuffragia·l·
b ¶ Vnitas·quia
extra nemo ſalua/
bitur·vt·xxiiij·q·
·i·quicūqꝫ
c ¶ Ab vnitatē·
etiā neceſſitate·x
xxij·di·ſ·verꝫ·l·
d ¶ Diuiſos ·ab
vnitate eccleſie·ſ·
ad phariſeos qui
diuiſi interpretan
tur·h·
e ¶ Iudas· s·e·
di·i·ſ·alij econtra
·e·hijs ptāis ·h·
f ¶ Iſtꝫ ap·Frea
·i·ire debui ꝫ·h·

tua caritatiue ſuſcipimus· nō opoꝛ
tāda ꝓmittim9· nec q̄liter deponas
onus docemus· quid eni nobis ⁊ mi
ſericoꝛdie qui nec opa ſequimur iu
ſticie· iſſet ad fratres iſſet ad illos
q̄ oꝛauerāt ꝓ ſocru petri febꝛicitā
te· q̄ cananeā impꝛobā miſcdie ob=
tulerant· interrogaſſꝫ petrū ꝓ ſe ef
fundentē lacrimas non fugiſſet ma
riam ⁊ martham q̄ vitā lazaro im=
petrauerāt· nō turbā ploꝛantē que
vnicū filiuꝫ acquiſierat vidue· iuit
ad diuiſos ⁊ diuiſus perijt· et infra
Sacerdos itaqꝫ cui omnis offertur
pcc̄oꝛ ante quem ſtatuitur omis lā
guoꝛ in nullo eoꝝ ſit diiudicandus
que in alio ē iudicare ꝓmptus· Iu
dicans eni aliū q̄ eſt iudicādus con
demnat ſeipm̄· Cognoſcat ergo ſe
⁊ purget in ſe qđ alios videt ſibi of
ferre· Caueat vt a ſe ꝓiecēit q̄cq̄d
in alio damnoſum reperit· aīaduer
tat quidem qđ dicitur qui ſine pec=
cato ē vr̄m pꝛius in illam mittat la
pidem· Ideo eni liberauit peccatri=
cē q2 nō erant qui iuſte ꝓiceret la=
pidem· quō lapidaret q̄ ſe lapidan=
dū ꝯgnoſceret· nullus eni erat ſine
pcc̄o· in quo intelligitur om̄es reos
fuiſſe· Nam venialia omnia ſemꝑ re
mittebantur ꝑ cerimonias· Si qđ
ergo ī eis pcc̄m erat criminale erat
Deterioꝛes itaqꝫ in hoc ſacerdotes
ſunt ſe pꝛius nō edificantes illis q̄
dominū obſeruabant inſidijs· In h̄
itaqꝫ patentiſſimū eſt crimen ſacer
dotū ⁊ vltra modū deteſtabile· qui
non ꝑ̄us ſe iudicāt ⁊ alios alligāt·
debent eni timere crimen qđ timue
runt ⁊ deteſtabile eſſe cenſerunt· hij
qui a deo erant ceci ꝙ ſummā ſapi=
entiā ſperabant cape ſuis inſidijs·
qđ illis patuit· qđ tūc q̄ſqꝫ vitauit
vitet ſacerdos qui in hoc peioꝛ illis
iudeis extiterit· Caueat ſpūalis iu
dex et ſicut non cōmiſit crimē nequi
cie ita non careat munere ſcientie·
Opoꝛtet vt ſciat cognoſcere quic=
quid debet iudicare· Iudiciaria eni
ptās hoc expoſtulat· vt qđ debet iu=
dicare diſcernat Diligens igitur ī
quiſitoꝛ ſubtilis inueſtigatoꝛ ſapi=
enter et q̄ſi aſtute interroget a pec
catoꝛe qđ foꝛſitā ignoꝛet vl̄ verecū
dia velit occultare· Cognito itaqꝫ
crimine varietates eius nō dubitet
inueſtigare· et locū et tempus ⁊ ce
tera que ſupꝛa diximus in exponen
da eoꝛum qualitate· quibus cogni
tis aſſit beniuolus· paratus erigere
et ſecuꝫ onus poꝛtare habeat dulce

dinem in affectōne· pietatem in al=
terius crimine· diſcretionem in va=
rietate· adiuuet confitentem oꝛan=
do elimoſinas faciendo· et cetera bo
na opera pꝛo eo facie͞do· ſemꝑ eum
iuuet leniendo et conſolando· ſpem
ꝓmittendo· et cum opus fuerit etiā
increpando· Doleat loquendo· iſtru
at operādo· ſit particeps laboꝛis q̄
particeps vult fieri gaudij· doceat
perſeuerantiam· caueat ne coꝛruat
ne iuſte perdat ptātem iudiciariā·
Et ſi eni pnīa poſſit ei adquirē gra=
tiam non tamen mox reſtituat ī po=
teſtatem pꝛimā· Etſi eni petr9 poſt
lapſum reſtitutus fuerit· et ſepe la=
pſis ſacerdotibus reddita dignita=
tis ſit ptās· non tamen ē nec̄e vt h̄
omnibus ꝯcedatur quaſi ex hac au
ctoꝛitate· Inuenitur enim auctoꝛi=
tas que ꝯcedit et quaſi imperat· in
uenitur alia que minime ꝯcedit ſed
vetat que ſcripture nō repugnāt ſꝫ
ꝯcoꝛdāt ſi tp̄s ⁊ locus et modus pe
nitēcie pacē adhibeant· Cū eni tot
ſunt qui labūtur vt pꝛiſtinā digni=
tatē ex auctoꝛitate defendāt ⁊ qua
ſi vſum ſibi peccandi faciant reſcin
denda eſt ſpes iſta· Si vero locus ē
vbi iſta nō concurrant reſtitui poſ
ſunt qui peccant Itaqꝫ pontifex iu
ſtus atqꝫ diſcretus non cogitur ſu=
os ſacerdotes ſemꝑ abicē nec mox
reſtituere· niſi ſtatutū fuēit a roma
no pontifice ❡ Caueat etiaꝫ ſacer
dos ne peccata penitētium alijs ma
nifeſtet· quod ſi fecerit deponatur
❡ Vnde greg̃· Deponat̃ ſacerdos
q̄ pcc̄a penitētis publicare p̄ſumit

Sacerdos ante omnia caueat
ne de hijs qui ei cōfitētur pec
cata ſua alicui recitet ꝙ ea ꝯfeſſus
ē· nō ꝓpinquis nō amicis nō ex̄neis
neqꝫ qđ abſit ꝓ aliquo ſcādalo· naꝫ
ſi hoc fecerit deponatur et omnibus
diebus vite ſue ignomioſus ꝑegri=
nādo ꝑgat ❡ Qđ aūt dicit̃ vt peni
tens eligat ſacerdotem ſcientem li=
gare et ſoluere· videtur eſſe contra
riū ei quod in canonibus inuenitur
vt nemo videlicet alterius parroch
ianū iudicare p̄ſumat· Sed aliud ē
fauoꝛe vel odio ꝓpꝛium ſacerdotem
ꝯtemnere· quod ſacris canonib9 ꝓ
hibetur· aliud cecuꝫ vitare· qđ hac
auctoꝛitate quiſqꝫ facere monetur
ne ſi cecus ceco ducatum pꝛebeat
ambo in foueaꝫ cadant ❡ Vnde vr
banus ſecundus Cuilibet ſacerdo=
ti ꝯmiſſuꝫ niſi ꝑ ei9 ignoꝛātia alter
ſacerdos ad penitētiā non ſuſcipiat

a ❡ Ang̃· iij· q·
· vij· iudicetur· et
· c· qui ſum
b ❡ Iudicādus·
peccāt ergo in cri
mine dū ſūt ſacer
dotes iniungendo
pniam· et verū ē·
vt· s· iij· q· vij· §·
Itē ex euāgelio·
quid g° ſi ī neceſſi
tate ſuus pꝛochi=
anus petat ab eo
penitētiā· R· con
terat² ⁊ ſtatim in
iūgē poterit· lxx=
vi· di· ſi qui ſūt· x=
xij· di· in ſūmā· h·
c ❡ Dānoſū· id ē
damnabile· l·
d ❡ Sine pecca=
to moꝛtali· h·
e ❡ Semꝑ remit
tebātur· xij· q· ij·
gloꝛia ꝫ· de· cō· di·
· i· ꝫ· aquā· h· ar· ꝙ
veniale ſine moꝛ=
tali remittitur qđ
non credo· hic er/
go venialia dicun
tur quedā q̄ reue/
ra moꝛtalia fuerūt
ſed tn̄ venialia di
cebantur q2 legis
cerimonijs remit
tebant̃ quo ad pe
nā legis euitādā·
quo ad deū auteꝫ
non remitteban=
tur· l·
f ❡ Criminale· h̄
crimiale d: qđ ce/
rimonijs legis nō
remittebatur vt
ad vlteriū· ar· xx=
xij· q· i· qđ aūt· l·
g ❡ Qđ timuer̄t·
ſac̄dotes iudeoꝝ·
h ❡ Quod illis· ſ·
ꝙ debēt alios iu=
dicare· l·
i ❡ Quiſqꝫ· ſ· ē'mē
iudicādū iudicare
k ❡ Qui· ſ· ꝙ l·
in h̄· ꝙ iudicādus
iudicat· l·
l ❡ Sciat· ar· ꝙ
iudex ignarus iur̄
nō dꝫ eē niſi habe
at pitiā ⁊ expimē
ta cāꝝ ꝑ cōſuetu=
dinē· in aut̄· de iu
di· i pꝛin· coll̄· vi·
ar· ex̄ de cōſan· ex
m ❡ Cog/ lris· l·
noſcere· s· xxxviij·
di· nulli ſacerdotū
omnes· h·
n ❡ Inueſtigatoꝛ
ar· ꝙ in penitēte
ſpāliter querendū
ē an h̄ vel illđ cō
miſerit· ar· s· xliij·
di· ſit· rectoꝛ· ꝫ·
q2 increpando· ff·
đ q̄ſti· l· i· §· qm̄· ex̄
de pe· ⁊ re· omnis
o ❡ exigere· s· e·
di· v· ꝯſideret· h·
p ❡ Cōſolando· ſ·

ꝓ ipſo oꝛando ꝓ
vt ſequitur
q ❡ Doleat· id ē
dolorem ꝓ ipſius
peccato oſtēdat·
r ❡ Perdat· per
negligentiam· lx=
xxi· di· dictum· l·
s ❡ Mox· i· ſtati
ar· l· di· abſit· l·
t ❡ Mox· i· indif
ferenter· quidam
eni non reſtituunt̄
vt dixi· l· di· miroꝛ
u ❡ Reſcindenda
· l· di· vt conſtitue
ret² cōtra· ſꝫ h̄ cū
pcc̄m ſuū defendē
volūt ex auctē vt
· s· lxxxij· di· pluri/
mos· vel hoc cum
non ē ſcādalū mul
titudinē puniri· l·
x ❡ Reſtitui· ni=
ſi ī enōmibꝫ vt· l·
di· miror·
Acerdos· nē
recitet· pone
ꝙ ſacerdoti confi=
teret² aliquis ali=
qđ· crimen· ⁊ excō
municat eps oēs
hui9 criminis con
ſcios· niſi reuela=
uerint· ē in q̄ſtio=
ne an p̄ſbit̄ ei re=
uelare teneat²· vi=
det² ꝙ nō· ⁊ ar· ex̄
de of· oꝛdi· ſi ſacer
dos ⁊ ex̄ đ adulte
rijs· ſigficaſti· etiā
p̄terea h̄ ꝓbare
non p̄t· p̄ſbr g° di
cere n̄ debꝫ· vi· q·
· ij· placuit· s· ij·
· q· i· ſi peccauerit
⁊· q· vij· pleriqꝫ· p̄
terea nonne ſecre
tum fuit· ergo ce
lare debuit· xxij·
· q· v· de forma·
Iteꝫ iſte nō debet
dici ſciēs· xv· q· v·
p̄ſbr· In cōtrariū
fac̄ q2 h̄ pena ma=
ior eſt in ecc̄ia· g°
magis vitari de=
bet et formidari·
xi· q· iij· nl· Iteꝫ in
excōmuicatōe nō
eſt tātū anime de
trimentū ſꝫ et coꝛ
poris· xi· q· iij· epi
ſcopus· dicūt qui
dam ꝙ poſſit epi=
ſcopo reuelare vt
pote qui ꝓdeſſe
poſſit· et non obeſ
ſe· xxij· q· v· h̄ vi=
det²· alij cōtra vl̄
dic ibi ſciuit vt ho
mo· h̄ vt deus· q2
dicit h̄ recitet· et
p̄terea q2 iſte non
cōſcius nec ſciens
dici debet
y ❡ Peregrinan
do et ita aget pu/
blicā penite tiā et
etiam ſolemnem·

ſi non habetur ſpes de eius reſtitutione· vt·l·di·illud ergo·et·§· hanc autem penitentiam·vi·q·ij·placuit·contra· ſed illa pena non excludit hanc · vel aliter · ibi dixit epiſcopus eum omiſiſſe peccatum in genere non deſcendendo ad ſpecies·ſed h̄ ſpecificat·vel ibi facta fuit confeſſio epiſcopo vt ſocio non vt deo· s· vi· q·ij·c·i·et·c·ij·

Placuit · ⁊c̄ cui ſe p̄us·x vi·q·i·§·ecce in h̄

b Prius· nota q̄ prius debet cō/fiteri ſuo ſacerdo/ti licet alteri poſt modū ꝯfiteatur·l·

c Commiſit·i· cuius prochianus eſt·nā ab alio non poteſt ligari vel abſolui · extra de pe·et·re·q̄d autē·

d Cōmiſit·vel· q: non vult peni=tentiam dare vel ꝓ alia iuſta cā·l·

e Per ignorā/tiam·ergo ꝓ ig=norantia eius auc toritate huius ca/nonis poteris ire ad alium ſine licen tia hominis · ſcili=cet preſbiteri illi=us impiti · ſufficit h̄ a iure concedi· ar·ff·de·con·inſti que ſub ·§·vlti · h̄ nunquid credet il le extraneus ſacer dos ſimplici ver/bo eius penitentis qui dicit ſuum ſa=cerdotem imperi=tum ·ſic· q̄a non ē veriſile q̄ cū mē datio veiat ad pe nitentiam ·i·q·i · ſanctiſſimus · Sed nunquid vtilis eſt talis cōfeſſio quā quis accipit a nō ſuo iudice contra hanc cōſtitucōnē· naꝫ ordinat⁹ a nō ſuo epiſcopo reci=pit veritatem or/dinis·vij·q·i·epi/ſcopus· ſed dico e am mutilem· ve er go ſcolaribus qui vadunt ad inclu=ſos pro penitentia et non vbi audiūt diuina·quia et ibi decimas perſona/les debent dare et confiteri· extra de dec̄·nouum·

Di· ·vij·

Tempus ve ro·h̄ intitu latur vij· di · qua queritur · vſqꝫ ad quod tempus pec cator ſit recipien=dus ad penitenti=am ·et an vtilis ſit penitentia que in=iungitur in arti=culo mortis · ⁊ vi detur · auguſti · in hoc dubitare · nec vult vt videtur preciſe · Re=ſpondere · ar·ꝫ·e·ſi quis poſitus ·et forte ideo dubitauit·ideo q: ꝯſide rauit q̄d de fcō contingit·q: vix aliq̄s poteſt penitere digne in mortis articulo conſtitutus·dum mundum ꝯſiderat dū reſpicit et filios et vx=orem ꝫ·e·§·vlti vl' dubitare ſe oſten dit nō q̄ dubitet quid in h̄ caſu te nendum ſit·ſed q: talib⁹ verbis ter=rere vult nos vt i ſanitate agamus penitentiam ·pre ciſe autem eſt ſ̄n dendū ad hanc q̄ ſtionem euāgelij q: in quacūqꝫ ho=ra pctōr ingemue rit·⁊c̄·s· di·i·§·h̄ idem ꝓcedit ḡ h̄ modo·ḡ· p̄mo· ꝓ bat vno·c·q̄ peni tēti nūq̄ ē pn̄ia de neganda · poſtea inducit in ꝯtrari=um duo capl̄a vſ=qꝫ ad·§·h̄ aūt con traria capitula p alias auctoritates auguſti·ſoluit

Placuit ut deinceps nulli ſa=cerdotū liceat quemlibet cō=miſſuꝫ alteri ſacerdoti ad pn̄iam ſuſ cipere ſine eius conſenſu cui ſe p̄us ꝯmiſit· niſi ꝓ ignorātia illius cui pe nitens p̄us ꝯfeſſus ē qui vero cōtra hec ſtatuta facere tēptauerit gra=dus ſui periculo ſbiacebit·

D VII

Tempus vero pn̄ie ē vſqꝫ in vltimū arti=culū vite ¶ Vn̄d leo papa

Nemo eſt deſperā=dus dū i hoc corpore ꝯſtitut⁹ ē·quia nōnūq̄ quod diffidētia eta=tis differtur ꝯſilio maturiore pficit̄ ¶ Quāq̄ de differētibus pn̄iaꝫ au guſtinus ſcribat

Si quis poſitus i vltima neceſ ſitate ſue egritudinis voluerit acci=pere pn̄iaꝫ et accipit·et mox recon=ciliabitur et hinc vadit·Fateor vo · bis nō illi negamus q̄d petit·ſed nō p̄ſumimus q̄ bn̄ hinc exeat·ſꝫ ſi ſe=curus hinc exierit ego neſcio·peni=tenciam dare poſſumus ·ſecuritateꝫ aūt dare nō poſſumus·nūquid dico damnabitur·ſed nec dico liberabi=tur·vis a dubio liberari·vis quod i certum eſt euadē·age pn̄iam dū ſa nus es·ſi ſic agis dico tibi·quia ſe=curus es quia pn̄iam egiſti eo tem=pore quo peccare potuiſti· ſi aūt vis agere pn̄iaꝫ qn̄ iam peccare non po tes·pcc̄a dimiſerūt te non tu pcc̄a·

Qui egerit veraciter ¶ Idem pn̄iam ⁊ ſolutus fuerit a liga mento quo erat obſtrictus et a xp̄i corpe ſepatus ⁊ bn̄ poſt pn̄iam vix erit ſicut ante pn̄iam viuere debu=it·Poſt reconciliatōēꝫ qn̄cunqꝫ de=functus fuerit ad deum vadit·⁊ ad requiem vadit·regno dei nō priua bitur·et a populo diaboli ſeperabit·

Si q̄s aūt ⁊c̄· et infra ¶ Idē Baptizatus ad horaꝫ ſecur⁹ hinc exit fidelis bn̄ viuens· ſecurus hinc exit agens pn̄iam ⁊ reconcilia tus cuꝫ ſanus ē et poſtea bn̄ viuens ſecurus hinc exit agens pn̄iam ad vltimū ⁊ recōciliatus ſic ſecur⁹ hic exit·ego nō ſum ſecurus·vnde ſecu rus ſum dico ⁊ do ſecuritatē·vn̄ ſe=curus non ſum· pn̄iaꝫ dare poſſum· ſecuritatē dare non poſſum· et poſt pauca·ſed vnde ſcis inquit ne for=te deus dimittat michi verū dicis il lud ſcio h̄ neſcio·nam ideo do tibi pe nitenciaꝫ q: neſcio ·nā ſi ſcirē michil tibi ꝓ deſſe non darē tibi· Itē ſi ſcirē tibi ꝓ deſſe non te āmonerē non te terrerē Due ſūt res·aut ignoſcitur tibi aut non ignoſcitur· quid ho=rū tibi futuruꝫ ſit neſcio·ergo tene certum ⁊ dimitte i certum· ¶ Hoc aūt quare auguſtinus dixerit·cipri anus oſtendit dicens· Idcirco fra=tres cariſſimi pn̄iaꝫ nō agentes nec in dolore delictorum ſuorū toto cor de manifeſtam lamentatōīs ſue ꝓ=feſſionem teſtantes prohibēdos om nino cēſuimus a ſpe ꝯūiōīs et pa=cis·et ſi in infirmitate ⁊ i piculo ce perint dep̄cari·quia rogare illos nō delicti pn̄ia ſed vrgentis ammoni=tio mortis cōpellit · nec dignus eſt in morte accipe ſolaciū qui ſe nō co gitauit moriturꝫ ¶ Itē aug·in li=

Nullus exſpe=ctet qn̄ peccare nō p̄t arbitrij enī libertateꝫ querat ut delere poſſit ꝯmiſſa nō neceſſitatē·Qui prius ita qꝫ a pc̄cis reliquit̄ q̄ ip̄e ea relinq̄t nō libere ſed quaſi nccītate ꝯdēnat· Licet enī latro veniam meruiſſꝫ etiā in fine de omni crimine·non tn̄ dedit baptizatis peccādi et pſeuerādi au ctoritatē· Tunc enī in fide baptiza tus ē q: tūc p̄mū in cruce xp̄m con feſſus eſt· Pn̄ia enim ſi in extremo hiatu vite aduenerit ſanat et libe=rat in ablutōe baptiſſmi·ita q̄ nec purgatoriū ſentiūt qui in fine bap tizantur·ſed potius ipſi ditati bonīſ ſcē mr̄is ecc̄ie recepturi ſunt multi plex bonum i et erna beatitudine ·il li aūt qui cū potuerūt nūq̄ cōuerti voluerūt·ꝯfitentes cū iam peccare nequeūt nec ſic facile acquirunt q̄d volūt·oportet enim vt fructificet ve ra penitentia vt vitam mortuo im petret· ſcriptum eſt enī· ſine carita te neminē ſaluū eſſe·nō itaqꝫ i ſolo timore viuit hō· Quē ergo penitet ſero·optꝫ·nō ſolū timē deū iudicē · ſꝫ iuſtū diligē·nō tm̄ penaꝫ timeat ſꝫ anxiet̄ pro gloria·dꝫ enī dolere de crimine et de omī eius p̄dicta vari=etate ¶ Quod qm̄ vix licet·d̄ eius ſalute aug·potuit dubitare ·Credo quidem illi qui dixit quacunqꝫ hora

bro de pn̄ia·

Nemo· matu riore· xxxij· q·ij·ancillaꝫ· cui⁹ h̄ pars eſt·l·

Si quis·et ac cipit· notifi=catam non autem impoſitā· q: in ta/li articulo nō im=ponitur·vt· xxvi· q·vij·c·i·et·q·vi· p̄ſbiter·et·c·cog/nouimus·l·

i Reconciliabi/tur · q̄a forte erat excōmunicat⁹ vel abſolutus per offi ciū ſacerdotis a pe nitentia que ei im poni debebat· l·

h Dimiſerunt ·i· videntur dimi=ſiſſe te non tu illa· more humano lo=quitur · ſemp enī preſumitur cōtra iſtum q̄ non ve=re peniteat niſi e=uidens ſignum ap pareat· ar·lvij·di ſi quis in egritu=dine·h·

Qui egerit · ad requieꝫ · ·i·recta via·q̄ nec purgatorium ſen tiat pro illis pec=catis· pro quibus penituit·l·

Si quis · hoc habes ·s·di· iij·§·penul·c· ſi q̄s autem·h·

k Prodeſſe·C· de ꝓbac̄·ad ꝓba tionem ·

o Non tibi da rem·s· xcv·di· il lud ar·h·

Qvod autem · omiſit magiſter queſtionem Qō · iij · poſitam in themete tanꝙ nichil dubitatōis habentem quia quocunqꝫ tempore exactus ſemper tenetur debitum reddere · xxvij · q · ij · ſi tu ꝫ · ꝓx · q · c · i · et ponit aliam ſatis affinem · an liceat tempore oratōis vacare cōiugali operi in exigendo et ſup h̄ nota diuerſas opiniones naꝫ quidam inheren⸗tes iſtis capitulis dicunt ꝙ tempo⸗re oratōis nō debet quis cognoſcere vxorem ſuam · alij vero itelligūt ea de conſilio · tu mediam viam teneas · maior enim medijs gr̄a rebꝰ ī eſt · dic gͦ ꝙ qn̄qꝫ ē preceptū nō cogͦ ſcere eā · qn̄qꝫ conſiliū · ꝑceptū eſt ꝙ in hijs diebus nō cognoſcat eā cauſa exſaturande li⸗bidinis · nam cum aliter peccat ve⸗naliẽ · maxime tamē cauſa incōtinētie ſcd̄ꝫ nos ſic eā cognoſcēdo ī hijs diebꝰ peccat mortaliter · conſilium vero eſt vbi vult cognoſcere eaꝫ cā ſobolis vel vitande fornicationis · hec autē omnia intelligas in exigente · naꝫ vt premiſi ſemper exactus tenetur reddere li⸗cet exigēs hoc tēpore peccet · ar ꝫ · · e · q · v · voluit · di⸗cunt tamē quidaꝫ ꝙ ſi ei cōſtaret ꝙ vxor peteret debitū cauſa libidinis explēde nō ei redderet

Sciatis · deſcēdit · qualiẽ deſcēdit · habes de cō · di · ij · ſicut eſt verus ·

· Cōplexibus · et cā libidinis ex⸗plēde · ⁊ ſm̄ qſdaꝫ

d Nō pt · ꝓpter reuerētiam ſacra⸗menti · vel intelli⸗ge cū cauſa ſatu⸗rande libidinis cōmiſcetur ei · vel cōſiliū eſt alias cum ex n̄ccitate tene⸗tur reddere vt ꝫ · · q · ꝓx · c · i · quare puniretur cū tantū pro mortali abſtinendū ſit a corpore xp̄i ꝫ · de con · di · ij · quotidie · et · c · ſi non ſunt

· Debeamus · quātū i nob̄ ē alẽ

ingemuerit peccator · ⁊ conuerſus fuerit vita viuet ⁊ nō morieẽ · dixit ꝯuerſum nō tm̄ verſum viuē · verſuꝫ q̇dē viuere puto qui dolet de crimi⸗ne ꝯuerſum q̇ dolet de om̄i eius quā expoſuimus varietate · Auertitur a peccato q̇ iaꝫ vult dimittere pecc̄m cōuertitur q̇ totus ⁊ om̄ino vertitur q̇ iam nō penas tm̄ timet · ſed ad bonū deū feſtinat tendere · que conuerſio ſi ꝯtigerit alicui etiam in fine deſperandū non eſt de eius remiſſione ſꝫ qm̄ vix vel raro ē tam iuſta ꝯuerſio timendū ē de penitēte ſero · Quē enī morbꝰ vrget ⁊ pena terret vix ad verā ſatiſfactōeꝫ ꝑueniet maxie cum filij quos illicite dilexerit ſint p̄ſentes vxor et mūdus ad ſe vocet multos ſolet ſerotina pn̄ia decipe⸗re · ſꝫ qm̄ deꝰ ſemp potēs ē ſemp etiā ī morte iuuare valet quibꝰ placet Cū itaqꝫ opus ſit nō hoīs ſꝫ dei fru⸗ctifera pn̄ia inſpirare eaꝫ p̄t quādo cūqꝫ vult ſua miſericordia ⁊ remu⸗nerare ex miſcdia quos ꝯdēnare p̄t ex iuſticia Sꝫ quoniā multa ſunt q̄ impediūt ⁊ laguentem retrahūt periculoſiſſimū eſt ⁊ interitui vicinum ad mortē ꝓtrahē pn̄ie remediū ſed magnū eſt cui deus tūc inſpirat verā pn̄iam qui exſpectat dei clementiam maiorem ſentiēs dei bonitatem ſua nequicia · ſꝫ ſi etiā ſic ꝯuerſus fuerit vita viuet et non morieẽ · nō ꝓmittimus ꝙ euadat om̄em penam nam pꝰꝰ purgandus eſt igne purgatōis qui in aliud ſeculū diſtulit fructū ꝯuerſionis · hic aūt ignis ⁊ ſi eternus non ſit miro tm̄ modo ē grauis excellit enī om̄em penā quā vnꝙ paſſus eſt ī hac vita aliquis · nūꝙ in carne tāta inuenta eſt pena licet mirabilia mātires paſſi ſūt tormenta et m̄lti nequiter quāta ſepe ſuſtinuerint ſupplicia · ſtudeat ergo q̇ſqꝫ ſic delicta corrigē vt poſt mortem non oporteat eū penaꝫ tolera⸗re · Quedaꝫ enī pcc̄a ſunt mortalia que in pn̄ia ſunt vitalia · nō tm̄ ſta⸗tim ſananẽ · Sepe enī ſunt q̇ more⸗rētur niſi medicarenẽ · nō ſtatim ſanātur · languet victurꝰ · q̇ p̄ꝰ erat moriturus · qui aūt impenitēs mo⸗ritur om̄ino moriẽ et eternaliẽ cruciatur · Qui enī impenitens finitur

tm̄ peccat exigēdo h̄ reliquus nō peccat reddendo · naꝫ et ſi peccat qui precipit non tamen peccat qui obedit · xxiij · q · i · quid culpatur

Qvocienſcūqꝫ · feſtiuitates · de quibus inuenio hijs capitulis · et ꝫ · de ꝯ · di · iij · c · i · b ·

ſi ſemp viueret ſemp peccaret · At dei ē miſerentis ꝙ opaẽ finē peccādi · ob hoc etiam ſine fine torque⸗tur qꝛ nunꝙ virtute dicaẽ · ſemper plenus iniquitate · ſemp ſine caritate torq̄ẽ ſiue fine

Q IIII

Qvod autem oŕonis tempore coniugali opi alicui vacare nō liceat · Beatꝰ · Ieronimus in quodā ſermone ſcribit ita dicens Tēpore quo vxori debitū reddiẽ a carnibꝰ agni abſtinē oportet

Sciatis fratres cariſſimi · quoniā quicūqꝫ vxori de⸗bitum reddit vacare nō p̄t oŕoni · nec de carnibus agni cōmedē debꝫ Iteꝫ ſi panes ꝓpoſitōis ab hijs q̇ vxores ſuas tetigerāt comedi non poterāt · quātomagis panis ille q̇ de celo deſcēdit n̄ p̄t ab hijs q̇ paulo ante cōiugalibus heſere cōplexibus violari atqꝫ ꝯtingi · non ꝙ nu⸗ptias ꝯdemnemꝰ ſed ꝙ eo tp̄e quo carnes agni mādueaturi ſumꝰ vacare a carnalibꝰ opibꝰ debeamus ·

Itē auguſtinꝰ A ꝯiugali ꝯcubitū ī ſcōꝝ ſolēnitatibꝰ ē abſtinēd

Qvotienſcunqꝫ aut dies natalis dn̄i aut relique feſtiuita⸗tes aduenerint non ſolum ab infidelīū ꝯcubinaꝝ ꝯſortio ſꝫ etiā a ꝓpriis vxoribus abſtinē debemꝰ Item ambroſius ī ſermone de aduentu domini Diebꝰ ieiunioꝝ etiā a ꝓprijs vxoribus abſtinere oportet

Fratres non ſolum debetis ab om̄i immundicia abſtinē · ſed etiam ab vxoribꝰ ꝓprijs ſtudioſiſſime contineatis · nullus omnino vxori ſue iūgatur Item ſup ep̄lam p̄mam ad corinthios · De eodem

Si cauſa ꝓcreādoꝝ filioꝝ ducitur vxor non multū tempꝰ conceſſum vid̄r ad ipſū vſum quia ⁊ dies feſti et dies ꝓceſſionis ⁊ ipa ratio ꝯceptus ⁊ partus iuxta legē ceſſare vſum carnis hijs debere tē⸗poribꝰ demonſtrāt Item aug · in li · qōnū veteris ⁊ noui teſtemēti vxoris vſꝰ certis diebꝰ ceſſaē vid̄r

Criſtiano cum vxore ſua cō⸗uenire aliqn̄ liceꝫ aliquādo nō licet · ꝓpter ꝓceſſionis enim dies et ieiuniorum aliqn̄ nō licet ꝯuenire · quia etiā a licitis abſtinendum eſt

g Ab infideliū · infideles eos vo⸗cat q̇ peccāt mortaliter · ar · xxiij · q · · iiij · fōte vl' quia non ſeruant fideꝫ amicis ſuis · vel ad differentiam fide⸗lis · xxxiij · di · criſtiano lium eſt

h Fratres · cōſi

Si cauſa · conceſſum · ⁊ ita videẽ ꝙ aliquod tempus ſit prohibitum · in quo debet vxorem ſuam cognoſcere cauſa ſobolis procrean⸗de · et ita non ē cōſilium · h̄ fac vim in eo quod dicit · videtur · non enim dixit non eſt · vel intelligas in caſu in quo loquitur capitulum · quādo ſcilicet cognoſcat eaꝫ cauſa ſobolis · qꝛ forte in eo caſu non debꝫ ad eā accedere · ſecus ſi cā incōtinentie

k Proceſſiōis · id eſt rogatōnum vt ꝫ · de ꝯſe · di · iij · ꝓnunciandum

l Conceptus · ex quo ſcilicꝫ partus incipit moue⸗ri h̄ etiā ꝯſiliū eſt ſm̄ nos ſicut etiaꝫ de menſtruata · di · · v · ad eius vero ꝯcubitum · licet · h · cōtradicat

m Legē · v · di · · v · ꝗ · i · io ·

Criſtiano · xxxiij · q · i · ſic enim ·

o Nō licet · id ē nō expedit · et ita licitum dupliciter dicitur ·

p A licitis ꝓpē hoc et illd ꝫ · e · nec vxorem · dic omia h̄ de conſilio intelligenda ·

q Ex conſenſu · h̄ nō eſt in a xp̄o · ſed eſt ibi ſenſus vnde eſt ar · ꝙ potius ſit ſenſus at⸗tendendus ꝙ verba extra de · v · ſi · preterea ·

r Oratōne · ſed dicit auctoritas non deſinit orare qui bene facit · ſed quilibet reddendo debituꝫ bene facit ergo orat quare

ergo ceſſabit vt orationi vacet. R. ideo orare h' ſtricte ſumitur. ſcdm q' oraco fieri dz in eccia. vel h' de exigente. illud in reddente. extra de coni. ɔiu. quidam. Item nonne quotidie eſt orandum. videt' g' q' iugis cōtinentia indicenda ſit ɔiugatis. ſ. nonne orationis h' tempus deputatum ieiunijs quibus ſic frequentius intēt' oratio intelligitur. vt temp9 quadrageſimale et q̄tuor tempoꝝ et vigilie ſanctorum. extra de obſ. ieiu. cōſilium.

plex9 ſcdm. h. inter veniale qd' ſurgit ex primis motibus. et mortale. nā de primis motibus dicit apoſtolus. ago qd' nolo et ſurgunt in nobis ꝛ ſine nobis de pe. di. ij. inter h' ſciendum. p. manducator dixit contra. vt no xiij. di. nerui. Item ex hoc ſequeretur q' faceret bene et male quia reputatur ei ad ſanctitatem ſi reddit debitum vt. ꝫ. e. q. ꝓx. c. i.

i. Non poteſt de facili et ideo quia dubium eſt aqua aſpergetur.

a. Nam et ſcdm legem. forenſem. i. romanaꝫ. vt. C. de ferijs quadragin/ta. vel moſaicam vbi d' ecce ad lites ꝛ ad ɔtencōes ieiunatis et pcutitis pugno impie xviij. di. impieta/tis. vel canonicam xv. q. iiij. placita.

Q. Si caſtigati one. ſ. flagellorum.

c. Victus. i. cō uictus et ɔpunct9 vel melius victus genitiui caſus q̄ſi in abſtinentia ꝛ ꝑcitate. ſ. ieiunādo et ieiunijs ſe caſtigando.

d. Niſi egrediatur. q̄ntū in ſe ē. ſ. ſi vxor ɔſentiat

U. Ir cū ꝑpria ɔiuge. C. in prima pte agitur de eo qui cauſa incontinentie ad vxorem accedit. tali ɔſulit' ab ingreſſu eccie abſtinere vſq3 ad veſpaꝫ. In ſecūda de eo q̄ cā ꝓlis eā cōgnoſcit iſte talis ſi vult nō ſolū intrar' ecciam ſ3 etiā corpus xpi accipe pmittatur. In tercia de eo q̄ cā libidinis explē/de. huic in iſto. c. pñia non imponit' dicitur tamen de eo q' grauius de/linquat.

vt facilius impetrari poſſit quod poſtulatur. Unde apoſtolus ex conſenſu ait abſtinendum eſt ad tempus vt expeditius vacetis oracōni. naꝫ et ſcdm legem in ieiunio cedē ꝛ iurgari nō licet p9 vero licet. Item Jo. criſ.

Non vere penitētiam agit qui continentiam non ſeruat

Qui in caſtigatōe victus ſe dicit agere penitētiam fruſtra h' ſermone ꝓmittit niſi egrediatur de cubili ſuo et ieiunio continentiā addat. Item gregorius

Ab ingreſſu eccleſie vir tēperare ſe debet cum propria dormiens vxore

Vir cum ꝓpria ɔiuge dormiens niſi lotus aqua eccleſiaꝫ intrare non debet. q̄uis diuerſe hominū nationes de hac re diuerſa ſentiant atq3 alia cuſtodire videātur. romanoꝝ tamen ſemp ab antiquiorib9 vſus fuit poſt ā mixtionē ꝓprie coniugis ꝛ lauacri purificacōnem querere et ab ingreſſu eccie paululum tēperare. nec h' dicentes culpādum putamus eſſe ɔiugiū. ſed quia ipa licita admixtio ɔiugis ſine voluptate carnis fieri non poteſt ideo a ſacri loci ingreſſu eſt abſtinendū. q2 voluptas ipa ſine culpa nullatenus eſſe poteſt. non enim de adulterio vel fornicatione ſed de legitimo matrimoio ſuſceptus erat qui dicebat ecce enim iniquitatibus conceptus ſum. oportet itaq3 legitimā eſſe cāꝛnis copulā ut cauſa ꝓlis ſit non voluptatis. et carnis cōmixtio procreandorum liberoꝝ ſit gracia non ſatiſfactio viciorum. Si quis enim ſua coniuge non cupidine voluptatis raptus ſed ſolūmodo creandoꝝ liberorum gratia vtitur iſte profecto ſiue de ingreſſu eccleſie ſeu de ſumendo corporis et ſanguinis dominici miſterio ſuo eſt iudicio relinquēdus. q2 a nobis ꝓhiberi nō debet accipere qui in igne poſitus. neſcit ardere cum vero non amor ꝑ creande ſobolis ſed voluptas dominatur in opere ɔmixtionis. habent ɔiuges etiam de ɔmixtione ſua qd' defleant. tunc autem vir qui poſt ā mixtionē cōiugis lotus aqua fuerit etiam ſacre valet ɔmunionis miſteria accipere cum ei ſecundum p̄finitam ſentēciam eccleſiam licuerit intrare.

Hic ec' indiebus abſtinentie nupcie celebrari ꝓhibēt' vñ i laod. cō.

Indiebus quadrageſime nuptias non oportet celebrar' nō licet

Non oportet in quadrageſima vel nuptias vel quelibet natalicia celebrari.

Item ex cōcil. matiſ ꝑpe. de Non licet in. xl. natales eode

k. Iniq̄tatib9. i. voluptatibus. iniquitas enim ꝓprie deſignat crimen. de. pe. di. iij. ſ. qd' autēꝫ. c. ille rex. vel dic iniquitatibus. i. originali pcō ſiue fomite. vnde theologi colligunt ex h' q̄a plura ſunt origialia hmōi ꝛ tūc dic iniquitatib9. i. cū iniquitatibus

l. Vicioꝝ. ſ. improprie. ar. di. xiij nerui.

m. Prohiberi. i. diſſuaderi

n. qui i igne. i. i ardore ɔcupiſcen/tie. i. in amplexib9 vxoris igneis.

o. Neſcit. i. neſcit ɔſentire libidini vxoris ſue ſed reddit debituꝫ vxori exigenti.

p. S3 voluptas. exercende libidi

q. Qd' de/flean. ... nis fleant. eſt eñ coitus tunc mortale pcēm ſcdm. h. vt xxxij. q. iiij. origo. ſi cā incontinentie veniale. vt. di. xxv. ſ. alias ea. xxx. ij. q. ij. quicquid. ſ. hijs itaq3. imo ſcdm nos nec h' caſu ē mortale. ſed veniale. ꝛ h' indicat cum dicit q' defleant.

r. Tunc autem hoc reſpicit principiū huius. c.

f. Intrare. g' videtur q' multo fortius quis prohibendus ſit ab ingreſſu eccie ꝓ mortali cū h' impediatur ꝓ veiali. et ita qui eſt in mortali non dz ecciam ingredi qd' quidam admittunt. vt. xxi. di. cleros. in ſi. et. xi. q. iij. nullus ſacerdotum. et de pe. di. i. qui ſanctus ſacerdos eſt. qd' non eſt veꝝ. niſi ſint excōicati. xi. q. iij. excōicatos. et. c. cū excōicato. vel interdicti. ex' de offi. delega. ſane de illis ɔſtat. vel niſi ſint con/tumaces. xi. q. iij. qui iubente. vel penitentes ſolemniter. l. di. i capite. et quidaꝫ ſacrilegi. vt. lxxxi. di. ſi qui. v. q. ij. pñti. et. xij. q. ij. ꝺ viro. alias quilibet pt' ingredi. vt de. ɔ. di. i. epus nulluꝫ. i. q. i. q̄ ſtudet. vbi dicitur q' dñs admiſit oēs pctores intrare ecciam p̄ter ſimoniacos. potius enim frequentabit ecciaꝫ q̄ eſt in mortali vt domin9 eum ɔuertat per v̄ba ſacerdotis. vt de pe. di. v. falſas. in ſi. quod ergo h' dicitur dēm eſt ꝑpt' reuerenciā ſacri loci et ꝑpter corporaleꝫ viri inquinatio/nem magis q̄ ꝑpter pcēm.

g. Uſus. ar. ꝓ ɔſuetudine. ɔromane eccie ſeruanda. et veꝝ eſt cum h' docet. xi. di. nolite.

h. Voluptate. et ita coitus nō pt' fieri ſine peccato. h' applaudit ſibi. h. et ſumit opinioneꝫ q' nunq̄ op9 ɔiugale ſine pcō pt' exarceri. vnde etiaꝫ q̄ debituꝫ reddit peccat venialiter. q2 ſemp eſt quidam pruritus et voluptas in emiſſione ſpermatis. et ideo xp̄s noluit naſci ex coitu q2 non pt' fieri ſine pcō. ꝛc̄. xxvi. q. ij. omne. ad fineꝫ. videt' ergo q' teneatur aliquis peccare. q2 tenet' reddere debitum. vt. xxvij. q. ij. ſi tu. et. ꝫ. q. ꝓx. c. i. nec pt' reddere niſi peccet ergo tenetur peccare. Sed h' ar. non valet. Inſtat. h. p̄ſbiter tenetur cantare miſſam nec pt' cantare niſi habeat linguam ergo tenetur linguam habere. et ſecundū hugo. peccat homo ex neceſſitate in primis motibus. et ita erit quis per

s. Hic. etiaꝫ hic agit de illo impedimento. qd' dicitur tempus feriarum. de quo dicunt quidam q' impedit contrahendum et dirimit iam contractum. q̄a ɔtrahitur ɔtra ɔſtitucōem eccie. ꝫ. e non oportet. et ex' de matri. contracto. contra interdēm ec. videtur. alij meli9 dicunt q' licet impediat non tamen dirimit. ar. ex' de mri. ɔtrac. ɔtra interdictum eccleſie. c. i. Alij melius dicunt licet impediat non tamen dirimit. ar. ex' de matri. contrac. cōtra inter. c. vlti. in ſi. et. c. penul. et extra de temp. or. ſane. vñ mrimoniū i quadrageſima nō prohibet' ɔtrahi. ſed prohibetur nuptialia conuiuia et multiplices et ſolemnes traductiones et carnis conmixtio. Poteſt ergo matrimonium ɔtrahi i quadrageſima. ſed illa tñ nō debet duci. ſicut ſcdm leges pt' tempore luctus viro alij deſponſari. ſed nō traduci. vt. ff. de hijs qui no. infa. ſolent. ſ. qui virum et hoc eſt expreſſum. extra de feri. c. capellanus. ar. ad hoc. ff. de ritu nup. ſi quis officium. naꝫ cum ſolo ɔſenſu ɔtrahitur cur nō ɔtraheret' hoc tpe. C. de tranſac. non minorem. Jo. et ex'. de mri. ɔtrac. ɔtra interdēm eccleſie. cū ſis p̄ditus. ɔnatalitia. non martiruꝫ ſed hominum. vel ad literam intelligas.

Non oportet

Non licet. in quadrageſima. hoc de honeſtate dicunt quidam. ff. de ritu nupti. ſemper. in coniunctionibus

t. Natales. pt' dici h' eſſe abrogatum. nam hodie celebrantur bene in quadrageſima. vel intellige q' non debent celebrari vt fiant ibi conuiuia et interſint hiſtriones et mimi turpia. ꝛc̄. ꝛ huic intellectui conſonat quod ſequitur. ſed tantum in ſabbato. ꝛc̄. ꝫ. e. nec vxorem. natales vocantur martirum paſſionum dies. quia in eis naſcuntur ad vitam et moriuntur mundo. de conſuetudine eſt in eccleſia mediolanenſi q' in

quadrageſima non celebrant· de hijs natalib9 habes· ℭ· de probatõnibus· neqꝫ natales· et virgilius· meus eſt natalis

N On oportet· ebdomadis· ſed nũquid iſte tres ebdomade ſunt immediate ante feſtũ ſancti iohannis· ſubaudi nõ· ſed cũ interuallo inter eas et feſtum· vt extra· de ferijs· capellanus· et has ponit duas opiniones· approbat tñ ꝙ cum interuallo accipiende ſũt· et incipiunt a diebus rogatõnum·

b ℭ Seperentur· ad tps· ex̃ de m̃ri· otrac· cõtra interdictũ ecc̃ie· lr̃e· nõ eſt otra· ex̃· e· t· ex lr̃is· in fi· q: ibi loquitur de interdicto ecc̃ie non de tẽpore feriato· vel ibi ꝓhibetur ꝑpetua ſeparatõ· hĩ ꝑmittitur ad tps

A Poſtol9· oratõni· ꝑuaꝫ te vel priuato voto qd facẽ ꝛ icipẽ velit· ſed ſolemni oratõni et tẽpori ꝛ officio a canonibus et vniuerſali ecc̃ie iudicio vacare iꝫ ꝛ dꝫ ꝛ p̃t· vt de oſe· di· ij· omis homo· s· e· q· ij· q̃s deus· s· di· v· c· iij·

d ℭ Niſi ex oſẽſu miſi pro ſuccurſu terre ſancte· ex̃ d vo· ꝛ vo· redẽp· ex multa· v· intanta·

ℭ ſraudari· ſed q̃d ſi i ecc̃ia velit vxor debitũ exigere a viro nũq̃d dꝫ ei reddere· g· dic ꝙ ſic· tu cõtra· ar· · ff· de ſol'· qd dicimus· ſed quid ſi a ſacerdote tẽ pore canonis petitur debitũ idẽ dico· ꝙ nõ tenetur reddẽ tũc· ar· xxix· di· c·

P Enitẽtiã publicã· ·ij· ·ſ· ꝛ ſolẽnẽ· ſ· ꝑ q̃ ius alteri9 ledit

Queſtio· v·

Q Vod autẽ ſine conſenſu· hec qõ· v· negatiẽ ſoluitur· quia non poteſt continentiam vouere ſine cõſenſu expreſſo vxoris vel tacito· miſi ſit ſponſa nondũ cognita· ex̃· d ouer· oui· ex publico· et in caſu fornicatõnis· ut· xxxvij· q· · ij· agathoſa

b ℭ Ait eni ſup pſalmo· Laudate dñm qm̃ bonus ẽ·

martirũ celebrare· ſed tm̃ in ſabbato et dñica ꝑ cõmemoratõne eoꝝ oblatõnes offerre ſed nec natalicia nec nuptias licet in quadrageſima celebrare ℭ Itẽ ex cõcilio ilerdẽſi

N On oportet De eodem

a ſeptuageſima vſqꝫ in octauas paſce et tribus ebdomadis añ feſtiuitatem ſancti iohannis· et ab aduentu dñi vſqꝫ poſt epiphaniam nuptias celebrare· ꝙ ſi factum fuerit ſeparentur ℭ Itẽ nicolaus ad

N oſulta bulgaroꝝ De eodem·

Ec vxorẽ ducere nec cõuiuia facere in quadrageſimali tp̃e cõuenire poſſe vllo mõ arbitror ℭ Hec autem ſeruãda ſunt ſi vxor oſeſum adhibere voluerit· Ceterũ ſine eius cõſenſu nec cauſa orationis otinentia ſeruari debꝫ ℭ Vnde aug̃· in libro de adulterinis oiugijs Niſi ex conſenſu cõmuni orationi cõiuges

A Poſtolus vacare nõ poſſunt

nec ad tẽpus vt vacare orõni miſi ex cõſenſu oũi voluit cõiuges nec carnali inuicẽ fraudari debito· ℭ Hinc etiã in ſcdo ocilio arelatẽſi legitur· Niſi ex oſenſu oũi oiuga

P Enitẽtiã tis penitẽtia ñ det·

oiugatis nõ miſi ex oſenſu cõmuni dãdã eſſe ꝑcipimus Q V

Q Vod autem ſine conſenſu vxoris vir contmẽtiam vouere non poſſit multorum auctoritatibus probat̃· Ait enim aug̃· ſuper pſalmum· cxlvij· Non poteſt vir cõtinẽtiam ꝟuare miſi vxoris teneat aſſenſuꝫ

S I dicat

vir otinere iam volo nolo iaꝫ vxorem· non p̃t· qd enim tu vis illa non vult· nũquid ꝑ otinentiã tuã debet fieri illa fornicaria ſi alij nupſerit· te viuo adultera erit· non vult tali lucro deus tale damnũ openſari redde debitũ et ſi non exigis redde ꝑ ſanctificatõe ꝑfecta· deus tibi cõ

S I dicat· illa nõ vult· xiiij· di· qd ait k ℭ fornicaria· xxvij· q· ij· ſi tu· i ℭ Pro ſanctificatõe· q: reddẽ debitũ meritorium ẽ· ꝫ· e· ſm xxxij· q· ij· onubia· otra· ſed ibi ſoluitur· Io·

N Otificaſti· ſine abbate· idẽ ſi cũ abbate

m ℭ Cũ oi· ar· ꝙ ꝑtermiſſis circũſtãtijs alicui facto debitis non intelligitur illud eſſe factum· s· xxx· q· v· aliter di· xxiij· quorundam· s· xvij· q· ij· cõſaldus· ar· contra extra de re· et

tranſ· ad reli· c· ad apꝑcam· q: tenet ibi monachatõ omiſſa ꝑbatõne·

o ℭ Minis· ar· ꝙ cõfeſſio vel oſenſus ab aliquo cõtra ipſum extortus nõ ꝑiudicat illi· ar· xxxi· q· ij· lotharius· ꝛ· xv· q· vi· auctoritatem

p ℭ Licẽtia· ar· a cõtrario ſenſu ꝙ non p̃t de monaſterio exire qui cũ vxoris intrauit licentia Item· ar· ꝙ coacta licentia vel voluntas nulla eſt· non quia hec nõ fuerit licentia· vt in principio di· ſed quia coacta ideo hec nulla dicitur· ſed videtur otra· xv· q· i· merito· vbi dicitur ꝙ coacta voluntas· voluntas eſt· ſꝫ· ſecus ẽ h et in matrimonijs· vbi exigitur volũtas directa vel ſpontanea· ex̃ de ſponſa· cũ locũ et i hitus aſſumptõne· ex̃ ꝙ metus· cã· c· i· ſec9 eſt in iuramento vbi nulla excuſat nec̃itas q: ipm̃ neceſſitatis ſemp ẽ xxij· q· i· ita g̃· cõſulitur tamẽ iſtis vt no· xv· q· vi· auctoritatem

q ℭ Cũ feſtmatione· ſed nũquid tenetur vir iſte continere poſt mortẽ vxoris· ſic· nec exigẽ poteſt· ad monaſteriũ tñ nõ cogit' redire extra de cõuer· oui· quidã ex̃· e· ti· placet Sꝫ contra dicit ex̃ · e· ti· ex pte· vbi compellitur redire ad monaſteriũ Sꝫ dic ꝙ ibi vxor dederat licentiaꝫ· et ipſe ſolemniter profeſſus erat vel ibi verbũ opellas non extenditur niſi ad verbũ dimittat· qd poſt ſeq̃t' eſt oſiliũ· nec ob· ex̃· e· ti· oſuluit· q: ibi non fuit reuocatus ab vxore ea viua· et q̃a iam in monaſterio fuẽat plus q̃ per annuꝫ et quia poſt mortẽ vxoris fuit per aliquãtulũ tẽpus i monaſterio· vtrũ aũt vir qui ſine licentia vxoris itrauit monaſterium auctoritate ſua exire poſſit· dubitari poſſet· et videt̃ ex hĩ· c· ꝙ poſſit· et ꝫ· e· vña·

putabit ſi non qd tibi debitũ eſt exigis ſed reddis qd debetur vxori ℭ Itẽ alexãder ſecund9 lãdulpho i corſica Nõ debꝫ extorq̃ri mlieris oſenſus ad otinẽtiã deo vouendam

N Otificaſti te morte ten9 infirmatũ· et pccoꝝ tuoꝝ recordatõe et terrore valde paueſcẽ anxie queſiſſe monachũ fieri· et a tua vxore minis et terroribus eam occidẽdi ad hoc licẽtiam extorſiſſe· et ſic te monaſticã veſtẽ ſine abbate ſumpſiſſe et monaſterium petiſſe· poſtea vero cũ ſanus factus eſſes tue vxoris reclamationibus eiuſqꝫ ululatibus ꝛ plãctib9· tueqꝫ familie diſpſi omibus deuictus· vtpote penitẽs domum remeaſſe· et poſt multos dies quorundaꝫ ſapientium de oſilio ad iam dicte mulieris rediſſe cubile· Nũc aũt ſi tua vxore vti liceat noſtꝝ req̃ris oſiliũ· ſi ita deniqꝫ ẽ ut tuus nuncius· narrat· non videtur nobis ratõnabiliter nec iuſte factum qm̃ cum omi homini ad mõſticã vitam tẽdẽti legaliter ꝛ iuſte ꝛ ſancte ſit pagẽdum· tu otra leges minaciter et violenter a tua vxore partim terrore mortis· partim tue infirmitatis dolorib9 examinatus deuia ſecutus nulla vt dicit̃ licẽtia accepta receſſiſti et monaſterium petiſti· Nõ eni ex violẽtia ſꝫ ex pari voluntate ꝛ oſenſu ſicut ſancti p̃res dicũt hĩ fieri dꝫ neqꝫ vir monaſteriũ eligere aut ꝓfeſſa otinẽtia habitũ cũ feſtinatõe debet mutare ℭ Item ex cõcilio apud opendium Vir poteſt abnuere vota cõtinẽtie que ſine ei9 conſenſu mulier deo promiſit·

M Vlier ſi ſine licentia mariti ſui velum in caput miſerit ſi viro placuerit recipiet eam iteꝝ ad coniugum ℭ Itẽ auguſti· ad ediciaꝫ Non p̃t vir otinẽtie vota reſcidẽ q ſine eius aſſenſu mulier deo ꝓmiſit

M Vlier· placuerit· in optione viri g̃ ponit' ſi velit eam reuocare ſicut in optione p̃lati eſt· an velit rem vacante ſede alienatam a capitulo repetere vel ꝑciũ retinere· xij· q· ij· ſi qua de rebus· vtrũ aũt vir teneatur eam reuocare· vel pariter cõuerti· vel continentiam vouere· dictũ ẽ· xxvij· q· ij· agathoſa· nam ſi nolit eam reuocare epiſcopus debet eam ſua auctoritate extrahere· ar· ex̃ de cõuer· cõiu· c· i· nam bonus iudex debet talia corrigere· ex̃ de of· or· c· i· ff· de offi· p̃ſi· p̃ſes·